

ПРОГРАМА

ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

НА ОБЩИНА МЪГЛИЖ

2021-2027 Г.

ПРИЕТА С РЕШЕНИЕ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – МЪГЛИЖ

№.....

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ	4
РАЗДЕЛ I АНАЛИЗ НА СРЕДАТА	6
1.1. <i>Географско разположение</i>	6
1.2. <i>Кметства и населени места:</i>	8
1.3. <i>Релеф</i>	8
1.4. <i>Климат</i>	9
1.5. <i>Подземни природни богатства</i>	12
РАЗДЕЛ II КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ	13
2.1 <i>Въздух</i>	13
2.2. <i>Води</i>	18
2.2.1. <i>Повърхностни водни тела</i>	18
2.2.2. <i>Подземни водни тела</i>	22
<i>Замърсяване на водите (натиск)</i>	22
2.2.3. <i>Водоснабдяване</i>	27
2.2.4. <i>Канализация.</i>	28
2.3. ПОЧВИ	29
2.3.1. <i>Горски фонд</i>	30
2.3.2. <i>Земеделските земи</i>	31
2.3.3. <i>Мерите и пасищата</i>	32
2.3.4 <i>Нарушаване на земите и почвите.</i>	32
2.4. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ	36
2.4.1. <i>Флора</i>	36
2.4.2. <i>Фауна</i>	38
2.5. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ	39
2.6. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ	41
2.7 ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ	54
АНАЛИЗ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ	60
2.8. ОТПАДЪЦИ	60
<i>Битови отпадъци</i>	62
<i>Масово разпространени отпадъци</i>	63
<i>Разделно събиране на отпадъци от опаковки</i>	63
<i>Опасни отпадъци от бита</i>	64
<i>Отпадъци от строителство и разрушаване</i>	64

2.9. ШУМ.....	66
2.10. РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ.....	67
2.11. УПРАВЛЕНСКИ ФАКТОР.....	67
2.11.1. Структура на управлението на дейности, свързани с ОС.....	67
2.11.2. Информирание на обществеността.....	71
2.12. ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ.....	74
2.12.1. Състояние на инфраструктурата.....	76
2.13. ФИНАНСОВИ ФАКТОРИ.....	78
2.14. СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО.....	85
РАЗДЕЛ II. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ /SWOT АНАЛИЗ.....	89
РАЗДЕЛ III. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА.....	96
РАЗДЕЛ IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	98
4.1. Генерална стратегическа цел.....	98
4.2. Специфични цели.....	98
РАЗДЕЛ V: ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЪГЛИЖ 2021 Г. – 2027 Г.....	103
РАЗДЕЛ VI. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА.....	113
РАЗДЕЛ VII. МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ.....	114
РАЗДЕЛ VIII. НОРМАТИВНА И СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА.....	116

ВЪВЕДЕНИЕ

Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление, съгласно чл. 2., ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация /ЗМСМА/. От ЗМСМА произтичат правомощията на органите на местната власт по отношение на процесите на управление на околната среда. В чл. 17, ал. 1, т. 8 от ЗМСМА е посочено, че местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност, в т.ч. в сферата на опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси.

Структурата и съдържанието на Общинската ПООС са изработени в съответствие с актуалните изисквания на Закона за опазване на околната среда /ЗООС/. ПООС се разработва на основание чл. 79, ал. 1 от ЗООС.

Програмата обхваща седем годишен период – 2021 – 2027 г., като по този начин отговаря на изискванията за минимум три години, съгласно чл. 79, ал. 2 от ЗООС. По смисъла на същия закон, както Националната стратегия за околна среда, така и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на Закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда по чл. 3 от ЗООС, а именно:

1. Устойчиво развитие;
2. Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
3. Предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
4. Участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
5. Информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
6. Замърсителят плаща за причинените вреди;
7. Съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
8. Възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените

и увредените райони;

9. Предотвратяване замърсяването и увреждането на чистите райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях;

10. Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения;

11. Достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

Основната цел на Програмата за опазване на околната среда е да се постигне устойчиво решаване на екологичните проблеми и подобряване на общото състояние на околната среда в община Мъглиж, чрез което да се осигури добро качество на живот за жителите на общината и намаляване до минимум на риска за човешкото здраве.

ПООС е координирана с национални и регионални документи, сред които:

- План за интегрирано развитие на община Мъглиж 2021-2027 г;
- Областна стратегия за развитие на област Стара Загора 2014 - 2020 г.
- Регионален план за развитие на Югоизточен район за периода 2014-2020 г. ;
- Национална стратегия за регионално развитие за периода 2012 - 2022 г.;
- Национална концепция за пространствено развитие 2013-2025 г.
- Национална стратегия за околна среда за периода 2009 - 2018 г.;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024 г.)
- Национален план за управление на отпадъците за периода 2021 - 2028 г.;

Основните цели на общинската програма за опазване на околната среда са:

- да отговори на три въпроса: къде сме сега?, какво искаме да направим?, как да го направим?
- да обедини усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и предприятията на територията на общината за решаване на проблемите
- да открие приоритетите в разглежданата област на общината и да стикова общинските мерки с националните програми и стратегии
- да се предвидят основни мерки, чрез които общината следва да изпълни задълженията си и да изпълни правомощията си
- да аргументира проектите на общината предложени за финансиране от общински, национални и международни източници на финансиране

- да използва оптимално ограничените финансови и човешки ресурси, като ги съсредоточи за решаване на най – приоритетните проблеми.

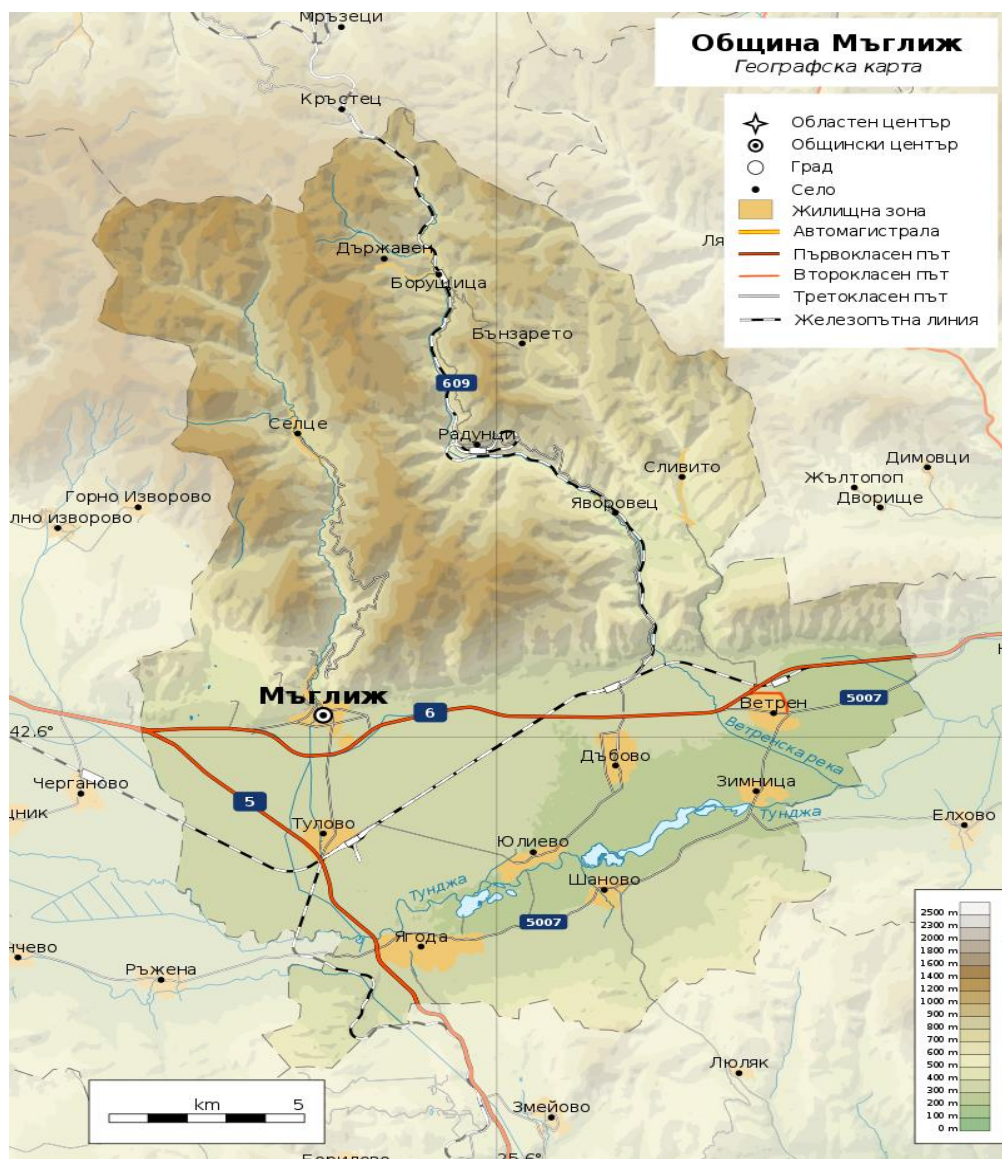
РАЗДЕЛ I АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1.1. Географско разположение

Община Мъглиж е с административен център гр. Мъглиж. Общината се състои от общо петнадесет населени места – гр. Мъглиж и четиринадесет села. Намира се в Област Стара Загора, като в същото време е гранична с друга област. По брой на населените места и по площ на територията на община, спрямо Област Стара Загора, Община Мъглиж е на пето място от общо единадесет общини.

Мъглиж е една от селските общини, съгласно Приложение № 1 към Наредба № 14 от 1 април 2003 г за определяне на населените места в селски и планински райони, тъй като отговаря на изискванията на чл. 2 от цитираната наредба.

Община Мъглиж е разположена в Югоизточен район на Република България, в област с административен център Стара Загора. Общината е с Код по ЕКАТТЕ SZR22. Тя е една от единадесетте общини в Област Стара Загора. Областният център се намира на 25 км. от гр. Мъглиж. Благоприятен фактор е близостта и на друг административен и областен център – Габрово, с който Общината граничи.

Разстоянието от Община Мъглиж до столицата на Република България - София е 257 km.

Разположена е в южните склонове на Шипченско - Тревненската част на Стара планина и заема източната част на подбалканската Казанлъшка котловина. Част от нея се простира в равното Казанлъшко поле, а друга - в Стара планина и Средна гора. Средната ѝ надморска височина е 616 м., като същата варира от 265 до 1485 м. Основната част от землището на общината е разположено в планински район. За северна граница с община Трявна служи старопланинското вододелно било от връх Българка, през превала на Тревненския проход до връх Виса. Южната ѝ граница с община Стара Загора преминава по билото на Средна гора, на изток граничи с община Казанлък, а на запад с общините Гурково и Николаево. Взаимната свързаност на общините Мъглиж, Гурково и Николаево се обуславя от непосредствената им близост и от тяхната доскорошна

административна и икономическа обвързаност (една община). Близостта на Казанлък като ядро на групата подбалкански общини от региона определя и взаимната обвързаност на развитието им.

Географското разположение на общината определя нейното важно кръстопътно положение по осите изток - запад и север - юг. Това е предпоставка за висока транспортна наситеност на общината. Решаващи фактори за функционирането на транспортната система оказват преминаващите през територията на общината два главни транспортни коридора – Европейският транспортен коридор № 9, свързващ Европа през Дунав с Бяло море, пресичащ общината в посока север - юг и националният транспортен коридор, преминаващ през територията ѝ в посока запад - изток. Територията на общината се пресича от първокласен път I-6 София - Бургас, както и от първокласен път I-5 Русе - Хасково. В посока запад - изток през общината преминава ж.п. линията София – Карлово - Бургас, а в посока север – юг - ж.п. линия Русе - Подкова. На територията на общината се намират железопътните гари в с. Тулово и с. Дъбово, които имат важни разпределителни функции за железопътната мрежа на страната.

1.2. Кметства и населени места:

Административният център на общината е град Мъглиж. Селищната система на общината включва 15 населени места – общинският център гр. Мъглиж и с. Ягода, с. Тулово, с. Юлиево, с. Ветрен, с. Дъбово, с. Зимница, с. Шаново, с. Борушица, с. Радунци, с. Селце, с. Сливито, с. Държавен, с. Яворовец, с. Бънзарето. От тях: с. Ягода, с. Тулово, с. Юлиево, с. Шаново, с. Зимница, с. Дъбово и с. Ветрен са кметства, а с. Шаново и с. Селце са с кметски наместници.

Община Мъглиж е с относително ниска гъстота на селищната мрежа – 3,89 селища на 100 кв.км. територия. За Старозагорска област този показател е 3,7 селища на 100 кв.км., а за страната - 4,8 селища на 100 кв.км. Ако се изключат населените места, които са без население показателят за гъстотата на селищната мрежа е по-нисък – само 3,63 селища на 100 кв.км. територия.

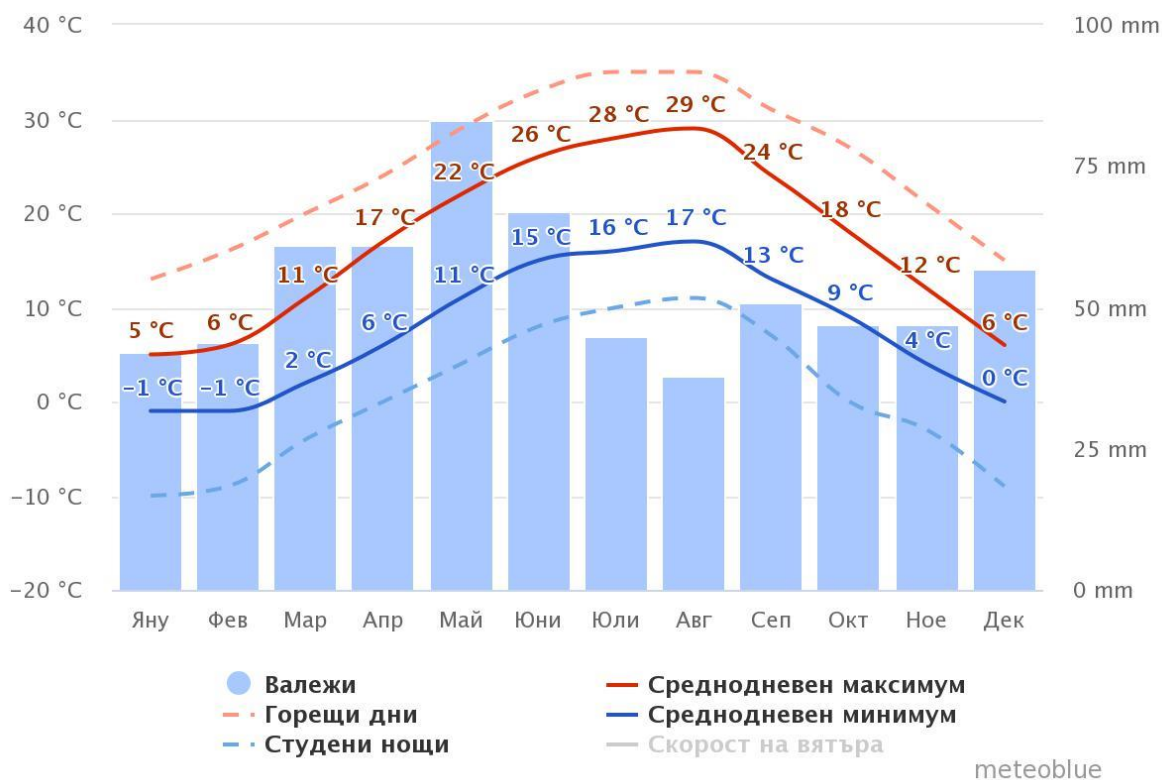
1.3. Релеф

Характерът на релефа - преобладаващо планински, предполага повече от половината от територията на общината да бъде горски територии. Южните склонове на Стара планина /Тревненска планина/, намиращи се в землището на община Мъглиж, са заети от широколистна растителност.

1.4. Климат

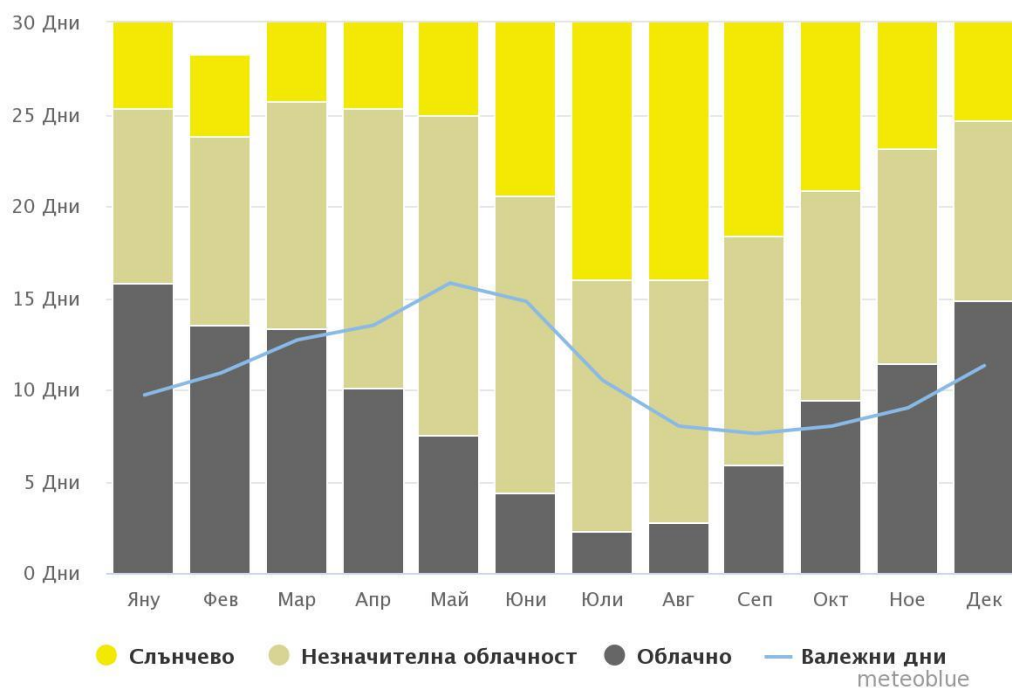
Според климатичното райониране на Р. България, територията на Казанлъшката долина спада към европейската континентална климатична област, континентална под-област, задбалкански и нископланински район на източните задбалкански полета. По отношение на климатичните условия, територията може да се характеризира така: не много студена зима, топло и овлажнено лято, продължителен вегетационен период.

Средни температури и валежи в община Мъглиж:

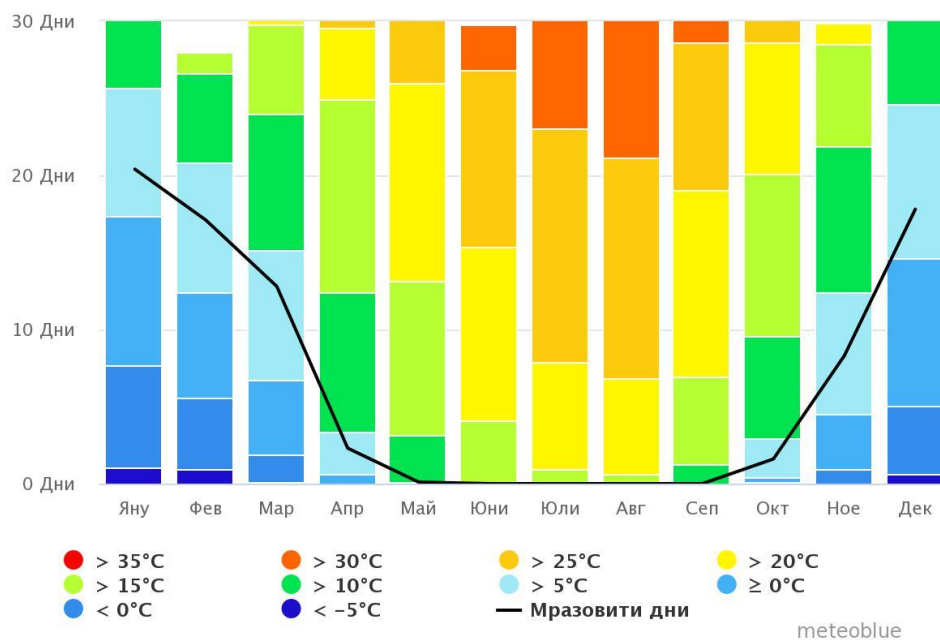

"Среднодневният максимум" (плътна червена линия) показва средната максимална дневна температура за всеки месец за Мъглиж. По същия начин "Среднодневният минимум" (плътна синя линия) показва средната минимална дневна температура. Горещите дни и студените нощи (пресечени червени и сини линии) изразяват средната дневна температура в най-топлия ден и средната-нощна температура в най-студената нощ от месеца за последните 30 години.

Облачни, слънчеви и валежни дни

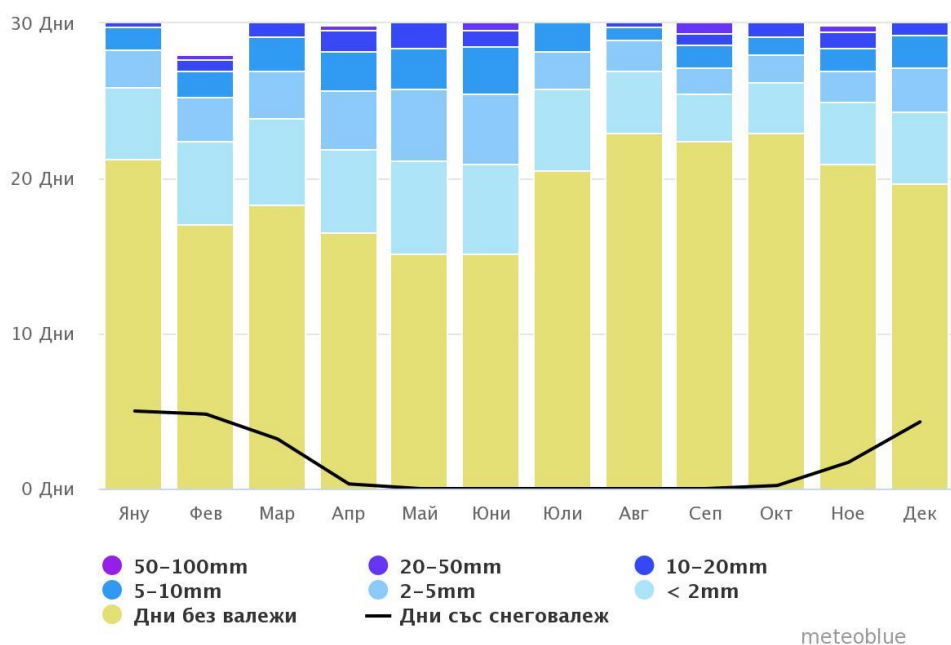
Максимални температури:

Диаграмата за "Максимална температура" за Мъглиж показва колко са дните на месечна база, в които са достигнати определени температурни стойности.

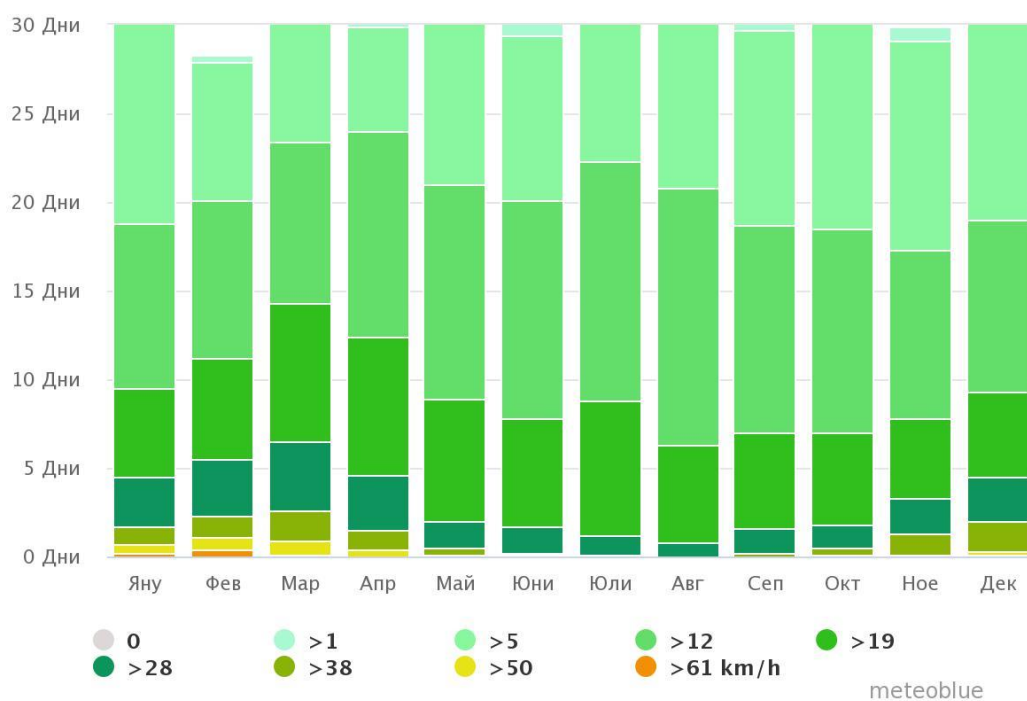
Максимумът на валежите е през юни, а минимумът през февруари и март. Продължителните засушавания са малко.

Количество на валежите:

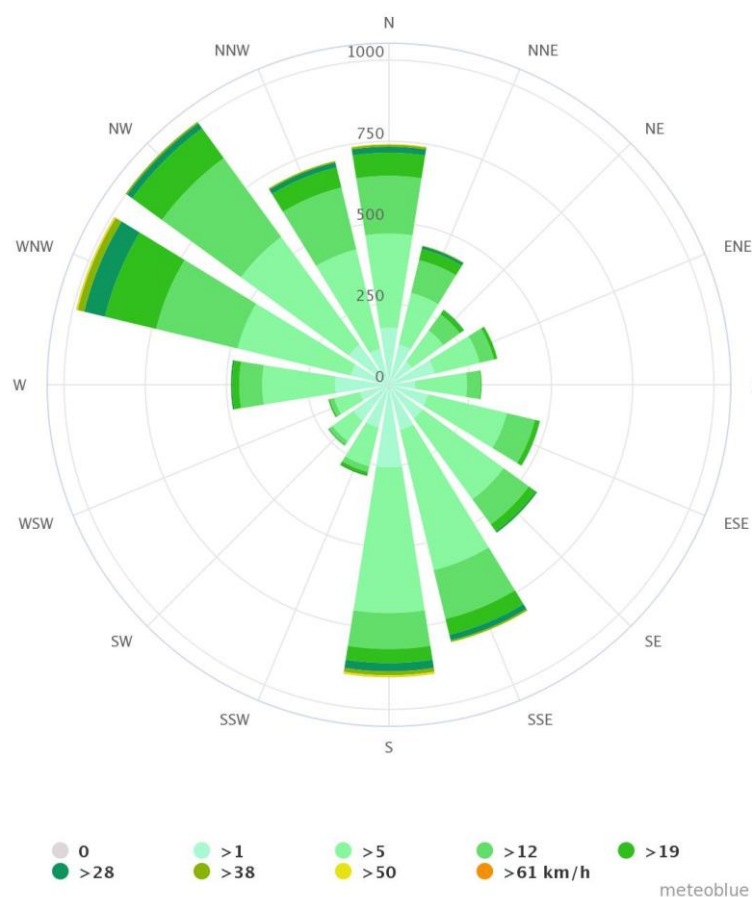
Диаграмата за валежи за Мъглиж показва броя на дните от месеца, в които е достигнато определено количество валежи.

Скорост на вятъра:

Диаграмата за Мъглиж показва дните в месеца, през които вятърът достига определена скорост.

Розата на вятъра за Мъглиж показва колко дни в годината вятърът духа от определена посока. Пример ЮЗ: Вятърът духа от югозапад (ЮЗ) към североизток (СИ).

Най - ниската средна месечна минимална температура на въздуха е през януари – 0.5 градуса по Целзий, и най висока през юли +39.2 градуса по Целзий. Климатичните данни показват ярко изразен континентален характер. Средната годишна температура е +10.7 градуса по Целзий. Лятото е сравнително хладно и влажно поради близостта на планината. Преобладават ветровете със западна компонента, най-често северозападни. По – редки са силните северни ветрове. През зимата преобладават ветрове от север и северозапад със скорост 1.5 м/сек. Ветрове със скорост 11-15 м/сек. се наблюдават през зимата и пролетта. Средната относителна влажност на въздуха е 50 – 60%.

1.5. Подземни природни богатства

Община Мъглиж разполага с ограничени ресурси от **полезни изкопаеми** – висококачествени черни въглища, използвани преди всичко за производство на кокс, малки рудни залежи без икономическо значение, графит и бигор. На територията на общината, обаче, се намират големи количества и разнообразни инертни материали. Организираният дълбочинен промишлен добив на пясък и чакъл, обаче, превръща образувалите се пресевни в заплаха за околната среда като предизвиква свлачища, застрашаващи и съседните населени места (Шаново, Юлиево), предизвиква спадане на

РАЗДЕЛ II КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

На територията на общината не съществуват постоянно действащи пунктове за контрол на качеството на въздуха и водата, а теренни изследвания се извършват изключително рядко.

По - надолу е представен анализ за качеството на атмосферния въздух, извършен на база обобщена информация от тримесечните бюлетини на ИАОС и национални и регионални доклади за състоянието на околната среда на ИАОС и РИОСВ.

В югоизточен район за оценка и управление на КАВ, пунктовете за мониторинг част от Националната система за мониторинг са разположени в градовете: Бургас, Несебър, Димитровград, Хасково, Стара Загора, Сливен и Пазарджик. В по-голяма част от градове в този район, се поддържа високо ниво на замърсяване с фини прахови частици под 10 микрона през първото и четвъртото тримесечие, което е аналогично и с останалите разглеждани големи градове в България. През 2019 г. замърсяването на атмосферния въздух с ФПЧ10 продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух на национално ниво.

Замърсяването на въздуха на територията на общината е по отношение на:

- **Замърсяването с ФПЧ10** продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух в страната и процентът на населението, живеещо при нива на замърсяване с ФПЧ10 над допустимите норми е много висок – 78.6 % от 3.3 млн. население, живеещо в населени места, в които се контролира този замърсител. Изчисленията са извършени съгласно методика на Европейската агенция по околна среда.

- **Азотен диоксид:** За Агломерация Югоизточен РОУКАВ (BG0006) действат 11 пункта за мониторинг на замърсяване с азотен диоксид.

Емисиите от пътният транспорт продължават да оказват влияние върху този тип замърсяване, особено в по-големите градове.

- **Замърсяване в района от серни диоксиди** - Серният диоксид (SO_2) е газ, който е невидим и има лош, остър мирис. Той реагира лесно с други вещества, за да образува вредни съединения, като сярна киселина, серниста киселина и сулфатни частици.

- Краткосрочните излагания на SO_2 могат да навредят на дихателната система на човека и да затруднят дишането.

- SO_2 и други серни оксиди могат да допринесат за киселинни дъждове, които могат да навредят на чувствителни екосистеми

- Децата, възрастните хора и тези, които страдат от астма, са особено чувствителни към въздействието на SO_2 .

- **Въглероден оксид** - Емитира се от непълно изгаряне на изкопаеми горива и биогорива.

Най-високи концентрации са измерени в градски области, през пиковите часове на деня. Времето на живот в атмосферата на въглероден оксид е около три месеца. Той бавно оксидира във въглероден диоксид, образувайки и озон, допринасяйки за атмосферната фонова концентрация на озон. CO₂ е един от основните фактори на парниковия ефект и съответните промени на климата.

Фактори на атмосферно замърсяване:

Като главни фактори на замърсяване на атмосферния въздух на територията на община Мъглиж остават: транспортния трафик по републиканската пътна мрежа и градските улици; битовото отопление и селскостопанските дейности.

Транспортен трафик

Транспортният трафик допринася в голяма степен за влошаване на качеството на атмосферния въздух. Отделяните от двигателите вредни вещества в състава на изгорелите газове (азотни оксиди, въглероден оксид, серни оксиди, сажди, леки органични съединения) както и фини прахови частици са в основата на замърсяването на приземния атмосферен слой в градската част на територията. Характерно за транспортния трафик е, че той е линеен тип източник, при който замърсяването е сравнително ограничено – 50-100 м. от пътната мрежа.

Битово отопление

Съществен източник на замърсяване на атмосферния въздух е и населението и по-точно вредните емисии, отделяни от отоплението през зимния период - прах, серен диоксид, сажди. В общия случай нискокачествените горива, използвани в домакинствата и някои предприятия, са точкови източници на замърсяване на атмосферния въздух със серен диоксид, най-вече през зимния сезон. Проблемът допълнително се усложнява от остарелия сграден фонд и ниската енергийна ефективност на сградите.

Селско стопанство и земеделски земи

Селското стопанство също е сред важните източници на замърсяване за община Мъглиж. Основно замърсяването от селското стопанство в региона е свързано със запрашване и прашни бури от земеделски земи, етерична ферментация, третиране на оборски тор, емисии на N₂O от селскостопански земи, изгаряне на селскостопански отпадъци на полето.

От значение за качеството на атмосферния въздух е и горенето на стърнища и други непотребни остатъци. В този случай в атмосферата се отделят общо съдържание на аерозоли, въглероден оксид /CO/, летливи органични съединения /ЛОС/. Във връзка със субсидиите, отпускани от МЗХ и с влизането в сила на измененията в Закона за

опазването на земеделските земи, регистрираните земеделски производители преустановиха опалването на стърнища. Констатираните случаи на опалвания са много редки.

Емисиите на N₂O от селскостопански почви също са фактор за атмосферно замърсяване. Тук се включват основно следните категории емисии на N₂O: директни емисии, индиректни емисии и емисии от пасищни животни, като с по-съществено отражение са първите две. Директните емисии са в резултат на торене със синтетични азотни торове, внасяне на азот в почвата с животински отпадъци, разлагане на отпадъци от азотофиксиращите растения, разлагане на растителни отпадъци от други култури. Към индиректните емисии се отнасят емисиите от изпускане в атмосферата на амоняк и азотни оксиди след внасяне на азотни торове в почвите, емисии от източване на води. Тук трябва да се има предвид, че съществуващите емисии на метан от почвите се считат за естествени (не антропогенни). Към емисиите от пасищни животни се причисляват емисиите от животинските отпадъци на пасища и други зелени площи.

Фактор за замърсяване е и ентерична ферментация. Емисиите от този източник се получават в резултат на ферментацията в храносмилателния тракт на селскостопанските животни.

ИЗВОДИ:

За района не са характерни значими емисии на вредни вещества в атмосферата. Най-големи замърсители са транспорта и битовото отопление през зимата. Поради липсата на актуални данни от НАСЕМ или скорошни измервания не може да се прецени дали, колко често и за кои места при пикови моменти на замърсяване стойностите достигат над критичните. В тази връзка се препоръчва извършване на замервания с мобилните станции на РИОСВ – Стара Загора през определен интервал или при настъпване на рискови събития, като например много ниски температури.

За намаляване на вредното влияние на водещите фактори, се препоръчват следните конкретни дейности:

- Екраниране на пътните платна с растителност, както за пътищата от републиканската мрежа, така и за пътните артерии в населените места, където това е възможно.
- Модернизирането на транспортната инфраструктура и пътните настилки, вкл. чрез покриване с битумна паста или друга подходяща настилка.
- Използване на химически заместители при третирането против обледяване.

- Осигуряване на условия за повишен контрол и спазване на ограниченията в населените места по отношение на трафика от леки автомобили и особено на тежкотоварни.

- Повишаване на контрол върху превозващи пръст и строителни отпадъци товарни автомобили.

- Контрол и по-високи санкции при нарушения като горене на гуми, изхвърляне на отпадъци на нерегламентирани места, паркиране в зелени площи и пр.

- Благоустрояване на зелените площи, в това число допълнително затревяване и поставяне на бордюри.

- Системен контрол към всички строителни обекти, за недопускане емитиране на прах и замърсяване на инфраструктурата, екраниране на строителните обекти.

- Модернизация на уреди за отопление на твърдо гориво. Новите политики и законовите мерки, предвиждат премахване на традиционните отоплителни уреди в общините, които не отговарят на изискванията за качество на атмосферния въздух. Това ще ускори модернизирането на националната отоплителна система.

- Промяна на масово използваните горива – от дърва към газ или електричество/централно отопление чрез политики и законови мерки, свързани с поэтапното извеждане от употреба на уреди, които не отговарят на стандартите за качество на атмосферния въздух.

- Развиване на Инфраструктурата на захранване с природен газ, от което се очаква домакинства да сменят уредите си за твърдо гориво и да преминат на битово отопление с природен газ или централно отопление.

- **ЗЕМЕДЕЛИЕ** – избор на мерки засягащи управлението на животинските торове и използването на азотни торове. Министерството на земеделието, храните и горите извършва пълна оценка на селскостопанския отрасъл, с цел изготвяне на стратегия за селското стопанство. Следните две мерки илюстрират допълнителните политики и законови мерки, които да бъдат въведени за намаляване емисиите в селското стопанство:

- Употреба на торове: - значителния стремеж за гарантиране спазването на Директивата за нитратите и прилагането на добри земеделски

практики в употребата на торовете ще доведе до допълнително намаляване на емисиите на амоняк (NH_3). Очаква се процентът на емисиите на амоняк от използването на азотни торове (неорганични и органични) да намалява с по 2.5%. Всяка година от 2016 г. до 2026 г. Подобен резултат се очаква и за емисиите на азотни оксиди (NO_x) и на неметанови летливи ограничени съединения (НМЛОС) на местата, където те са налични.

- Управление на животинските торове: Прилагането на най-добрите практики за управление на животинските торове ще ускори намаляването на емисиите на амоняк. Очаква се емисиите от управление на оборския тор на едър рогат добитък да намаляват с по 2% годишно от 2016г. до 2026г. Същото се предвижда и за емисиите на азотни оксиди и неметанови летливи ограничени съединения, на местата където са налични.

2.2. Води

Водните ресурси се обуславят от предимно планинския характер на територията. Водните площи са ограничени и заемат под 1.72% от общата територия. През землището на общината протича р. Тунджа, водосборна за района, която заедно с реките Мъглижка, Поповска и по-малките притоци образуват мрежа, водите на която се използват за напояване на земеделските земи. Подпочвените води по поречието на река Тунджа са източник за водоснабдяването на гр. Стара Загора. Около селата Ягода и Шаново се намират и пресевни, образувани при добива на инертни материали.

Топлите минерални извори в с. Ягода са едно водно богатство, което правилно стопанисвано и използвано, може да допринесе много за развитието на балнеоложкия туризъм в общината. Водата е със силициева и флуорна минерализация – 0.59 г/л., лека алкална реакция, с температура при извора около 40 градуса по Целзий и дебит от 12 литра в секунда. Използва се успешно за лечение на заболявания на опорно-двигателния апарат, неврологични и кожни заболявания.

Като цяло, община Мъглиж разполага със значителни водни ресурси, чието разумно ползване би допринесло съществено за развитието на местната икономика, особено в сферата на земеделието.

Община Мъглиж е в обхвата на Басейнова дирекция за управление на водите „Източнобелморски район“, „БДИБР“ с център гр. Пловдив.

2.2.1. Повърхностни водни тела

BG3TU900R042 Река Тунджа след яз. Копринка до яз. Жребчево.

През 2018 г. в пункта на р. Тунджа при с. Ягода се установява превишаване на средно годишната стойност на стандарта за качество на околната среда (СГС-СКОС) по показател тетрахлорометан, и водното тяло е определено в лошо химично състояние. Макар тя да има относително добра хидроморфология, физико-химичните и биологичните показатели са съответно много лоши и лоши, което определя лошото общо състояние на реката в участъка, който преминава през територията на община Мъглиж, а именно от яз. Копринка до яз. Жребчево. Лошото екологично състояние се дължи на заустване на промишлени и битови отпадъчни води от гр. Казанлък, гр. Мъглиж, гр. Николаево и други населени места.

Река Тунджа е силно модифицирана след яз. Копринка до яз. Жребчево, тъй като водите ѝ се използват за производство на електрическа енергия

Силно модифицирани водни тела (СМВТ) са водни тела, които, в резултат на физичните промени от човешката дейност, са се променили съществено по своя характер и следователно не могат да отговорят на изискванията за „добро екологично състояние“

Вместо „добро екологично състояние“, оценката на околната среда за СМВТ и за изкуствени водни тела ИВТ е „добър екологичен потенциал“ (ДЕП), който трябва да бъде постигнат най-късно до 2027 г.

Определението за СМВТ в чл.2(9) на Рамкова директива за водите подчертава, че за такива се считат водни обекти, които са били предмет на физически изменения в резултат на човешка дейност. Чл.4(3) посочва, че уместните физически изменения предизвикват хидроморфологични промени, които ще трябва да бъдат възстановени, за да се постигне добро екологично състояние. Следователно хидроморфологичните промени са в резултат на физически изменения на водното тяло. Важно е да се подчертае, че промените в хидроморфологията трябва да са не само значими, но също и в резултат на тях да има съществена промяна в характера на водния обект.

Подходящите възстановителни мерки за всички хидроморфологични изменения и свързаните с тях въздействия, се селектират от списъка по-долу, като се вземе под внимание съответната им употреба или въздействие.

„Мерките за възстановяване“ от негативните ефекти се оценяват въз основа на определените специфични употреби/цели, за които водното тяло е значително изменено по своя характер (физични модификации) (съгласно чл. 4 (3) от Рамкова директива за водите) и върху околната среда, като цяло:

→ Околната среда по принцип;

- Места за развлечения и почивка;
- Водоснабдяване;
- Производство на електроенергия;
- Напояване;
- Регулиране на водата (включително прехвърляне на води);
- Защита от наводнения;
- Отводняване на земи;
- Урбанизация;
- Други важни дейности за устойчиво човешко развитие.

Регламентирани са следните видове използване/употреби на водите на СМВТ:

- Селско стопанство – отводняване;
- Селско стопанства – напояване;
- Енергетика – ВЕЦ;
- Енергетика – не ВЕЦ ;
- Язовири за отглеждане на риба, аквакултури и рибни стопанства;
- Защита от наводнения

BG3TU900R045 Мъглижка река (или Селченска река) е река в Южна България, област Стара Загора, община Мъглиж, ляв приток на Тунджа. Дължината ѝ е 30 km. Определена в екологично състояние отлично, химично неизвестно. Долината ѝ е много дълбока, като преди град Мъглиж образува забележителната Мъглижка клисура. В района на село Селце има малко долинно разширение. В този си участък долината ѝ се характеризира със стръмен релеф, изразен с високи стойности на относително вертикално превишение, съпоставени с талвега на реката и вододелните линии на водосборния ѝ басейн. Ерозионният базис на реката отстои на над 1000 метра вертикално превишение спрямо изворните части, което е висока стойност за мащабите на реката. В целия този участък реката носи името Селченска река. Влива отляво в река Тунджа на 304 m н.в., на 600 m северозападно от село Ягода.

Площта на водосборния басейн на Мъглижка река възлиза на 91 км², което представлява 1,08% от водосборния басейн на река Тунджа. Реката няма съществени притоци – повечето са планински дерета, някои от тях дори с липса на целогодишен отток. Най-големи са: Малката река и Далащица (десни) и Разпата и Еловица (леви).

Реката е с основно дъждовно подхранване с максимум март-юни и минимум от юли до октомври. Среден годишен отток при град Мъглиж 0,8 m³/s.

Реката е причислена към повърхностните питейни водни тела на територията на области Стара Загора, Сливен, Ямбол и община Тополовград BG3TU900R045 Река Мъглижка от извори до гр.Мъглиж р. Суха река. Категория водоизточник А2, състояние водно тяло А2. Водите на реката в Казанлъшкото поле се използват за напояване. В забележителната Мъглижка клисура (каньон) се намира един от най-високите водопади в България – Мъглижкия водопад, причудливите скални образувания в каньона – „Момите“ и един от най-старите български манастири в България – Мъглижкия манастир „Свети Никола“.

BG3TU900R044 Ветренска река тип Планински реки, екологично състояние отлично, химично неизвестно.

Ветренска река (в средното течение Борушенска река и Поповска река) е река в Южна България, област Габрово, община Трявна и област Стара Загора, община Мъглиж, ляв приток на Тунджа. Дължината ѝ е 26 km.

Площта на водосборния басейн на Ветренска река възлиза на 123 km², което представлява 1,46% от водосборния басейн на река Тунджа.

Реката е с основно дъждовно подхранване с максимум март-юни и минимум от юли до октомври.

По течението на реката са разположени 3 села от Община Мъглиж – Борушица, Радунци, Яворовец.

Водите на реката в Казанлъшкото поле се използват за напояване.

Екологичният проблем на общината свързан със замърсяването на водите е в тясна връзка с проектите и предвижданите действия по отношение на проектирането и изграждането на канализационни системи в селата и пречиствателни станции за отпадните води.

Мерките, които се препоръчват за предприемане от Басейнова дирекция и РИОСВ, свързани с опазването на водните тела са:

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект/продължителност на ефекта	Тип на мярката (административна, инвестиционна)

1	Провеждане на проучвателен мониторинг за определяне на зони в реки или участъци от реки, които да бъдат защитени от хидроморфологичен натиск, с цел естествено размножаване на рибни видове	Неблагоприятни въздействия върху един от задължителните БЕК - риби.	Създаване на благоприятна среда за развитие на рибните съобщества и подобряване на екологичния статус. Дългосрочен ефект	Административна
2	Контрол по премахване на нерегламентирани сметища в близост до и в речни корита, които са причина за влошаване на състоянието на водите.	Регистрирани нерегламентирани сметища в близост до и в речни корита и временно пресъхнали дерета	Елиминиране на замърсителите и подобряване на състоянието на повърхностните води.	Административна

Основни източници на замърсяване на повърхностните водни тела са попивните ями, и прекомерното наторяване на селскостопанските площи. Проблем е и липсата на канализация и ПСОВ за малките населени места на общинта. Основни замърсители на повърхностните води в района на общината са и периодично възникващите нерегламентирани сметища. Сред останалите източници на замърсяване на водите в общината са промишлеността, транспорта и животновъдството.

2.2.2. Подземни водни тела

В териториалният обхват на община Мъглиж попада **Подземно водно тяло BG3G00000NQ003** /Порови води в Неоген - Кватернер - Казанлъшка котловина/. Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000NQ003 е добро.

Мрежата за мониторинг на химичното състояние на подземните води включва:

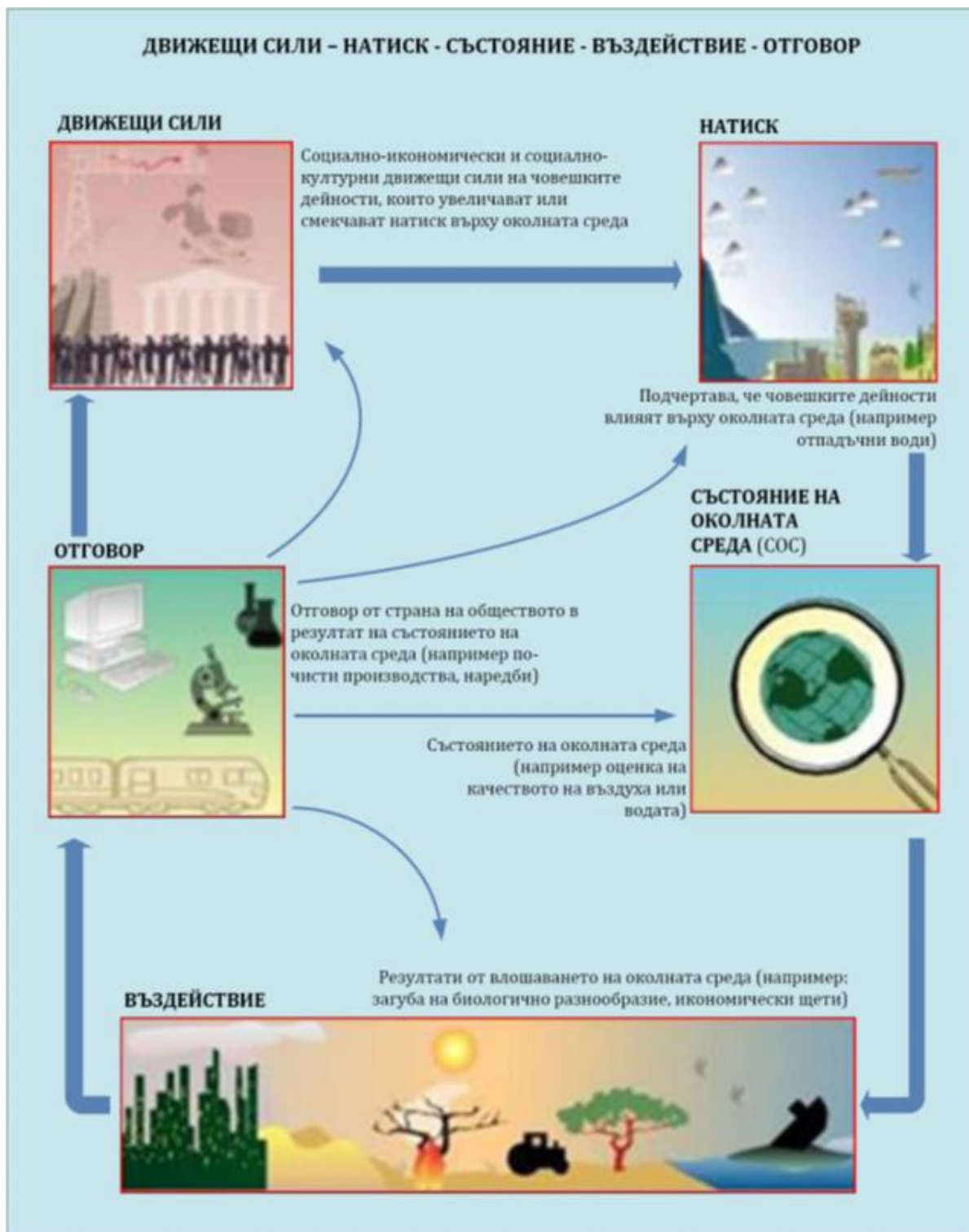
BG3G000000QMP008 – Сондаж, с. Тулово, общ. Мъглиж (Контролен мониторинг).

Замърсяване на водите (натиск)

Прегледът на натиска върху повърхностните и подземните води е изготвен съгласно указанията на Ръководство № 3 „Анализ на натиска и въздействията” от Общата стратегия за изпълнение на Рамкова директива за водите - РДВ и в съответствие с чл. 5 на РДВ. Възприето е да се прилага концептуален модел “Движещи сили – Натиск – Състояние – Въздействие – Отговор” (ДНСВО), основан на причинно-следствените връзки и взаимодействието между обществото, неговата стопанска дейност и околната среда. Той се базира на разбирането, че хората чрез своята антропогенна дейност упражняват натиск върху повърхностните и подземните води, като по този начин въздействат върху състоянието им по отношение на качеството и

количеството им. Основните определения, използвани в модела ДНСВО са представени в таблицата по-долу и са илюстрирани с пример на фигурата.

Основни определения на модела „ДНСВО“	
Понятия в модела ДНСВО	Определения за понятията в модела ДНСВО
Движещи сили	Източници на замърсяване (натиск) върху повърхностните и подземните води от човешка дейност и природни явления, които могат да окажат въздействие върху повърхностното или подземното водно тяло и да влошат неговото състояние
Натиск	Прякото проявление на движещите сили- пътищата и начините за разпространение и влияние на източниците на замърсяване върху повърхностните и подземните води
Състояние	Състоянието на повърхностното или подземното водно тяло в резултат на действащите му движещи сили и преките им проявления
Въздействие	Негативното влияние/проявление на натиска, предизвикващ замърсяване на повърхностното или подземното водно тяло
Отговор	Планиране на програми от мерки, необходими за запазване или подобряване състоянието на повърхностното или подземното водно тяло, вкл. и мерки за допълнително мониториране, проучвания или събиране на необходимата информация за натиска

ПОВЪРХНОСТНИ, ВОДИ ОСНОВНИ ВИДОВЕ НАТИСК:

Въз основа на събраната и анализирана информация са определени потенциалните категории натиск върху повърхностните води:

- натиск от точкови източници на замърсяване;
- натиск от дифузни източници на замърсяване;

- натиск от физични изменения/хидроморфологичен натиск;
- натиск от климатични изменения.

Замърсяването от точкови източници

- канализации и пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ) от населени места (агломерации);
- индустриални емитери, заустващи отпадъчни води в повърхностни води;
- животновъдни ферми, заустващи в повърхностни води.

Замърсяването от дифузни източници, включително преглед на ползването на земите

- Селското стопанство,
- Населени места без изградена канализация;
- Замърсяванията от въздуха.

Натиск от физични изменения / хидроморфологични изменения

- Натиск от водовземане (изменение на оттока);
- Натиск от морфологични изменения (корекции на речни легла; урбанизация; укрепване на речни участъци; добив на инертни материали; завирени участъци);
- Прегради в реките;
- Регулиране на оттока и прехвърляне на води.

Натиск от климатични изменения:

На този етап няма данни, респ. основания, натискът от климатични изменения да се определи като самостоятелна причина за непостигане на добро състояние на повърхностните водни тела, но значимостта на този натиск се определя от кумулативния ефект, който той оказва върху състоянието на водите в комбинация с другите видове натиск и от очертаните тенденции за засилване на въздействието му.

ПОДЗЕМНИ ВОДИ, ОСНОВНИ ВИДОВЕ НАТИСК:

При анализа на антропогенния натиск, въздействащ върху качеството (химичното състояние) на подземните водни тела, са разгледани основните видове източници на натиск, а именно:

- Точковите източници на замърсяване;
- Дифузните източници на замърсяване;
- Натиск от директно въвеждане на замърсители в подземните води

Натиск от точкови източници - източници на територията на общината са:

- Значими зауствания на битови отпадъчни води – градски канализации

- Селскостопански обекти - складове за торове и пестициди;
- Депа за отпадъци.

Натиск от дифузни източници - източници на територията на общината са:

- Селско стопанство (обработваема земя, трайни насаждения, пасища, хетерогенни селско стопанства);
- Населени места без изградена канализация;
- Участъци с висока степен на податливост на ерозия.

Натиск от дифузни източници - източници на територията на общината са:

- Селско стопанство (обработваема земя, трайни насаждения, пасища, хетерогенни селско стопанства);
- Населени места без изградена канализация;
- Участъци с висока степен на податливост на ерозия.

Основната движеща сила, пораждаща дифузно замърсяване е населените места без изградена канализация.

Друг значим източник на замърсяване се явява земеделието, поради силно развитата селско стопанска дейност.

Натиск от водовземане

Натискът от водовземане е определен като значим, когато експлоатационният индекс е над 40% (за цялото ПВТ или за частта от него), определен по модула на разполагаемите ресурси на ПВТ и площта на ПВТ /района.

Отговор /Необходими действия

- Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води, със следните дейности за изпълнение: Проучване влиянието на дифузното замърсяване от селско- и/или горско стопанство. Проучване за ерозия на брегове и дъно.

- Населени места с над 2 000 е.ж. без изградена или частично изградени канализационна мрежа във водосборната площ на поречията.

Населените места с над 2000 е.ж. без изградена или частично изградена канализационна мрежа се отчитат като дифузен източник на замърсяване не при повърхностните, а при подземните води. След по-задълбочен анализ на този дифузен източник се прецени, че по – осезаемо и пряко въздействие оказва върху подземните води. В населени места без изградена или частично изградена канализационна мрежа битовите, стопанските и промишлени води се събират в септични ями или попивни изгребни ями. Тези ями често не са водоплътни и изолирани, и отпадъчните води (ОВ) се просмукват и замърсяват водоизточниците най-често със замърсители от битов и

селскостопански произход - органични и биогенни елементи (неразтворени вещества; замърсители влияещи на кислородния режим; различни форми на азот и фосфор).

2.2.3. Водоснабдяване

Обслужването на територията на община Мъглиж по водоснабдяване и отвеждане на отпадните води се осъществява от “ВиК” ЕООД - Стара Загора. Водоснабдяването на селищата от общината се осъществява от 9 водоизточника. Те осигуряват водоподаване с дебит 68,5 л/сек., което е напълно достатъчно за задоволяване нуждите на населението и бизнеса. Захранването е помпажно и смесено.

Качествата на питейната вода нямат отклонения от националните стандарти.

Водопроводната мрежа в населените места е с обща дължина 124,6 км. и покрива 83,4% от дължината на уличната мрежа. Външната водопроводна мрежа е с дължина 39 км или 23,8% от общата дължина на мрежата.

Като цяло водоснабдяването в общината се характеризира с амортизирана и неефективна водопреносна мрежа. Това е причина за загубата на голяма част от подаваните количества, която достига до 48%. Въпреки това, цената на водата в община Мъглиж е около средната за страната.

Водоснабдяването на населението и промишлените предприятия от община Мъглиж е проблемна и силно чувствителна сфера и предполага предприемането на належащи мерки за рехабилитация на съществуващата водопреносна мрежа и изграждане на нови водоеми за оптимизиране използването на този ценен ресурс. В селата Селце, Борушица и Радунци има изградена водопроводна мрежа, която се поддържа от Община Мъглиж, съвместно с РЗИ - Стара Загора. Ежегодно се изработва програма за качествен мониторинг на водата в горепосочените населени места.

От основно значение за общественото здраве и качеството на живот на населението е осигуряването на непрекъснато водоснабдяване с безопасна и съответстваща на нормативните изисквания питейна вода, предпоставка за което е централизираната водоснабдителна система. Подаването на съответстваща на нормативните изисквания питейна вода и провеждането на мониторинга в пълен обхват е отговорност на ВиК операторите. Регионалните здравни инспекции (РЗИ) извършват контролен мониторинг на качеството на питейната вода при потребителя с цел защита на общественото здраве.

Случаите на установени несъответствия по проследяваните микробиологични параметри са сравнително по-чести в по-малки зони на водоснабдяване – индикация за недобра водоснабдителна практика, респ. неефективен и непостоянен режим на

дезинфекция на водата, включително и в зони с амортизирана водоразпределителна мрежа и чести аварии.

2.2.4. Канализация.

Сериозен проблем обаче представлява липсата на канализация във всички селища на общината. Изградеността на канализационна мрежа и пречиствателни съоръжения за преработка на отпадните води е един от определящите качества на жизнената среда в населените места фактори. В същото време това представлява реална опасност за замърсяване на плитките подпочвени води в близост до населените места.

Единствено малък брой обществени и жилищни сгради в централната част на град Мъглиж са включени в частична канализация с ограничен обхват. Ето защо е наложително това да бъде приоритет в развитието на общинската инфраструктура през следващия планов период.

Основните цели и задачи за развитие на канализацията и пречистването на отпадъчните води в населените места от общината са:

- подобряване жизнените условия на жителите, чрез предоставяне на услугата „събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчните води”;
- подобряване жизнената среда на населението и постигане на подобрена екологична обстановка по отношение на общественото здраве, чрез изграждането на ПСОВ;
- подобряване на екологичното състояние на община Болярово, чрез изграждане на система за събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчните води;
- подобряване качеството на живот в община Болярово, чрез осигуряване на здравословна и екологична среда, и нарастване на инвестиционната привлекателност на региона.

ИЗВОДИ

Предвид изложеното от приоритетно значение за община Мъглиж са мерките, свързани с реализацията на пречиствателни съоръжения на населените места, както и реновиране на мрежите за битово водоснабдяване.

Насоките за развитие с цел подобряване състоянието на водите са:

- изграждане на канализационна система на гр. Мъглиж;
- изграждане на ПСОВ и ЛПСОВ или включване в по-голяма ПСОВ.
- изграждане на канализационни мрежи по селата и разработване на концепция за осигуряване на пречистването на отпадъчните води;
- Необходимост от подмяна на водопроводната мрежа

- Премахване на заустването на необработени отпадъчни води в изкуствени и естествени водоприемници чрез системи за отвеждане и пречистване на отпадъчни води
- Намаляване на общите количества използвана вода чрез инвестиции във водостопанската инфраструктура и мерки за подобряване на ефективността при използването на водните ресурси.
- контрол над използваните пестициди в селското стопанство

2.3. ПОЧВИ

Почвите на територията на общината са предимно канелени и кафяви горски. Широко разпространени са и смолниците. Почвите в Казанлъшкото поле са алувиални и техните разновидности.

Механичен състав - Според своя механичен състав по-голяма част от почвите разпространени на територията на Община Мъглиж спадат към леко-песъчливо глинестите и Каменистите(скелетни) почви. Механичният състав на почвите има изключително голямо значение за развитието им и формиране на много от основните им свойства. С механичния състав е тясно свързана величината (параметрите) на водните, въздушните, топлинните, физико-механичните и технологичните свойства на почвите. За подобряването на почвеното плодородие на леко-песъчливо-глинестите почви може да се прибегне до допълнително внасяне на глинести материали и смесването им с останалата почва. Внасянето на органични материали като оборски тор, компост, торф и др. и увеличаване съдържанието на хумуса, подобрява също значително физичните свойства на песъчливите почви.

За каменистите(скелетни) почви е характерно, че са с мощност до 10-20см и най-често представляват раздробени скални парчета, които лежат направо върху плътна или слабо напукана масивна скала. Те са характерни за високите планински части на община Мъглиж. За тези почви е характерна голямо водопропускливост, незначителна влагоемкост и голяма аерираност, вследствие на което са твърде сухи и топли за условията, в които се образуват. Плодородието на тези почви е много ниско. Скелетните почви не могат да осигуряват на растенията достатъчно вода и не съдържат в усвояима форма достатъчни количества от основните хранителни елементи. Малкото налични усвояими хранителни елементи бързо се измиват от скелетния почвен субстрат. Поради това тези почви не са пригодени за използване за земеделски цели. Най-добре е там,

където е възможно, да се залесяват, или затревяват за да се ограничи по-нататъшната ерозия.

Почвата като компонент на ОС е незаменим, ограничен и практически невъзстановим природен ресурс, което налага опазването му от вредни въздействия и унищожаване, както и неговото устойчиво ползване.

Политиката и мерките за устойчиво управление на земите и почвите на европейско ниво са включени основно в Почвената стратегия и Пътната карта за ресурсна ефективност. Страните - членки прилагат мерки за опазване на почвите от 8 идентифицирани „заплахи“ - ерозия, киселяване, засоляване, уплътняване, намаляване на почвеното органично вещество, замърсяване, запечатване и свлачища. Компетентни органи са няколко институции – Министерство на околната среда и водите, Министерство на земеделието и храните и Министерство на регионалното развитие и благоустройство, както и регионалните им структури. Програмата за мониторинг е изцяло съобразена с последните изисквания на ЕК и ЕАОС, с добрите практики в редица европейски страни, както и с националното законодателство.

Основните видове земи в Общината са: горски фонд, земеделски земи, защитени зони и територии, територии заети от транспортна инфраструктура, жилищни територии.

2.3.1. Горски фонд

Територията на Община Мъглиж попада в ДГС Мъглиж. В горскоадминистративно отношение ДГС "Мъглиж" се числи към Югоизточно Държавно Предприятие гр. Мъглиж. Държавно горско стопанство "Мъглиж" заема част от южните склонове на Централна Стара планина и част от северните склонове на Сърнена Средна гора. Територията му се намира в североизточната част на Старозагорска област. ДГС "Мъглиж" контролира, стопанисва и опазва горския фонд на територията на цялата Община Мъглиж, включваща град Мъглиж и селата Борушица, Селце, Тулово, Дъбово, Сливито, Ветрен, Зимница, Шаново, Юлиево и Ягода и част от горския фонд на Община Николаево, включваща село Елхово. Лесистостта на района е 56,0%, в т.ч. 52,4% на държавните територии. Горите на стопанството по форма наподобяват трапец с дължина при основата 22 км (изток-запад) и височина (север-юг) около 27 км. Горските територии, които се стопанисват от Държавно горско стопанство гр. Мъглиж са с площ 25839,4 ха. Релефът на стопанството е много разнообразен и богат на теренни форми.

Средната надморска височина на дървопроизводителната площ на стопанството е 720 м. Ниският пояс (до 700-800 м н.в.) е зает от дъбови и габърви гори, а над 800 м.

н. в. е поясът, зает от букови гори. Част от горите - особено габървите и частично дъбовите, са издънкови. Общият запас от дървесина (с клони) на територията на Държавно горско стопанств гр. Мъглиж днес възлиза на 4 529 600 куб.м. Най-разпространените дървесни видове са букът; зимният дъб, по-малко разпространение имат благунът, церът, летният дъб, келявия габър, косматия дъб. Машабните залесявания от близкото минало са довели до значително присъствие на иглолистните видове - основно бял бор, черен бор и смърч, като те съставляват една трета от насажденията на територията на стопанството.

Горският фонд в общината е 23 516 ха.

Местното население ползва дърва за огрев и малки количества строителна дървесина. Голяма част от пашата на добитъка се осигурява от горите. Общата таксационна характеристика на насажденията е следната: Общ запас на основните насаждения /без клони/ - 3450340 м.; Среден запас на 1 ха - 159 м.; Общ запас на надлесните - 1315 м.; Общ среден годишен прираст - 7195м.; Среден прираст на 1 ха- 3,32 м3.; Средна възраст на насажденията - 55 год.; Среден бонитет- III.; Средна пълнота - 0,76. Разпределение на залесената площ по дървесни видове в ТП ДГС Мъглиж: бял бор -11,5% смърч -3,4% черен бор - 10,2% други иглолистни - 0,8% бук - 28,3% зимен дъб - 21% летен дъб - 0,8% благун - 4,1% цер - 1,8% габър - 7% мъждрян - 0,7% акация - 5,4% келяв габър - 2,6% други широколистни - 2,2%.

2.3.2. Земеделските земи

Заемат основна част от общинската територия - 31,406% (по данни от кадастралната карта), при средна стойност за страната 58,7 %. Земеделските територии се намират в източната част на Казанлъшкото поле и най-ниските части на старопланинските склонове. Те са основен ресурс за развитие на селското стопанство.

Нивите преобладават в структурата на земеделските земи на общината. През 2016 г. те заемат 23,07% от територията ѝ и 73,5% от всички земеделски територии. Обработените ниви и трайните насаждения са били 9827 ха или 80,46%. Положителен факт е, че макар и малко по размер, засетите обработваеми площи се реколтират почти на 100%, което е знак за професионализъм и добра организация. Въпреки това, следва да се отбележи, че земеделието в община Мъглиж има екстензивен характер и промяна в това отношение може да се очаква с навлизането на големи арендатори и едри фермери, тъй като това изисква големи инвестиции, които земеделските кооперации не могат да направят. От трайните насаждения преобладават овощните градини и лозята, със съответно 3562 дка и 2433 дка. Поради характера на релефа делът на техническите

култури е сравнително малък - 2525 дка етерично маслени култури. Отглеждането на трайни насаждения в района е с големи традиции. Добри доходи и по-голяма заетост осигурява отглеждането на етеричномаслени култури, които се отличават с по-добри добиви в сравнение с добивите в цялата Старозагорска област.

2.3.3. Мерите и пасищата

Също представляват значителен дял в структурата на земеделските територии. Към 2013 г. те заемат 13% от общия размер на земеделските земи, като в процеса на аграрната реформа техният относителен дял намалява. Тази тенденция се засилва през годините, за което допринася и слабото развитие на животновъдството. Важна роля за развитието на земеделието играе възможността за напояване на обработваемите земи. Въпреки че водният ресурс на общината е значителен, напълно разрушените напоителни системи са пречка за използването му. В ниските части на общината около поречието на река Тунджа, където напояването е било напълно достъпно, следва да се възстанови мрежата от канали. В същото време в полупланинските райони следва да се търсят възможности за изграждане на съвременни системи за капково напояване, което ще оптимизира използването на водните ресурси и ще позволи интензифициране на земеделското производство. Това изисква, обаче, сериозни инвестиции от страна на земеделските стопани, поради което следва да се търсят различни форми на сдружаване и привличане на средства за изграждането им. Местоположението на територията, както и почвено-климатичните условия са подходящи за отглеждане на култивирани билки, което има сериозен потенциал. През последните години делът на полските пътища и прокари също се увеличава. В момента, земеделската земя остава разпокъсана, което предполага значителен дял на полски пътища и прокари и възпрепятства нейното ефективно ползване.

2.3.4 Нарушаване на земите и почвите

Нарушени са тези почви, на които механично са унищожени повърхностните почвени хоризонти или цялата почва.

Общо нарушените терени на територията на общината, които се нуждаят от рекултивация - 4 броя концесии за добив на инертни строителни материали.

Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/

В изпълнение на изискванията на Наредба №2 от 16.10.2000 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници са разработени Правила за добри земеделски практики. В съответствие с тези правила се извършват редовни

проверки на големите животновъдни обекти на територията на Общината и на съществуващите складове за минерални торове.

Складовете с негодни за употреба пестициди са локализирани и са обект на ежегодна инвентаризация от ИАОС/МОСВ, НСРЗ/МЗХ и МВР/ГД „Пожарна безопасност и защита на населението”. Съгласно общоприетата на национално ниво класификация тези места се делят на 3 вида - централни общински складове, складове за негодни за употреба пестициди и ББ кубове. Пестицидите са химични препарати за унищожаване причинителите на болести, насекоми, гризачи и акари при земеделските растения, в горите, както и за унищожаване на плевелите при посев. Пестицидите се подразделят на следните групи: инсектициди - химични препарати за унищожаване на вредни насекоми; фунгициди - химични вещества, които убиват и спират развитието на гъбични заболявания при растенията; хербициди - химически препарати за борба с плевели. При неправилна технологична употреба могат да бъдат класифицирани към групата на химичните замърсители на почвата. Установено е, че пестицидите не действат селективно. Едновременно с вредителите те унищожават и голям брой полезни организми. При извършваните контролни проверки не са констатирани замърсявания с продукти от растителна защита. Ползват се дози, които са необходими за третиране.

Ерозия на почвите

Ерозията е най-широко разпространеният и интензивно протичащ деградационен процес върху почвената покривка на земята. Крайният резултат от действието на ерозията е безвъзвратното разрушаване на почвата, както като природно тяло и средство за селскостопанско производство, така и като основа на природната среда. Прилагането на добрите земеделски практики, правилното залесяване и обработки са гаранция за предотвратяването на ветрова и водна ерозия на почвата. Опазването на почвите от ерозията става чрез земеустройствени, агротехнически, лесомелиоративни и мелиоративни-технически дейности.

Ветрова ерозия

Съгласно използвания в ИАОС модел за оценка на ветровата ерозия, който е базиран на уравнението WEQ (<http://www.weru.ksu.edu/nrcs/weq.html>) рискът от ветрова ерозия на териториите общината се степенува в зависимост от скоростта на вятъра, особеностите на релефа, почвените условия както и някои други климатични фактори - валежи, атмосферна влажност.

За периода 2017 - 2020 г. на територията на общината не се наблюдава промяна в сравнение с предходния период. Слаб риск от ветрова ерозия имат обработваемите земи.

Засоляване и вкисляване на почвите

Процесите на вкисляване и засоляване засягат както косвено, така и пряко живота на всеки един от нас, влияейки върху характеристиките на заобикалящата ни среда и качеството на храните и продуктите незаменими за съществуването на човешкия живот. С развитието на технологиите, механизацията, увеличеното използване на изкуствени торове и препарати за растителна защита, от средата на миналия век този стопански отрасъл променя традиционния си семеен характер. Променят се и националните политики и новите цели във връзка с неговото развитие, са производството на максимално количество земеделска продукция. В резултат на това, земеделските земи повсеместно са подложени на прекомерна експлоатация, която е причина за тяхната деградация (т.н. активизиране на процесите на засоляване, вкисляване, и др.).

Земеделието и промишлеността като отрасли използват редица природни ресурси и съответно оказват негативно влияние върху тяхното количество и качество. Така например, за получаването на селскостопанска продукция, освен естественото плодородие на земята, са необходими допълнително и водни ресурси за напояване, чист атмосферен въздух в земеделския район, наторяване и др. Освен това, се оказва негативно влияние върху качеството на водите и атмосферния въздух косвено, чрез транспорта на стоки и продукти, свързани с отглеждането на културите.

Проблемите със засоляването и съответно увеличаването на киселинността е свързан не само с промяна на качеството на почвите, но се отразява и на контактните водни тела, от които ние черпим вода за напояване и питейни нужди.

Засоляването и вкисляването на почвата придобиват широк обхват, когато дори слабо солени води се използват върху плитки почви, сухи райони или когато водата в почвата е съсредоточена само в почвения слой, който съдържа коренната система на растенията и когато продължителен период от време са прилагани некоректни едностранни практики на използвани торове и небалансирани норми на торене.

Мониторингът на процесите, водещи до увреждане на почвените функции, като засоляването и вкисляването на почвите в България представлява система за регистрация, измерване, контрол и предупреждение за интензивно антропогенно натоварване на почвите в земеделския поземлен фонд. Мониторингът по засоляване и

вкисляване е част от Информационната система на ИАОС за мониторинг и последващ контрол върху антропогенните процеси.

Степента на развитие на процесите на засоляване се определят от климатичните, хидроложките и стопанските условия. Голяма част от засолените почви, представляват главно изоставени земеделски ниви и не се обработват поради намалено плодородие.

Засоляването на почвата е процес, при който се увеличава съдържанието на водоразтворимите соли и /или обменен натрий в почвата в количества, влияещи негативно на техните свойства, респективно на продуктивния им потенциал. Засолените почви са типичен представител на почвите с неблагоприятен състав и свойства за развитие на растенията. Към тях се отнасят т.н. солончаци (същински засолен почви), чиято най-съществена педогенетична особеност е значителната концентрация на водоразтворими соли в почвения профил и т.н. солонци (алкални почви, съдържащи и в по-малко количество хидролизно - алкалния нормален натриев карбонат /сода/ и натрий в обменно състояние /над 20% от Тсорбционен капацитет).

Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци)

Отпадакът е вещество, предмет или част от предмет, който няма предварително непосредствено приложение или от който притежателят желае или е длъжен да се освободи. Вещества, предмети или части от предмети, предавани на специализирани фирми за третиране на отпадъците от собственика или от упълномощено от него лице, също се определят като отпадъци до момента, в който възстановените от тях материали или произведената от тях енергия бъдат включени в производствения цикъл.

При осъществяването на превантивния и текущ контрол на фирмите, занимаващи се със строителни дейности се дават предписания за извозване на строителните отпадъци до Регионалното депо. Извършва се системен контрол по изпълнение на задълженията на кметовете на населените, произтичащи от Закона за управление на отпадъците за предотвратяване на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места, създаването на нерегламентирани сметища, както и тяхното почистване.

По- голяма част от земната повърхност на територията на Община Мъглиж не е засегната от ерозионни процеси, което се дължи на сравнително планинския характер на местност и на запазения горски фонд. На местата където се наблюдава слаба до средна ерозия е препоръчително да се прилагат лесомелиоративни мероприятия и да се поддържат площите максимално заети с растителна покривка-засяване на многогодишни

треви, зимни култури със слята повърхност и пролетни култури с по-дълъг вегетационен период. На територията на община Мъглиж не са констатирани замърсявания на почвите над МДК с тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти. На територията на общината не са установени увредени и деградирани площи от замърсяване със строителни и битови отпадъци. РИОСВ гр. Стара Загора не разполага с данни за площи с нарушени, увредени и деградирани площи в резултат от добива на подземни богатства, строителството, ерозията, киселяването и засоляването.

ИЗВОДИ:

- ✓ През последните години на територията на община Мъглиж се забелязва намаляване на замърсяването на земите и почвите. Обръща се голямо внимание на ограниченото използване на пестициди и торове в земеделието, включително и на използването на разрешени за растителна защита препарати. Разработват се програми за екологично земеделие и животновъдство.
- ✓ Мерките, които се прилагат за опазване почвата от замърсяване са: недопускане палене на стърнища и следжътвени отпадъци, извършване на наторяване с течни, твърди торови маси и изкуствени торове при спазване на правилата за добри земеделски практики.

2.4. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ

2.4.1. Флора

Във флористично отношение районът попада в границите на флористични райони централна Стара планина и Тунджанска хълмиста равнина според флористичното райониране на страната (Йорданов 1966). Флората на община Мъглиж е представена от 495 вида висши растения (без мъховете). Те се отнасят към 80 семейства. Най-богатите на видове семейства са: Asteraceae (75), Poaceae (59), Lamiaceae (37), Fabaceae (36), Brassicaceae (22), Caryophyllaceae (21), Apiaceae (19), Rosaceae (19), Boraginaceae (18), Scrophulariaceae (14). Списъкът на висшите растения установени на територията на общината (приложен към настоящия доклад) не може да се приеме за изчерпателен. Във връзка с това е добре флористичните проучвания да бъдат продължени, а резултатите от тях да влязат в документалната рамка и плана за развитие на община Мъглиж. Значителното флористично разнообразие е резултат от комплексното действие на няколко фактори: – разнообразието на абиотичните условия на средата – почвени, орографски и др.). – значителното разнообразие на типове растителност. – продължителното антропогенно влияние, което е довело до широко

разпространение на рудерални и антропофитни видове; Във флората на община Мъглиж преобладават евро-азиатските, евро-медитеранските и субмедитеранските флорни елементи, а от жизнените форми хемикриотофитите, следвани от терофитите. По поречията на реките, както и в силно рудерализираните територии около населените места, нерегламентираните сметища и др., се срещат и някои антропофити и инвазивни видове, като *Amorpha fruticosa*, *Bidens frondosus*, *Conyza canadensis*, *Robinia pseudoacacia* и др. Разпространението на тези видове до голяма степен е свързано с човешката дейност и е сериозна заплаха за естествената флора и растителност в общината.

Седем вида са включени в Закона за опазване на биологичното разнообразие (2007): приложение 3 – *Veronica baumgartenii*, приложение 4 – *Bupleurum commutatum*, *Asparagus officinalis*, *Dryopteris filix-mas*, *Erythronium dens-canis*, *Scilla bifolia*, *O. morio*, *Primula veris*. В рамките на приложение II на CITES (2010) попадат 4 вида: *Ocrhis morio*, *Epipactis helleborine*, *Cephalanthera longifolia*, *C. Rubra*.

В Червения списък на висшите растения (Petrova & Vladimirov 2009) и Червена книга на Република България (Димитров 2015) са включени 3 вида: с категория критично застрашен – *Veronica baumgartenii*; с категория уязвим – *Campanula lanata*, *Acer heldreichii*. Установени са 8 балкански ендемита (Petrova & Vladimirov 2010) – *Achillea clypeolata*, *Dianthus moesiacus*, *Festuca thracica*, *Scabiosa triniifolia*, *Pastinaca hirsuta*, *Armeria rumelica*, *Acer heldrichii*, *Chamaecytisus calcareus*.

2.4.4.1. Вековни дървета

Съгласно Регистъра на вековните дървета в България (Източник: ИАОС), на територията на община Мъглиж са обявени 13 вековни дървета, както следва:

- Брекина /дъб - обикновен (летен) дъб (*Quercus robur*) и брекина (*Sorbus torminalis*), № в Регистъра – 1690, местоположение - землище на с. Шаново;
- Вековния дъб - дъб (*Quercus spp.*), № в Регистъра – 873, местоположение - землище на с. Ветрен;
- Дядо Минчовия орех - обикновен орех (*Juglans regia*), № в Регистъра – 764, местоположение - землище на гр. Мъглиж;
- Змеят - обикновен (летен) дъб (*Quercus robur*), № в Регистъра – 1547, местоположение - землище на гр. Мъглиж;
- Кестените - 2 бр. - кестен (*Castanea sativa (vesca)*), № в Регистъра – 872, местоположение - землище на с. Сливито;
- Красавецът - обикновен (летен) дъб (*Quercus robur*), № в Регистъра – 1549, местоположение - землище на гр. Мъглиж;

- Летен дъб - обикновен (летен) дъб (*Quercus robur*), № в Регистъра – 383, местоположение - землище на с. Тулово;
- Летен дъб - обикновен (летен) дъб (*Quercus robur*), № в Регистъра – 1763, местоположение - землище на с. Зимница;
- Летен дъб - обикновен (летен) дъб (*Quercus robur*), № в Регистъра – 1726, местоположение - землище на с. Дъбово;
- Приказният дъб - обикновен (летен) дъб (*Quercus robur*), № в Регистъра – 1548, местоположение - землище на гр. Мъглиж;
- Скоруша - скоруша (*Sorbus domestica*), № в Регистъра – 1689, местоположение – землище на с. Шаново;
- Царския дъб - обикновен (летен) дъб (*Quercus robur*), № в Регистъра – 382, местоположение - землище на с. Тулово;
- Ясена - ясен (*Fraxinus* spp.), № в Регистъра – 874, местоположение - землище на с. Ветрен.

2.4.2. Фауна

В биогеографско отношение, община Мъглиж принадлежи към два района - Среднобългарски биогеографски район, П2-Подрайон на Тунджанската хълмиста низина и V - Планински биогеографски район, V1 - Старопланински подрайон (по Груев, 1988).

Фауната на подрайона се характеризира с голямо разнообразие на птици, свързани с водите. Много добри условия за тяхното съществуване има по поречието на Тунджа с нейните острови и лонгозни гори. Тук общата акватория, заета от водолюбиви птици, е най-голямата във вътрешността на страната и може би най-богатата на видове. От гнездящите птици характерни са чаплите: червена чапла (*Ardea purpurea*), голяма (*Egretta alba*) и малка (*Egretta garzetta*) бяла чапла, гривеста чапла (*Ardeola ralloides*), сива чапла (*Ardea cinerea*) и нощна чапла *Nycticorax nycticorax*); блестящият ибис (*Plegadis falcinellus*), малкият (*Ixobrychus minutus*) и големият (*Botaurus stellaris*) воден бик, черният щъркел (*Ciconia nigra*), а от прелитащите и спиращи тук - редките видове ням лебед (*Cygnus olor*), голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), сив жерав (*Grus grus*), къдроглав (*Pelecanus crispus*) и розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*), лопатарка (*Platalea leucorodia*), гмурци (*Tachybaptus ruficollis* и *Podiceps cristatus*) и др. Резерватите по Тунджа се посещават още и от крайморски птици като сребриста чайка (*Larus argentatus*), рибарки (*Sterna* sp.), саблеклюн (*Recurvirostra avosetta*) и др., някои от които дори гнездят в тях. В реките се срещат видра (*Lutra lutra*)

и много видове риби, а залесените участъци са богати на дивеч. Характерни бозайници са белката (*Martes foina*), чакалът (*Canis aureus*), лисицата (*Vulpes vulpes*), черният пор (*Mustela putorius*), пъстрият пор (*Vormela peregusna*), язовецът (*Meles meles*), дори и вълкът (*Canis lupus*).

Старопланинският биogeографски подрайон включва средния и високопланинския пояс на главната верига на Стара планина и на Същинска и Сърнена Средна гора. Неговата фауна е доминирана от видове със севернопалеарктичен произход. Терциерните реликти са, с малки изключения, обитатели на пещерите (троглобионти) и са едновременно ендемити на подрайона. Подрайонът е богат на ледникови реликти. Ледникови реликти, които обитават Старопланинския подрайон, са: *Paraleptophlebia tumida* от едnodневките, *Melanoplus frigidus* от скакалците, *Amara erratica*, *Elophorus glacialis*, *Corymbites cupreus* от твърдокрилите, *Erebia epiphron*, *Hadena maillardi*, *Larentia cognata* от пеперудите и др. Към ледниковите реликти се отнасят също планинската жаба (*Rana temporaria*), живораждащият гущер (*Zootoca vivipara*), усойницата (*Vipera berus*), ръждивата горска полевка (*Clethrionomys glareolus*) и подземната полевка (*Pitymys subterraneus*), срещащи се и в други наши планини. Ендемити на подрайона са видовете и подвидовете: *Wiedmannia andreevi* от двукрилите, *Trechus mmerkli* и *Tapinopterus kaufmanni winkleri* от бръмбарите бегачи, *Oreina plagiataschipkana* от твърдокрилите листояди, *Otiorrhynchus rambouseki* от хоботниците, *Erebia albergans phorcys* от пеперудите, *Rhyacophila joosti*, *R. kownackiana* и *Drusus porovi* от ручейниците и др. Голямо е богатството на ендемичните представители на безгръбначната фауна в старопланинските пещери. Според Георгиев (1982), 12 от ендемичните мокрици (*Oniscoidea*) троглобионти у нас са локализирани в западните и централните части на Стара планина. Ендемични пещерни обитатели тук са също видове от род *Neobisium* (разред *Pseudoscorpiones*), два вида паяци сенокосци (разред *Opiliones*), голям брой видове от многоножките (*Diplopoda* и *Chilopoda*) и бръмбарите бегачи (сем. *Carabidae*). Повечето от тези таксони са наши терциерни реликти. Освен това много видове безгръбначни животни у нас са установени само в Старопланинския подрайон.

2.5. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

Съгласно нормативната уредба категориите защитени територии са: резерват, национален парк, природна забележителност, поддържан резерват, природен парк и защитена местност.

Опазването на елементите на Националната екологична мрежа и биологичното разнообразие, както и устойчивото използване на биологичните ресурси се осъществява чрез контролиране на дейности, свързани със:

- спазването на изискванията за опазване на биологичното разнообразие при осъществяването на дейностите на собствениците или ползвателите на земи, горски територии и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;
- опазването на растителните и животинските видове, предмет на ЗБР;
- спазването на изискванията за опазване на вековни или забележителни дървета;
- спазването на специалния режим по чл. 10, ал. 1 по ЗЛР;
- дейността на билкозаготвителите в билкозаготвителните пунктове и складовете за билки;
- вида и количествата на билките за преработване и търговия;
- опазването на находищата и ползването на лечебните растения;
- лицата, които събират билки или генетичен материал, по отношение на вида и количеството, както и начините и средствата за събиране;
- издадените разрешителни от органите и лицата по чл. 22 ЗЛР;
- изпълнение на мерките за защита на дивите животни по ЗЗЖ;
- дейностите на собствениците или ползвателите на земи, горски територии и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;
- спазването на изискванията за опазване на биологичното разнообразие при осъществяването на дейностите на собствениците или ползвателите на земи, горски територии и водни площи, включени в Националната екологична мрежа.

Съгласно Регистъра на ИАОС, в териториалния обхват на община Мъглиж попадат 10 защитени територии, по смисъла на Закона за защитените територии, както следва:

- **Защитена местност „Ветренска кория“** (Код в регистъра: 175), обявена със Заповед № РД-3384 от 08.12.1966 г. Площ: 25,3 хектара. Местоположение: землище на с. Ветрен. Цели на обявяване: опазване на стара дъбова гора;

- **Защитена местност „Мъглижката клисура“** (Код в регистъра: 73), обявена със Заповед № 309 от 10.04.1986 г. Площ: 239,64 хектара. Местоположение: землище на гр. Мъглиж. Цели на обявяване: опазване на характерен ландшафт;

- **Защитена местност „Туловска кория“** (Код в регистъра: 176), обявена със Заповед № РД-2593 от 13.10.1961 г. Площ: 75,7 хектара. Местоположение: землище на с. Тулово. Цели на обявяване: опазване на остатъци от вековна дъбова гора;

- **Защитена местност „Юлиевска кория“** (Код в регистъра: 525), обявена със Заповед № РД-836 от 08.12.2009 г. Площ: 228,35 хектара. Местоположение: землище на с. Юлиево. Цели на обявяване: опазване на една от малкото запазени равнинни дъбови гори по поречието на р. Тунджа;

- **Природна забележителност „Винишки камък“** (Код в регистъра: 116), обявена със Заповед № 3039 от 03.10.1974 г. Площ: 2,52 хектара. Местоположение: землище на гр. Мъглиж. Цели на обявяване: опазване на скално образувание;

- **Природна забележителност „Големия скок“** (Код в регистъра: 90), обявена със Заповед № 3796 от 11.10.1965 г. Площ: 1,01 хектара. Местоположение: землище на гр. Мъглиж. Цели на обявяване: опазване на водопад на р. Стара река;

- **Природна забележителност „Малкият скок“** (Код в регистъра: 114), обявена със Заповед № 3039 от 03.10.1974 г. Площ: 0,96 хектара. Местоположение: землище на гр. Мъглиж. Цели на обявяване: опазване на водопад по течението на р. Селченска;

- **Природна забележителност „Момите“** (Код в регистъра: 104), обявена със Заповед № 3039 от 03.10.1974 г. Площ: 1,02 хектара. Местоположение: землище на гр. Мъглиж. Цели на обявяване: опазване на скално образувание;

- **Природна забележителност „Топлата дупка“** (Код в регистъра: 115), обявена със Заповед № 3039 от 03.10.1974 г. Площ: 1,01 хектара. Местоположение: землище на с. Борушица. Цели на обявяване: опазване на пещера;

- **Природна забележителност „Чепелев камък“** (Код в регистъра: 117), обявена със Заповед № 3039 от 03.10.1974 г. Площ: 1,0 хектара. Местоположение: землище на гр. Мъглиж. Цели на обявяване: опазване на скално образувание.

2.6. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

В териториалния обхват на община Мъглиж попадат, частично или изцяло, следните защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“, по смисъла на Закона за биологичното разнообразие:

„Централен Балкан - буфер“ (BG0001493)- 33 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона,

включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания:

9180* Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове
Tilio-Acerion forest of slopes, screes and ravines

4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества

Alpine and Boreal heaths

5130 Съобщества на *Juniperus communis* върху варовик

Juniperus communis formations on heaths or calcareous grasslands

5210 Храсталаци с *Juniperus* spp.

Arborescent matorral with *Juniperus* spp.

6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi Rupicolous calcareous or basophilic grasslands of the Alysso-Sedion albi

6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик(Festuco-Brometalia)

(*важни местообитания на орхидеи)

6520 Планински сенокосни ливади Mountain hay meadows

8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове Siliceous rocky slopes with chasmophytic vegetation

8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albiVeronicion dillenii Siliceous rock with pioneer vegetation of the Sedo-Scleranthion or of the Sedo albi-Veronicion dillenii

9110 Букови гори от типа Luzulo-Fagetum Luzulo-Fagetum beech forests

9130 Букови гори от типа Asperulo-Fagetum Asperulo-Fagetum beech forests

91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnionincanae, Salicionalbae) Alluvial forests with *Alnus glutinosa* and *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)

9170 Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum Galio-Carpinetum oak-hornbeam forests

95A0 Гори от бяла и черна мупа High oro-Mediterranean pine forests

9410 Ацидофилни гори от Picea в планинския до алпийския пояс (Vaccinio-Piceetea) Acidophilous Picea forests of the montane to alpine levels (Vaccinio-Piceetea)

9530* Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор (Sub-)Mediterranean pine forest with endemic black pines

62D0 Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества Oro - Moesianacidophilousgrasslands

91AA* Източни гори от космат дъб Eastern white oak forests

91BA Мизийски гори от обикновена ела Moesian silver fir forests

91CA Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори Rhodopide and Balkan range Scots pine forests

91G0* Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus Pannonic woods with Quercus petraea and Carpinus betulus

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори Pannonian-Balkan turkey oak-sessile oak forests

91W0 Мизийски букови гори Moesian beech forests

91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа Moesian silver lime woods

9150 Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion) Medio-European limestone beech forests of the Cephalanthero-Fagion

8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове Calcareous rocky slopes with chasmophytic vegetation

Бозайници:

Barbastella barbastellus Широкоух прилеп *

Canis lupus Европейски вълк

Lutra lutra Видра

Miniopterus schreibersi Дългокрил прилеп

Myotis bechsteini Дългоух нощник

Myotis blythii Остроух нощник

Myotis caraccinii Дългопръст нощник

Myotis emarginatus Трицветен нощник

Myotis myotis Голям нощник

Rhinolophus blasii Средиземноморски подковонос

Rhinolophus euryale Южен подковонос

Rhinolophus ferrumequinum Голям подковонос

Rhinolophus hipposideros Малък подковонос

Rhinolophus mehelyi Подковонос на Мехели

Rupicapra rupicapra balcanica Дива коза

Spermophilus citellus Лалугер

*Ursus arctos Кафява мечка

Vormela peregusna Пъстър пор

Земноводни и влечуги:

Bombina variegata Жълтокоремна бумка

Emys orbicularis Обикновена блатна костенурка

Testudo graeca Шипобедрена костенурка

Testudo hermanni Шипоопашата костенурка

Triturus karelinii Голям гребенест тритон

Риби:

Barbus meridionalis Черна (балканска) мряна

Cottus gobio Главоч

Gobio kessleri Балканска кротушка

Gobio uroscopus Балканска кротушка

Sabanejewia aurata Балкански щипок

Безгръбначни:

*Austropotamobius torrentium Ручеен рак

Unio crassus Бисерна мида

Paracaloptenus caloptenoides Обикновен паракалоптенус

Odontopodisma rubripes Одонтоподизма

Coenagrion ornatum Ценагрион

*Callimorpha quadripunctaria

Lycaena dispar Лицена

Cerambyx cerdo Обикновен сечко

Lucanus cervus Бръмбар рогач

Morimus funereus Буков сечко

*Rosalia alpina Алпийска розалия

Euphydryas aurinia Еуфидриас

Polyommatus eroides Полиоматус

Растения:

Echium russicum Червено усойниче

Himantoglossum carpinum Обикновена пърчовка

Mannia triandra

„Река Тунджа 1” (BG0000192) - ЗЗ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания:

1530 * Панонски солени степи и солени блата Pannonic salt steppes and salt marshes

6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi Rupicolous calcareous or basophilic grasslands of the Alysso-Sedion albi

6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia)

(*важни местообитания на орхидеи)

6410 Ливади с Molinia на карбонатни, торфени или глинести почви (Molinion caeruleae) Molinia meadows on calcareous, peaty or clayey-silt-laden soils (Molinion caeruleae)

6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс Hydrophilous tall herb fringe communities of plains and of the montane to alpine levels

6510 Низинни сенокосни ливади Lowland hay meadows (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)

8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albi-Veronicion dillenii Siliceous rock with pioneer vegetation of the Sedo-Scleranthion or of the Sedo albi-Veronicion dillenii

91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae).

Alluvial forests with *Alnus glutinosa* and *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)

1340 * Континентални солени ливади

Inland salt meadows

3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition

Natural eutrophic lakes with Magnopotamion or Hydrocharition-type vegetation

3260 Равнинни или планински реки с растителност от Ranunculion fluitantis и Callitricho-Batrachion

Water courses of plain to montane levels with the Ranunculion fluitantis and Callitricho-Batrachion vegetation

3270 Реки с кални брегове с *Chenopodium rubri* и *Bidens p.p.*

Rivers with muddy banks with *Chenopodium rubri* p.p. and *Bidens p.p.* vegetation

7230 Алкални блатата

Alkaline fens

91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus*

angustifolia покрай големи реки (Ulmenion minoris)

Riparian mixed forest of *Quercus robur*, *Ulmus laevis* and *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* or *Fraxinus*

angustifolia along the great rivers (Ulmenion minoris)

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

Pannonian-Balkanic turkey oak-sessile oak forests

92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*

Salix alba and *Populus alba* galleries

Бозайници:

Barbastella barbastellus Широкоух прилеп

Lutra lutra Видра

Miniopterus schreibersi Дългокрил прилеп

Myotis bechsteini Дългоух нощник

Myotis blythii Остроух нощник
Myotis caraccinii Дългопръст нощник
Myotis emarginatus Трицветен нощник
Rhinolophus blasii Средиземноморски подковонос
Rhinolophus euryale Южен подковонос
Rhinolophus ferrumequinum Голям подковонос
Rhinolophus hipposideros Малък подковонос
Rhinolophus mehelyi Подковонос на Мехели
Spermophilus citellus Лалугер
Vormela peregusna Пъстър пор
*Canis lupus Европейски вълк

Земноводни и влечуги:

Bombina bombina Червенокоремна бумка
Elaphe quatuorlineata Ивичест смок
Emys orbicularis Обикновена блатна костенурка
Testudo graeca Шипобедрена костенурка
Testudo hermanni Шипоопашата костенурка
Triturus karelinii Голям гребенест тритон

Риби:

Barbus plebejus Маришка мряна
Rhodeus sericeus amarus Европейска горчивка
Безгръбначни:
*Austropotamobius torrentium Ручеен рак
Unio crassus Бисерна мида
Orphiogomphus cecilia Офиогомфус
Cerambyx cerdo Обикновен сечко
Lucanus cervus Бръмбар рогач
Morimus funereus Буков сечко
*Rosalia alpina Алпийска розалия

Растения:

Liparis loeselii Лъозелов липарис
*Dactylorhiza kalopissii Калописиева дактилориза

„Тулово” (BG0000203) - 33 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията

на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни

природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания:

91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *raxinus*

angustifolia покрай големи реки (*Ulmenion minoris*) Riparian mixed forest of *Quercus robur*, *Ulmus laevis* and *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* or *Fraxinus angustifolia* along the great rivers (*Ulmenion minoris*)

Бозайници:

Lutra lutra Видра

Vormela peregusna Пъстър пор

Земноводни и влечуги:

Bombina bombina Червенокоремна бумка

Elaphe quatuorlineata Ивичест смок

Emys orbicularis Обикновена блатна костенурка

Triturus karelinii Голям гребенест тритон

Риби:

Rhodeus sericeus amarus Европейска горчивка

Безгръбначни:

Lycaena dispar Лицена

Unio crassus Бисерна мида

„Централен Балкан - буфер” (BG0002128) - ЗЗ за опазване на дивите птици.

Цели на опазване:

- Опазване и поддържане на местообитанията на видовете птици, предмет на опазване, за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- Възстановяване на местообитания на видовете птици, предмет на опазване, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване:

- ***Видове птици по чл. 6, ал. 1, т. 3 от Закона за биологичното разнообразие:***

Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Осояд (*Pernis apivorus*), Орел змияр (*Circus gallicus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraaetus pennatus*), Планински кеклик (*Alectoris graeca graeca*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Лещарка (*Bonasa bonasia*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Бухал (*Bubo bubo*), Врачова кукумявка (*Glaucidium passerinum*), Уралска улулица (*Strix uralensis*), Пернатонога кукумявка (*Aegolius funereus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), Червеногрба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Кръстат (царски) орел (*Aquila heliaca*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*);

- ***Видове по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие:*** Малък ястреб

(*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), Орко (*Falco subbuteo*).

„Българка” (BG0000399) - ЗЗ по двете директиви.

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания:

4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества Alpine and Boreal heaths

6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alyso-Sedionalbi Rupicolous calcareous or basophilic grasslands of the Alyso-Sedion albi

6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia)

(*важни местообитания на орхидеи)

6410 Ливади с Molinia на карбонатни, торфени или глинести почви (Molinion caeruleae) Molinia meadows on calcareous, peaty or clayey-silt-laden soils (Molinion caeruleae)

6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс Hydrophilous tall herb fringe communities of plains and of the montane to alpine levels

6520 Планински сенокосни ливади Mountain hay meadows

8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове Calcareous rocky slopes with chasmophytic vegetation

8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове Siliceous rocky slopes with chasmophytic vegetation

8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albiVeronicion dillenii Siliceous rock with pioneer vegetation of the Sedo-Scleranthion or of the Sedo albi-Veronicion dillenii

8310 Неблагоустроени пещери

Caves not open to public

9110 Букови гори от типа Luzulo-Fagetum beech forests

Luzulo-Fagetum beech forests

9130 Букови гори от типа Asperulo-Fagetum beech forests

Asperulo-Fagetum beech forests

9150 Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion)

Medio-European limestone beech forests of the Cephalanthero-Fagion

9170 Дъбово-габърови гори от типа Galio-Carpinetum

Galio-Carpinetum oak-hornbeam forests

9180 * Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове

Tilio-Acerion forest of slopes, screes and ravines

91BA Мизийски гори от обикновена ела

Moesian silver fir forests

91G0 * Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus

Pannonic woods with Quercus petraea and Carpinus betulus

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

Pannonian-Balkan turkey oak-sessile oak forests

91W0 Мизийски букови гори

Moesian beech forests

91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа

Moesian silver lime woods

Бозайници:

Barbastella barbastellus Широкоух прилеп

Lutra lutra Видра

Miniopterus schreibersi Дългокрил прилеп

Myotis bechsteini Дългоух нощник

Myotis blythii Остроух нощник

Myotis emarginatus Трицветен нощник

Rhinolophus ferrumequinum Голям подковонос

Rhinolophus hipposideros Малък подковонос

Spermophilus citellus Лалугер

Vormela peregusna Пъстър пор

*Canis lupus Европейски вълк

*Ursus arctos Кафява мечка

Земноводни и влечуги:

Bombina variegata Жълтокоремна бумка

Emys orbicularis Обикновена блатна костенурка

Testudo graeca Шипобедрена костенурка

Testudo hermanni Шипоопашата костенурка

Triturus karelinii Голям гребенест тритон

Риби:

Rhodeus sericeus amarus Европейска горчивка

Cobitis taenia Обикновен щипок

Безгръбначни:

*Austropotamobius torrentium Ручеен рак

Paracaloptenus caloptenoides Обикновен паракалоптенус

Odontopodisma rubripes Одонтоподизма

Cerambyx cerdo Обикновен сечко

Lucanus cervus Бръмбар рогач

Mormus funereus Буков сечко

*Rosalia alpina Алпийска розалия

Растения:

Himantoglossum carpinum Обикновена пърчовка

Echium russicum Червено усойниче

Видове птици предмет на опазване в зоната, включени в Приложение I на

Директива 2009/147/ЕО:

Ciconia nigra Черен щъркел

Ciconia ciconia Бял щъркел

Pernis apivorus Осояд

Circus gallicus Орел змияр

Circus pygargus Ливаден блатар

Accipiter brevipes Късопръст ястреб

Buteo rufinus Белоопашат мишелов

Aquila pomarina Малък креслив орел

Aquila heliaca Царски орел

Falco cherrug Ловен сокол

Aquila chrysaetos Скален орел

Hieraetus pennatus Малък орел

Pandion haliaetus Орел рибар

Tringa glareola Малък горски водобегач

Falco peregrinus Сокол скитник

Bonasa bonasia Лещарка

Alectoris graeca Планински кеклик
Crex crex Ливаден дърдавец
Bubo bubo Бухал
Strix uralensis Уралска улулица
Caprimulgus europaeus Козодой
Alcedo atthis Земеродно рибарче
Aegolius funereus Пернатонога кукумявка
Glaucidium passerinum Вrabчова кукумявка
Picus canus Сив кълвач
Driocopus martius Черен кълвач
Dendrocopos syriacus Сирийски кълвач
Dendrocopos medius Среден пъстър кълвач
Dendrocopos leucotos Белогърб кълвач
Lullula arborea Горска чучулига
Ficedula parva Червеногуша мухоловка
Ficedula semitorquata Полубеловрата мухоловка
Lanius collurio Червеногърба сврачка
Lanius minor Черночела сврачка
Emberiza hortulana Градинска овесарка
Egretta garzetta Малка бяла чапла
Egretta alba Голяма бяла чапла
Cygnus cygnus Поен лебед

Редовно срещани се мигриращи видове птици, които не са включени в Прил.

2 на Закона за биологичното разнообразие (Прил. I на Дир. 79/409/ЕЕС):

Buteo buteo Обикновен мишелов
Falco tinnunculus Черношипа ветрушка
Merops apiaster Обикновен пчелояд
Phalacrocorax carbo Голям корморан
Scolopax rusticola Горски бекас

Анализ на въздействието върху целостта на защитена зона за опазване на дивите птици „Централен Балкан - буфер” (BG0002128).

От територия на община Мъглиж, в границите на защитена зона „Централен

Балкан - буфер” (BG0002128) попадат части от землищата на с. Борушица и с. Селце. В този обхват, ОУПО обособява следните територии, които могат да окажат въздействие върху защитената зона:

- територия за Рекреационна устройствена зона за курорт и допълващи го дейности в землището на с. Селце, с площ 1,26 ха.

Общо, тази територия заема 1,26 ха в границите на защитената зона, което представлява 0,002 % от нейната площ. Територията описва съществуващо застрояване.

Землище на с. Селце (ЕКАТТЕ 66103)

Територия за Рекреационна устройствена зона за курорт и допълващи го дейности. Представлява жилищната територия на в с. Дюлите. Включва съществуващи постройки. Част от територията е заета от храстово-тревна растителност, която се формира в резултат на настъпилите сукцесионни процеси след намаляването на пасищната натовареност.

2.7 ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ.

Важна част от биоразнообразието и особена категория от флората на община Мъглиж са лечебните растения.

България е единствената страна в ЕС, която има специализиран Закон за лечебните растения и две свързани с него наредби. Според изискванията на чл.50, т.3 от Закона за лечебните растения (ЗЛР) за опазване и устойчиво ползване на лечебните растения към общинската програма за опазване на околната среда се разработва специален раздел "Лечебни растения", което е задължение на кмета на общината.

Разделът „Лечебни растения“ към ОПООС на община Мъглиж е разработен на основание чл.50, т.3 от Закона за лечебните растения (ЗЛР) и чл.79, ал.1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Спазени са изискванията на действащото в момента законодателство по отношение на биоразнообразието и лечебните растения, в т.ч. и изискванията на чл. 55 от ЗЛР относно съдържанието на раздела.

Целта на раздел „Лечебни растения“ е да осигури опазване на биологичното разнообразие на лечебните растения и на техните ресурси на територията на община Мъглиж, като планира ползването, така че то да бъде екологосъобразно и устойчиво.

Съгласно националното законодателство, Кметът на общината ръководи изпълнителната дейност на общината във връзка с ползването, опазването и култивирането на лечебните растения, като: организира изпълнението на дейностите по отношение на лечебните растения, включени в общинската програма за опазване на околната среда; издава разрешителни за ползване на лечебните растения от земи, гори,

води и водни обекти - общинска собственост; издава удостоверения за билките от култивираните лечебни растения и предоставя на министъра на околната среда и водите информация за нуждите на мониторинга и кадастъра на лечебните растения за териториите, намиращи се под негова юрисдикция.

Община Мъглиж, съвместно с РДГ "Мъглиж", РИОСВ – Стара Загора и други обществени организации трябва да организира контрола за опазване и устойчиво ползване на лечебните растения. Естествените им находища трябва да се опазват от увреждане и унищожаване с цел осигуряване на устойчивото им ползване като част от естествения растителен генетичен фонд със сегашна или бъдеща ценност. Опазването включва поддържането и съхраняването на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации от лечебни растения

„Ресурси от лечебни растения" е съвкупността от лечебни растения, разгледани като природен продукт, използван от хората за задоволяване на сегашни или потенциални техни нужди“.

Лечебните растения участват в състава на дървесни, храстови и тревни съобщества, като в някои от тях доминират, заемат обширни територии и придават облика на растителността. Други имат много ограничено разпространение, единични находища и са с природозащитна значимост. Лечебните растения формират и участват в местообитания с консервационна значимост, включени в мрежата Натура 2000.

Като част от биоразнообразието на страната, лечебните растения са подложени на редица заплахи: влошаване, фрагментация и загуба на местообитания; прекомерно използване и неспазване на правилата за опазване на находищата и видовете; замърсяване на въздуха, водата и почвата; ниската численост и ниска плътност на индивидите в някои популации; климатични промени и др.

Законът за лечебните растения (обн., ДВ, бр. 29/ 2000 г.) е специализиран ресурсологичен закон, който регламентира дейностите по опазване и ползване на лечебните растения, задълженията на физическите и юридическите лица и на органите на държавната и местната власт.

Основната цел на закона е осигуряване на условия за дългосрочно устойчиво ползване на лечебните растения на територията на страната. Към него има списък със 739 вида лечебни растения.

Законът допуска два вида ползване – за лична употреба и за стопански нужди. Под **лични нужди** се разбира количества билки в свежо състояние, събрани от едно лице в рамките на един

ден, както следва:

- а) корени, коренища, луковици или грудки – до 1 кг;
- б) стръкове – до 2 кг;
- в) листа – до 1 кг;
- г) кори – до 0,5 кг;
- д) цветове – до 0,5 кг;
- е) семена – до 0,1 кг;
- ж) плодове – до 10 кг;
- з) пъпки – до 0,5 кг;
- и) талус – до 1 кг.

Събирането за стопански цели е събирането на билки в големи количества за търговски цели или преработка. Събирането за стопански цели се извършва от физически и/или юридически (билкозаготвители) лица, след издаване на разрешително и заплащане на такса за ползване, преди да започне събирането на съответните билки. В билкозаготвителните пунктове се изкупуват само билки, за които е издадено разрешително по чл. 21, ал. 2 от Закона за лечебните растения, когато билките са събрани от диворастящи лечебни растения. Разрешителните придружават събраните количества билки в пунктовете.

Разрешителните се издават от органите на изпълнителната власт, които управляват съответните територии. Разрешителното за ползване на територията на общината се издава от кмета на общината на община Мъглиж, на физическо лице, което събира билки за продажба или за първична обработка или генетичен материал от лечебни растения и определя:

- 1) вида на ползването;
- 2) разрешеното количество билки или генетичен материал по видове морфологични части;
- 3) района или конкретното находище;
- 4) начина на ползване;
- 5) задължения на ползвателя.

При издаването на разрешителни на територията на Община Мъглиж се осъществява контрол по отношение на:

- Уведомяване на РИОСВ Стара Загора за организираните билкозаготвителни пунктове и складове за билки до започване на дейността в тях от съответния билкозаготвител;

- Водене на книга за изкупените, реализираните и наличните количества билки, регистрирана в РИОСВ Стара Загора;

- Периодични проверки на наличните или намиращите се в процес на първична обработка билки и на необходимата документация;

- Спазване на законоустановения срок (до 20 януари) за представяне в РИОСВ Стара Загора на обобщена информация за изкупените, обработените и реализираните през предходната година билки, както и за складовите наличности;

- Водене на регистър на издадените позволителни за ползване на лечебни растения на територията;

- Изпълнение задълженията на всеки ползвател на лечебни растения след приключване и по време на ползването им;

- Отнемане на позволителното за ползване със заповед на кмета на общината, при настъпило увреждане или унищожаване на находищата на лечебни растения в резултат от дейността на титуляра на позволителното за ползване.

Таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - общинска собственост, се определят от общински съвет в размер не по-голям от размера на таксите за ползване на лечебни растения от земите включени в Държавния фонд. Към момента има приета от Общинския съвет „Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Мъглиж“. В наредбата са определени такси за ползването на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – общинска собственост, които се заплащат съгласно приложена тарифа.

„Природозащитно значими“ или „консервационно значими“ видове са видовете диворастящи растения, които са уязвими или под заплаха от изчезване и се нуждаят по една или друга причина от мерки за защита. Според степента на застрашеност на видовете в определен географски обхват се създават локални, национални и т.н. Червени списъци.

Консервационно значимите видове лечебни растения в България са няколко десетки. Те оформят различни групи в зависимост от: степента им на застрашеност; нормативната рамка за защита, нивото на заплаха – национално, европейско и глобално; разрешената степен на ползване и т.н.

Необходимо е винаги да се има предвид, че и широко разпространени видове лечебни растения, при неправилно събиране и/или изчерпване на находищата до край, могат бързо да намалееят, да станат редки или уязвими и да се окажат в риск от унищожаване. Затова е важно да се опазват и ползват правилно, така че находищата да имат възможност да продължат да съществуват през следващите години и да се възобновяват.

Ползването на лечебните растения трябва да бъде съобразено с разпоредбите на действащото в страната национално и европейско законодателство.

„Стопански значими“ видове лечебни растения

Тези видове имат много добри запаси в природата или се култивират, което позволява събиране на големи количества. Това са: липа, коприва, жълт кантарион, глог, мента, маточина, лавандула, лайка, диянка, шипка, трънка, къпина, малина, хвойна и др.

Лечебните растения в региона на Община Мъглиж, се срещат изключително около пътните артерии, синуриите на поземлените имоти, пасища и мери, запустели и необработени участъци, в горския фонд (ДГФ), Общински горски фонд (ОГФ) или в частните горски парцели, както и в прилежащите селищни системи около дворовете.

Биологически неоправданата експлоатация на лечебните растения, вследствие на тяхното неправилно събиране, е една от негативните страни на антропогенния фактор. Това от своя страна води до влошаване състоянията на техните естествени местообитания и находища.

На основание чл.10, ал.1, 2 и 3 от Закона за лечебните растения ежегодно със Заповед на Министъра на околната среда и водите се определят допустимите за събиране количества билки (в килограми сухо тегло) от естествените находища, извън територията на националните паркове на следните видове лечебни растения:

Божур червен (*Paeonia peregrina* Mill.)

Зърнастец елшовиден (*Frangula alnus* Mill.)

Иглика лечебна (*Primula veris* L.)

Катраника, пелин бял (*Artemisia alba* Turra)

Лазаркия, Еньовче ароматно (*Galium odoratum* (L.) Scop.)

Лудо биле, старо биле (*Atropa belladonna* L.)

Ранилист лечебен (*Betonica officinalis* L.)

Решетка безстъблена (*Carlina acanthifolia* All.)

Тлъстига лютива, жълто прозориче (*Sedum acre* L.)

Кисел трън обикновен (*Berberis vulgaris* L.)

Шапиче (*Alchemilla vulgaris* complex)

Не се разрешава събирането на тези билки извън определените райони, както и в количества, по големи от определените квоти.

Съгласно приложението към заповедта, за територията на област Стара Загора, има ограничителни квоти.

Божур червен (*Paeonia peregrina* Mill.) ----- 250/80 (кг. цвят/ грудка)

Зърнастец елшовиден (*Frangula alnus* Mill.) ----- 50 кг.

Иглика лечебна (*Primula veris* L.) - -----200 / 50 (кг. цвят/ грудка)

Катраника, пелин бял (*Artemisia alba* Turra) няма ограничение

Лазаркиня, Еньовче ароматно (*Galium odoratum* (L.) Scop.) -----200 кг.

Лудо биле, старо биле (*Atropa belladonna* L.) ----- 300/ 200 (кг. цвят/ грудка)

Ранилист лечебен (*Betonica officinalis* L.) ----- 450 / 150 (кг. цвят/ грудка)

Решетка безстъблена (*Carlina acanthifolia* All.) - -----150 кг.

Тлъстига лютива, жълто прозориче (*Sedum acre* L.) -----50 кг.

Кисел трън обикновен (*Berberis vulgaris* L.) - -----200 / 20 (кг. цвят/ грудка)

Шапиче (*Alchemilla vulgaris* complex) -----100 кг.

ИЗВОДИ

Заплахите за видовете със стопанско значение вкл. и консервационнозначимите от тях, зависят от начина на трайно ползване на общинските имоти, в които са най-важните им находища, от особеностите на растежа и развитие на всеки вид, от стопанския интерес към съответните терени, в които има находища на даден вид и др. фактори.

За видовете, които се срещат в земеделски земи, които по начин на трайно ползване са най-общо „пасища, мери” или „ливади”, основните заплахи са:

- промени в начина на трайно ползване в обработваеми земи – ниви, трайни насаждения, зеленчукови градини и свързаното с тези дейности разораване. При такива дейности напълно се унищожават находищата на лечебните видове растения.

- влошаване на качеството на местообитанията напр. на пасища и ливади.

Причини за това могат да бъдат прекомерно изпасване от домашни животни, неправилни срокове на косене, обрастване с дървета и храсти при неподдържането им и др. В тези

случаи настъпва по-бързо или по-бавно намаляване на популациите на лечебните видове и постепенното им изчезване от тези местообитания.

- Като обща заплаха за всички лечебни видове и неправилната им експлоатация вкл. свръхексплоатация на ресурсите им. Заради това е много важно да се определи колкото се може по-точно възможните норми за експлоатация в резултат на обективна ресурсна оценка.

Мерки за опазване,

- Дейности по поддържане и управление на пасища и ливади, като определяне на правилната пасищна натовареност и контрол, правилни срокове за косене на ливадите, почистване на дървесна и храстова растителност и др.

- . Екологосъобразно земеделие и животновъдство.

- Екологосъобразно стопанисване на горите, така че да не се променя драстично тяхната екологична структура и оттам условията за различните видове лечебни растения.

- Дейности по опазване и възстановяване на ресурсите на лечебни видове.

АНАЛИЗ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

2.8. ОТПАДЪЦИ

Непрекъснато нарастващото количество отпадъци, образувани от жизнената дейност на хората, производството и търговията, налага предприемането на мерки за намаляване на общото им количество, повторната им употреба и увеличаване рециклирането и оползотворяването им. Същевременно с развитието на технологиите за третиране на отпадъци, все повече се разширяват възможностите за използването на отпадъците като алтернативен суровинен и енергиен източник и намаляване на количеството, предназначено за депониране.

Програмата за управлението на отпадъците на Община Мъглиж има за цел да предотврати или намали вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

В общинската програма за управление на отпадъците (ПУО) са заложили конкретни мероприятия, целящи минимизиране отрицателното влияние на отпадъците върху околната среда.

Основната цел, която е поставена в нея е: *„да се предотврати или намали вредното въздействие върху човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване“.*

Програмата предвижда мерки за постигане на следните цели:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.
- Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.
- Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.
- Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Тези цели, залегнали в Програмата за управление на дейностите по отпадъците на Община Мъглиж 2021-2028 г. са в синхрон със стратегическите цели гарантиращи постигането на генералната цел на НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. която е:

- ✓ **Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива.**

Общината трябва да постигне целите заложи в законодателството в областта на околната среда за намаляване на отделните видове отпадъци. В тази връзка община Мъглиж е предприела следните действия:

- За гр. Мъглиж и другите населени места на общината съществува изградена система на организирано сметосъбиране и сметоизвозване.
- Има изготвени план за локализация на съдовете, графици и маршрути за събиране. Покритието на услугата е 98% за цялата община.
- Участие в регионална система за управление на отпадъците РСУО регион Стара Загора.
- Приети са наредби за управление на отпадъците и местните данъци и такси на Община Мъглиж в съответствие с ЗУО и в частично с промените в ЗМДТ по отношение на новите разпоредби относно формирането на таксата за битови отпадъци.

Въведено е организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци за всички населени места в общината. Сметосъбиращите и сметоизвозващите автомобили са с достатъчен брой и капацитет.

Общината е член на „Регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора”.

Събраните отпадъци се извозват до регионално депо за битови отпадъци част от „Регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора”.

На територията на общината не съществуват съоръжения за предварително третиране и/или обезвреждане и/или рециклиране на отпадъци.

Битови отпадъци

На територията на община Мъглиж се образуват различни по характер и вид отпадъци. Тенденциозното им нарастване или пък намаляване е зависимо от няколко фактора: разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване, брой на населението в тях, дейността на населението като източник на образуването, икономическото положение в сравнение с това в страната.

Община Мъглиж е възложила по силата на Договор 153-21 сметосъбирането и сметоизвозването на „Комунал Сервиз” ООД. Честотата на обслужване на съдовете, разположени на територията на община Мъглиж е определена със Заповед на кмета на община Мъглиж (РД-09-455/27.10.2021г.)

От данните за морфологичен състав на отпадъците съгласно ПУО на община Мъглиж е изведен извода, че количеството на хранителните отпадъци през всички сезони е с най-големи стойности. През есента общото количество на смесените битови отпадъци е с най-високи стойности в сравнение с всички останали сезони. Делът на отпадъците, които могат да се рециклират (хартия, картон, стъкло, метали, пластмаси) е по-малък в сравнение с останалите видове отпадъци, но би могъл да се намалее в следствие на прилагане на схемите за разделно събиране на рециклируемите отпадъци. Общо образуваните битови отпадъци са 3300 т. От тях директно депонирани битови отпадъци са 2 т. Предадени за предварително третиране битови отпадъци са 3298 т., а предадени за рециклиране 0 т.

Битовите отпадъци генерирани на територията на община Мъглиж се депонират на Регионалното депо на „Регионален център за управление на отпадъците – Стара Загора“, обслужващ общините Стара Загора, Казанлък, Гълъбово, Гурково, Братя Даскалови, Мъглиж, Николаево, Опан, Твърдица, Чирпан, Павел Баня и Раднево, с. Ракитница, състоящо се от: Клетка № 1 на Депо за неопасни отпадъци –т.5.4 от

Приложение № 4 към ЗООС и Инсталация за закрито компостиране – т.5.3.2 „а“ от Приложение № 4 към ЗООС.

Масово разпространени отпадъци

Отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване

Община Мъглиж е подписала договор с организация за оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори – ЕКОБАТЕРИ АД. Договорът е подписан през 2009 и е с продължителност 5 години, като при изтичането на валидността на договора, ако някоя от страните няма възражения договора се преподписва за срок от 5 години.

Във връзка с изпълненията на задълженията по договора ЕКОБАТЕРИ АД е осигурила контейнери с обем 50 литра, като разположението им е както следва:

- град Мъглиж – 3 броя контейнери;
- село Тулово – 1 брой;
- село Ягода – 1 брой;
- село Ветрен – 1 брой;
- село Дъбово – 1 брой;

За всяко населено място е предоставено лице за контакт.

От 2010 година община Мъглиж е подписала договор с ЕКОБУЛТЕХ АД за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване. Съгласно договора всеки един отпадък от ИУЕЕО се приема чрез протокол в, който се описва кодът на отпадъка и състоянието му. Два пъти в годината ЕКОБУЛТЕХ АД, съвместно с община Мъглиж оповестяват местата за предаване на излязло от употреба ЕЕО.

Не е въведена система за събиране на биоразградими битови отпадъци. При първа икономическа възможност системата за събиране на битови отпадъци и отпадъци за рециклиране трябва да се допълни със система за разделно събиране на съхранение и на градински отпадъци за съответните райони. Приложимо е разделно събраните градински отпадъци да се компостират заедно с общински зелени отпадъци за производство на компост.

Разделно събиране на отпадъци от опаковки

Отпадъците от хартия, картон, пластмаса и стъкла следва да се разглеждат като ресурс, от който могат да се извлекат както екологични, така и финансови ползи.

Именно поради това е много важно всяка община да конкретизира и предприеме мерки за непопадането на тези видове отпадъци на Регионалните депа.

Претоварни станции Казанлък, Гурково и Гълъбово са част от „Регионалната система за управление на отпадъците в регион Стара Загора“. Всяка претоварна станция приема отпадъци от съответните общини, от където след компактиране се транспортират със специален транспорт за последващо третиране до „Регионален център за управление на отпадъците – Стара Загора“.

Претоварна станция Казанлък (компактира и транспортира общинските отпадъци на общините Павел баня, Казанлък и Мъглиж до „РЦУО-Ст. Загора“).

Опасни отпадъци от бита

Опасни отпадъци са тези, чийто състав, количество и свойства създават риск за човешкото здраве и околната среда и са класифицирани като такива според Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане.

Основните групи опасни отпадъци, образувани в домакинствата са:

- Живак и живаксъдържащи уреди
- Лакове и бояджийски материали
- Домакински препарати и химикали
- Мастила и замърсени опаковки
- Фармацевтични продукти (лекарства с изтекъл срок на годност)

Основен източник на тази група отпадъци на територията на Общината са транспорта, услугите на здравеопазването, а така също и домакинствата на гражданите.

Отговорността за управлението на болничните отпадъци е на медицинските заведения, в които се образуват.

Към момента на изготвяне на програмата няма конкретна информация за управлението на този тип отпадъци.

Отпадъци от строителство и разрушаване

На територията на община Мъглиж няма изградено депо за строителни отпадъци. Съгласно действащата наредба за управление на отпадъците на община Мъглиж, изпълнителят или Възложителят на строежа е отговорен за третирането на строителни отпадъци. Строителните отпадъци, които са собственост на община Мъглиж или са в резултат от инвестиционни проекти, по които община Мъглиж е възложител се депонират на депото за ТБО в село Ракитница. (изм. с Решение на Общински съвет № 30/19.12.2019 г.)

Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот.

Поради тази причина отпадъците от строителство и разрушаване са определени като ключов аспект в пакета за кръгова икономика, представен от ЕК през 2015 г

Възможни мерки в тази насока са:

Тъй – като възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влягане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи е препоръчително да се предприеме:

- Включване в тръжните документи за строителство на сгради на изискването за влягане в строежите на рециклирани строителни материали
- Включване в тръжните документи за строителство на пътища на изискването за влягане в строежите на рециклирани строителни материали
- Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи

Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

Общината ежегодно предприема мерки за инвентаризация и поетапно почистване, саниране и рекултивация на нерегламентираните сметища и стари замърсявания с отпадъци . За избягване на повторно замърсяване контролът е завишен. Силна в последните години е и гражданската позиция на населението.

Като извод и препоръки трябва да се отбележи, че

- Общината не притежава необходимия капацитет за изграждането на съоръжения за обезвреждане/оползотворяване на отпадъци, отговарящи на високите европейски изисквания.
- Общината трябва да предприеме мерки за :
 - Отделяне на биоразградимите отпадъци от общия поток битови отпадъци, чрез специални съдове и извозването им до инсталация за компостиране. Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци.
 - Отделяне на опасните отпадъци от бита от общия отпадъчен поток, чрез събирането и извозването им до център за съхранение на опасни битови отпадъци.

- Отделяне на рециклируемите отпадъци, чрез разширяване на система за разделно събиране и сключване на договор с организация по оползотворяването на тези отпадъци от всички населени места.

- съществува необходимост от ежегодно предоставяне на актуална информация относно състоянието на малките населени места от общината, с цел изготвяне на план за почистването им. Също така е необходимо закупуване на табели, целящи превенция на замърсяванията, което може да се осъществи или от общинския бюджет или от бюджета на съответното кметство. Провеждането на кампании, както образователни, така и за почистване е важен аспект към приобщаване на хората към този проблем и продължаване на усилията в тази посока е успешен модел.

- Участие на обществеността - Провеждане на информационни кампании за насърчаване прилагането на разделно събиране, рециклиране, оползотворяване и повторна употреба на масово разпространени отпадъци. Прилагане на учебни програми за обучение по управлението на отпадъците в детските градини и училищата в община Мъглиж

2.9. ШУМ.

Опазването на околната среда от шум има за цел да не се допуска излъчване и разпространяване на шум над определените стойности. Законът за защита на шума в околната среда предвижда тези цели да се постигат чрез разработване и прилагане на мерки за избягване, предотвратяване или намаляване на шума. Контролът, организацията на измерването, оценката и управлението на шума излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения се осъществява от РИОСВ – Стара Загора.

Основен източник на шум в общината е автотранспорта и железопътния транспорт. Географското разположение на общината определя нейното важно кръстопътно положение по осите изток-запад и север-юг. Това е предпоставка за висока транспортна наситеност на общината. Решаващи за функционирането на транспортната система оказват преминаващите през територията на общината два главни транспортни коридора – Европейският транспортен коридор № 9, свързващ Европа през Дунав с Бяло море, пресичащ общината в посока север - юг (автомобилен път и жп линия) и националният транспортен коридор, преминаващ през територията ѝ в посока запад – изток (ж.п. линия София-Казанлък-Карнобат-Варна и главен път I-6 Кюстендил-София Карлово-Бургас).

В границите на населените места на общината няма предприятия източници на наднорменно излъчване на шум.

ИЗВОДИ:

- На територията на Общината няма източници на силен шум и обекти с издадени комплексни разрешителни, както и промишлени източници с дейности, създаващи риск от наднормени нива на шум в околната среда;
- Липса на данни, отнасящи се до шумовото натоварване на околната среда.
- Подценяване на вредното въздействие на шума върху околната среда.
- На територията на община Мъглиж основен причинител на шум е транспортът.

2.10. РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ.

На територията на община Мъглиж до момента не са установени наднормени стойности на йонизиращи лъчения, както и няма източници на радиационно замърсяване. Ежедневно се докладва радиационната обстановка и измерената радиация, като се води дневник за регистрираните данни.

2.11. УПРАВЛЕНСКИ ФАКТОР

2.11.1. Структура на управлението на дейности, свързани с ОС

Кметът на общината е едноличен орган на изпълнителната власт. В своята дейност кметът на общината се ръководи от законите, от актовете на общински съвет и от решенията на населението. Кметът упражнява общо ръководство и контрол на общинската администрация и представлява общината. Той е първостепенен разпоредител с бюджетни средства. Кметът на общината назначава за срока на мандата си заместник-кметове, в съответствие с одобрената структура на общинската администрация, които подпомагат кмета при осъществяване на дейността му. Кметът на общината определя със заповед заместник - кмет, който да изпълнява функциите му при негово отсъствие от общината.

Към функциите на кметовете и кметските наместници в селата спадат: упражняване на контрол за законосъобразното използване и отговаряне за поддържането, охраната и опазването на общинската собственост на територията на населеното място; подпомагат воденето на регистъра на населението и регистрите по гражданското състояние и предоставят свързаните с тях административни услуги на

населението в населеното място, изпращат актуална информация на държавните и общински органи и др.

Общинската администрация подпомагат кмета при осъществяване на правомощията му и извършва дейности по административно обслужване на гражданите и юридическите лица. Правата и задълженията на Кмета на общината, свързани с опазването на околната среда са регламентирани от националното екологично законодателство.

Съгласно Закона за опазване на околната среда, кметът има следните задължения:

- да информира населението за състоянието на околната среда; да разработва и контролира заедно с другите органи планове за ликвидиране на последствията от аварийни и залпови замърсявания на територията на общината;
- да организира управлението на отпадъци на територията на общината;
- да контролира изграждането, поддържането и правилната експлоатация на пречиствателните станции за отпадъчни води в урбанизираните територии;
- да организира и контролира чистотата, поддържането, опазването и разширяването на селищните зелени системи в населените места и крайселищните територии, както и опазването на биологичното разнообразие, на ландшафта и на природното и културното наследство в тях;
- да определя и оповестява публично лицата, отговорни за поддържането на чистотата на улиците, тротоарите и други места за обществено ползване на територията на населените места, и да контролира изпълнението на техните задължения;
- да организира дейността на създадени с решение на общинския съвет екоинспекции, включително на обществени начала, които имат право да съставят актове за установяване на административни нарушения;
- да определя длъжностните лица, които могат да съставят актове за установяване на административните нарушения по Закона за опазване на околната среда;
- да определя лицата в общинската администрация, притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

Кметът на общината може да възлага изпълнението на изброените функции на кметовете на кметствата в общината.

Кметът на общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на Закона за управление на отпадъците и общинската наредба за управление на дейностите по отпадъците.

Съгласно Закона за управление на отпадъците, кметът на общината отговаря за:

- осигуряването на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
- събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- избора на площадка, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или на други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови или строителни отпадъци;
- разделното събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки;
- организирането и прилагането на система за разделно събиране на излезлите от употреба луминесцентни и други лампи, съдържащи живак;
- организирането на дейността по събирането и съхраняването на излезли от употреба моторни превозни средства на площадките за временно съхраняване;
- предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища;
- определянето на места за смяна на отработени моторни масла и информиране на обществеността за това;
- определянето на места за поставяне на съдове за събиране на негодни за употреба батерии.

Функциите на Общинския съвет са:

- да определя размера на такса „битови отпадъци” и таксата за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване по Закона за местните данъци и такси;

- да приема Програма за опазване на околната среда на общината и всяка последваща актуализация;
- да контролира изпълнението на програмата и ежегодното внасянето на отчети по изпълнението ѝ от кмета на общината;
- да приема наредби, касаещи управлението на околната среда на общината и др.

Кметът е длъжен да разработва и изпълнява Програма за опазване на околната среда и Програма за управление на отпадъците на територията на общината. Ежегодно в срок до 31 март, Кметът представя в Областна администрация – Стара Загора и РИОСВ – Стара Загора отчет за изпълнение на двете програми.

Защитата от шума в околната среда е уредена, чрез Закона за защита от шума, според който Кметът на общината е длъжен:

- да упражнява контрол по спазване на Закона;
- да организира и регулира движението на автомобилния транспорт;
- при необходимост от извършване на измервания на нивото на шум, контролът се осъществява съвместно с РЗИ.

Съгласно Закона за водите, Кметът на общината е длъжен:

- да осъществява контрол при изграждането, поддържането и правилната експлоатация на канализационните мрежи на битовите отпадни води;
- изграждането и поддържането на водопроводните мрежи, изграждането и регистрацията на кладенците за индивидуално ползване.

Съгласно Закона за лечебните растения Кмета на общината:

- организира изпълнението на дейностите с лечебните растения;
- издава разрешителни за бране на билки от земи общинска собственост.

Отговорни за опазване на околната среда и управлението на дейностите с отпадъците са: Кмета на общината, Общинския съвет, Заместник-кмет, Кметове на населени места и Кметски наместници, както и специалистите по екология и опазване на околната среда от Общинската администрация.

Основни структурни единици в община Мъглиж имащи значителна роля в процеса на реализация на политики, мерки и действия за опазване на околната среда са:

Дирекция „Устойчиво развитие, Хуманитарни дейности, Евроинтеграция и Общинска собственост” в която е ангажиран един експерт еколог. Във спомагателните звена е ангажиран един Специалист „Земеделие и Гори”. Експерта по екология в

Общинска администрация отговаря за всички дейности касаещи екологичното равновесие, контролира дейностите по управление на отпадъците. Общински съвет гр. Мъглиж е избрал постоянна комисия по земеделие, горско стопанство и екология, състояща се от 5 члена. Комисията има за задача да проучва потребностите на населението в областта и да правят предложения за решаване на проблемите, да осъществява контрол за изпълнени на решенията на ОбС и да го подпомага при подготовката им. Във връзка с опазване на околната среда е издадена общинска наредба – Наредба за управление на отпадъците и поддържане на чистотата на територията на община Мъглиж.

Въпреки, че в Община Мъглиж се работи по проблемите свързани с околната среда, съществува недостиг на средства, които да обезпечат тази дейност, както и липсват достатъчно и достоверни данни за състоянието на околната среда – на територията на общината няма мониторингови станции (за въздух, почви, води, радиоактивни лъчения и шум). Проблемите с управлението на дейностите свързани с отпадъците се отразяват най-бързо и пряко върху облика на общината и здравето на хората и закономерно те ангажират повече средства и квалифицирани служители. Проблемите свързани с управлението на отпадъците в частност и с опазването на околната среда като цяло са на първо място финансови, на второ място организационни и на трето място са свързани с ниската екологична култура на населението. Процесът на промяна и преход към една система, съответстваща на изискванията на ЕС, налага приемането на съответните принципи от населението и от всички участници в процеса на опазването и устойчиво управление на околната среда. Промените в управлението винаги водят до противопоставяне на различни обществени групи. Това противопоставяне и негативното обществено мнение може да се окаже съществена пречка за прилагането на съвременните практики по защитата на околната среда. Поради това трябва да се отделя по-голямо внимание на фактора „връзка с обществеността” и да се организират кампании за информиране на обществеността. Дейностите свързани с екологичното равновесие на територията на Общината също се отразяват и на сайта на общината.

2.11.2. Информирание на обществеността

Информирането на обществеността цели повишаване на екологичната култура на населението и по-конкретно за опазване на околната среда, намаляване на количеството на отпадъците и тяхното екологосъобразно събиране и обезвреждане. Необходима е по-широка гласност както за възникнали проблеми пред общината, така и

за търсене на решението им и привличане на общественост в изпълнение на предприетите мерки.

Съгласно чл.17 от Закона за опазване на околната среда, всеки има право на достъп до налична информация за състоянието на компонентите на околната среда, както и за дейностите или мерките, включително административни мерки, планове и програми, които оказват или са в състояние да оказват въздействие върху околната среда.

Община Мъглиж няма добре функционираща система за информиране на населението за състоянието на околната среда. Необходимо е събиране и предоставяне на данни за състоянието на околната среда, информиране обществеността за включването ѝ в предстоящи екологични мероприятия, за участие при разработване и обсъждане на проекти, за изпълнение на конкретни мероприятия и резултатите от тях и т.н.

Информирането на населението на община Мъглиж за състоянието на околната среда, за изпълнението на мерките от Общинската програма за опазване на околната среда, както и за реализацията на проекти с екологична насоченост се осъществява чрез публикуването на информация на интернет страницата на общината. Извършва се уведомяване на населението за инвестиционни предложения и допускане изработването на проекти на ПУП.

Информацията се предоставя чрез публикуване в регионални и местни медии и на електронната страница на Община Мъглиж.

Няма информация за кампании за опазване на околната среда. Уведомленията за инвестиционни предложения, които постъпват в Общината се обявяват публично с обява в областен ежедневник, поставя се обява на таблото в сградата на Общината, изпращат се писма до всички НПО-та в града, които предварително чрез анкетно проучване са заявили, че желаят да бъдат информирани.

Много ефективни форми за изграждане на екологична култура и гражданска позиция в населението са проекти, свързани с опазване и възстановяване на околната среда, които община Мъглиж разработва и/или участва под някаква форма. Стремещт е да бъдат обхванати и ангажирани всички възрастови групи, като особено внимание се обръща на младите хора. Една от задачите за изпълнението на тази цел е добрата информираност на гражданите относно състоянието на околната среда и дейностите, които се извършват от Общинската администрация за нейното подобряване. Предоставяйки на гражданите възможността да се информират за състоянието на

околната среда, те могат активно да участват в екологичната работа на администрацията и въз основа на информацията, която получават да изразява своето мнение и предложения.

ИЗВОДИ

- Изпълнението на настоящата Програма за опазване на околната среда на община Мъглиж за периода 2021-2027 г., изисква подобряване на институционалния капацитет и засилване на контролните функции на местно ниво.

- Анализът на институционалния капацитет показва, че в Община Мъглиж се изпълняват в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета и общинската администрация, съгласно законовите разпоредби за опазване на околната среда и управление на отпадъците.

- Издадени са общински наредби касаещи околната среда и управление на отпадъците.

- Осигурени са услуги свързани с третиране на отпадъците, В и К, озеленяване и чистота в населените места.

- Сътрудничество с други институции и организации - Община Мъглиж сътрудничи по проблемите на опазване на околната среда със съседните общини участвайки във регионалната система за управление на отпадъците. По проблемите на околната среда и здравния статус на населението община Мъглиж поддържа информационен обмен и е партньор със следните регионални органи на централни ведомства:

- РИОСВ – Стара Загора;

- ИАОС и Регионална лаборатория/РЛ/ - Стара Загора към ИАОС;

- РЗИ – Стара Загора към МЗ;

- „Басейнова дирекция” - „Източно беломорски район“ - Пловдив;

- Областна администрация – Стара Загора;

- „Областна дирекция земеделие и гори” – Стара Загора, към МЗГ;

- Отдел „Статистически изследвания - Стара Загора“ към НСИ;

- Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” –

Стара Загора;

- Други.

- За повишаване на професионалната квалификация и качествените характеристики на служителите, ангажирани с управлението на отпадъците, се

препоръчва ежегодното им включване в дейност за повишаване на професионалната квалификация и осигуряване на посещения на семинари и специализирани курсове. Материално-техническата и информационна обезпеченост на персонала, пряко ангажиран с изпълнение на функциите, е достатъчна и не е необходимо да се предвиждат мерки в тази насока.

2.12. ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ

2.12.1. Икономически профил на Община Мъглиж

В макроикономически контекст Община Мъглиж като Община попадаща в обхвата на Област Стара Загора, разполага със значителен икономически потенциал за развитие на конкурентен бизнес и за привличане на чуждестранни инвестиции. Гаранция за това са добрата пространствена свързаност, добре изградените технически инфраструктури на места и отличните природно-географски условия. Обликът на областната икономика продължава да се оформя от търговията, преработващата индустрия, енергетиката и строителството. Благодарение на диверсификацията и наличието на стабилни, печеливши отрасли (като енергетиката), икономиката извежда областта на водещо място в Югоизточен район. За съжаление Община Мъглиж все още не може да се възползва от положителните тенденции, касаещи развитието на икономиката на областта и заема едно от последните места за региона.

В икономическия профил на Община Мъглиж водещо място заема първичният сектор – основно горското стопанство, селското стопанство и някои малки по мащаб добивни дейности. Трябва да се отбележи традиционният характер на селскостопанските дейности.

Анализът и оценката на Общинската икономика показват сериозни проблеми в развитието на стопанската дейност. Налице е значително изоставане в темповете на развитие на Общината, както спрямо предходните години, така и в сравнение с останалите общини от региона и страната. Икономическата характеристика на местната икономика се определя от приходите от стопанска дейност, дълготрайните материални активи (ДМА), заетия персонал и други показатели.

Стопанските субекти в Общината се включват в категорията малки и средни предприятия, като почти 50% от всички са микрофирми с персонал под 10 човека. Сред тях има семейни фирми, в които собствениците се самонаемат или наемат членове на семейството. Голям е дялът на фирмите, работещи в сферата на търговията и ремонтните дейности, следван от отраслите селско, ловно и горско стопанство и транспорт и съобщения.

В обобщение може да се каже, че Община Мъглиж има голям потенциал за икономическо развитие съобразно доброто си географско разположение и природни ресурси, като въпреки усилията, които се полагат последните години в тази посока, има все още голям неразгърнат потенциал и възможности за ускорено догонващо развитие на икономиката.

Промисленост

Община Мъглиж е с ниска степен на индустриализация. Въпреки незавидното състояние на промишлеността към момента, община Мъглиж разполага със сериозен потенциал за развитие на производства на основата на местни ресурси преди всичко от селското (преработка на зеленчуци и плодове) и горското стопанство (дървопреработване, производство на дървени изделия). Необходимо е, обаче, да се заложи на изграждането на мощности, базиращи се на нова техника и високи технологии, за да посрещне предизвикателствата на сериозната конкуренция. Вече е налице сериозно заявен интерес за изграждане на преработвателни предприятия на територията на общината. Този интерес следва да бъде насърчаван, за да се търси затваряне на производствения цикъл от селскостопанско производство до готов продукт, създаване на по-голяма добавена стойност и от там – по-големи приходи на предприятията от общината. След решение на Общинския съвет общината се включи в учредяването на Сдружение «Местна инициативна група Мъглиж». С Решение № 438 от 20.01.2011 г. на ОбС –гр. Мъглиж е одобрена Стратегията за местно развитие на територията на МИГ - Мъглиж, която се предвижда да бъде бенефициент по част от мерките, заложи в нея.

Селско и горско стопанство. Земеделските земи заемат основна част от общинската територия – 37% при средна стойност за страната 58.7%. Земеделските територии се намират в източната част на Казанлъшкото поле и най-ниските части на старопланинските склонове. Те са основен ресурс за развитие на селското стопанство в Общината.

Основни производствени структури в аграрния сектор в гр. Мъглиж и селата Дъбово, Ветрен, Тулово, Шаново, Юлиево и Зимница са земеделските кооперации.

Наличните пасища и мери са добра възможност за изхранване на животните на открито и са предпоставка за снижаване себестойността на отглежданите животни.

Горските ресурси на територията на общината се стопанисват от Държавно лесничейство, гр. Мъглиж и трите му горско-стопански участъка - Селце, Средногорски и Дъбово-Борушица, което е териториално поделение на Югоизточно държавно предприятие – Сливен. Горският фонд в общината е 22 049 ха.

Транспортът и съобщенията генерират 11,9% от всички приходи в общината и заемат трета позиция по този показател в местната икономика. Въпреки това, в сравнение с останалите общини от област Стара Загора те са по-слабо развити, независимо от благоприятното положение на териториите ѝ и важното място на жп гара Тулово в железопътната мрежа на страната.

Търговията е един най-силно представените сектори на местната икономика. В него се намират почти половината от работещите в общината фирми. Това, обикновено, са микрофирми, които създават малка добавена стойност.

Туризм. Наличните ресурси създават условия за формиране и предлагане на разнообразен туристически продукт, като доминиращият ваканционен туризъм е обогатен с балнеолечение, еко - и културно - познавателен, конгресен, фестивален и спортен туризъм. Макар и с по-скромни мащаби, налице са условия за развитие и на ловен и селски туризъм. Някои от посочените видове могат да се развиват целогодишно. Въпреки наличните ресурси за развитие на различни форми на нетрадиционен туризъм, секторът е слабо развит и с ограничено значение за икономиката на община Мъглиж. Основното направление в него е балнеолечението. Една от силно флуорните слабо минерализирани минерални води на България се намира на територията на община Мъглиж – в с. Ягода. Наред с тази ценна съставка, водата от Ягода съдържа и високи концентрации метасилициева киселина. Минералната вода може да се използва за външно балнеолечение и за бутилиране като лечебно-профилактично и лечебно средство особено за кариес профилактика. Стойността на подобни високо флуорни води през последните години нараства, тъй като според западната медицина, те са ценно средство при профилактика на остеопороза. Защитените местности на територията на Общината: „Мъглижката клисура“, „Туловска курия“, „Юлиевска курия“ и „Ветренска курия“, както и природните забележителности „Малкият скок“, „Големият скок“, „Момите“, „Войнишки камък“, „Чепелев камък“, „Група дървета“ и „Топлата дупка“, които в комбинация с богата природа, са предпоставка за развитието на туризма в Общината.

Като цяло липсва необходимата туристическа инфраструктура за развитието на туризма в Общината. Необходимо е да се отделят значителни средства и за опазване и превръщане на привлекателните кътове от Мъглижката природа в туристически обекти.

2.12.1. Състояние на инфраструктурата

Транспортна свързаност.

Географското разположение на общината определя нейното важно кръстопътно положение по осите изток-запад и север-юг. Това е предпоставка за висока транспортна

наситеност на общината. Решаващи за функционирането на транспортната система оказват преминаващите през територията на общината два главни транспортни коридора – Европейският транспортен коридор № 9, свързващ Европа през Дунав с Бяло море, пресичащ общината в посока север - юг и националният транспортен коридор, преминаващ през територията ѝ в посока запад-изток. Територията на общината се пресича от първокласен път I-6 София - Бургас, както и първокласен път I-5 Русе - Хасково. В посока запад - изток през общината преминава ж.п. линията София – Карлово - Бургас, а в посока север – юг - ж.п. линия Русе - Подкова. На територията на общината се намират железопътните гари в с. Тулово и с. Дъбово, които имат важни разпределителни функции за железопътната мрежа на страната. Като цяло, в Община Мъглиж републиканската пътна мрежа е в задоволително състояние, докато тази в прерогативите за ремонт и поддръжка на общината се нуждае от солидно освежаване, а на места - и от основен ремонт.

Пътна инфраструктура.

Пътната мрежа на територията на общината възлиза на 118 км, близо 1/3 от които – първокласни пътища. Гъстотата ѝ е 306 км/1 000 км², близка до средната за страната (336 км/1 000 км²). През землището на общината преминават около 23 км. от главен път I-6 и около 12 км от първокласен път I-5. Техническото изпълнение и сигурност като цяло отговарят на националните и европейски стандарти. В общинската пътна мрежа липсват второкласни пътища. Третокласната пътна мрежа е представена от 21 км от пътя III-609, преминаващ през Стара планина и осъществяващ връзка с населените места от съседните области Габрово и Велико Търново. Четвъртокласните пътища в Общината са общо 62 км.

Железопътен транспорт.

Железопътната мрежа в община Мъглиж е с обща дължина на ж.п. линиите около 51 км. и гъстота средно 132 км. на 1000 км², неколккратно по-голяма от средната гъстота на ж.п. мрежа за страната – 40 км. на 1000 км². През територията преминават части от главни железопътни линии № 3 – София – Казанлък – Карнобат – Варна и №4 – Русе - Подкова). Железопътните линии са елемент на двата транспортни коридора, преминаващи през общината. Железопътните трасета са еднолинейните с изключение на участъка с. Тулово - с. Зимница, който е удвоен. Линиите са електрифицирани. На територията на общината съществува добра система от функциониращи гари, с достатъчно коловозно обезпечение. Наличието на ж.п. транспортен възел от национално значение (с. Тулово) на територията на общината, може да бъде използвано много по-

пълноценно за изграждане на специфични обслужващи звена, свързани с прехвърляне, складово съхранение и обработка на товари, както и за обслужване на преминаващия пътникопоток.

Енергийни мрежи, ВЕИ.

Енергопреносната и електроразпределителната мрежа на община Мъглиж са добре изградени и като цяло обслужват потребностите на населението и бизнеса. Всички селища на територията на общината са електрифицирани. Смушченията в захранването с електроенергия са редки и са причинени най-често от аварии, природни явления и в редки случаи - амортизация на мрежата. Общината има действаща Програма за насърчаване на използването на ВЕИ за периода 2020-2025г. Основният вид ВЕИ, който се използва в община Мъглиж е биомаса - дърва за горене, както в обществения сектор, така и сред населението. Докато тенденцията в обществения сектор потреблението на дърва за горене да спада, то потреблението им сред населението се увеличава. Основен проблем тук е множеството ниско ефективни, физически и морално остарели горивни системи. На покривите на частни жилища има инсталирани единични термосоларни системи. Липсват термосоларни инсталации в общинския сектор. В общината няма реализирани инсталации от други видове ВЕИ.

2.13. ФИНАНСОВИ ФАКТОРИ

2.13.1. Общински бюджет и финансиране на дейностите по опазване на околната среда

Дейностите по опазване на околната среда и управление на отпадъците се организират и осъществяват от Общинска администрация – Мъглиж и назначените за целта служители. Разходите за тези функции в общинския бюджет се покриват предимно от приходите от такса „битови отпадъци“ и други собствени приходи на Общината.

Необходимостта от изграждането на нови съоръжения и инсталации свързани с водопреносната, канализационната система, система за пречистване на отпадните води, система за третиране на отпадъците и осъществяване на дейности, свързани с предотвратяване на последиците от климатичните промени, бедствия, аварии и катастрофи, пряко свързани с опазването на природата и околната среда ще постави остро въпроса за тяхното финансиране.

Средствата от общинския бюджет се събират ежегодно от такса битови отпадъци и се разходват, съгласно приета План - сметка за приходите и разходите за извършване на услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа за битови отпадъци,

както и поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места на територията на Община Мъглиж.

Изграждането на нови съоръжения и инсталации за третиране на отпадъците на местно ниво ще постави въпроса за организиране и финансиране на тяхното разделно събиране и предвид чувствителността на населението към увеличаването на размера на такса „битови отпадъци“ трябва да се търсят алтернативни източници на средства. Що се отнася до приходите от такса „битови отпадъци“ може да се каже, че Община Мъглиж се придържа към последователна политика без да прави фундаментални промени по отношение на реализирането на средства от това перо. В процеса на планиране на средствата, които ще се разходват за опазване на околната среда е необходимо да се предвиди процес на увеличение и майки предвид, че общината ще изразходва повече средства от колкото може да събере.

2.13.2 Външно финансиране - Оперативни програми

Външното финансиране се извършва чрез кандидатстване с проекти пред ОП „Околна среда“, ПУДООС, ПРСР, НДЕФ и други финансиращи организации.

След приемането на България в Европейския съюз през 2007 г., проектното финансиране се превърна в основен източник на средства за различни инициативи както на частните субекти, така и на публичните институции. Независимо, че и преди това се наблюдаваше подобна практика по предприсъединителни фондове и други, то тя далеч не беше в познатите днес мащаби. В този смисъл се оформи цял модел на създаване на политики, базиран на инвестирането на средства от различните фондове на ЕС. Предимствата от този модел се изразяват в това, че в голям брой от случаите за инвестициите, които определена институция иска да реализира не са необходими средства от общинския бюджет и по този начин не натоварват данъкоплатеца директно. Това от своя страна дава възможност на местните власти (например) да насочат средства към сектори, които обикновено остават недофинансирани като водят определени политики основно през осигуряването на финансиране на различните програми. Независимо дали това само по себе си е докрай далновиден подход, то е факт че по отношение на публичното управление повечето публични институции използват европейските фондове като алтернативни източници за финансиране на своите бюджети. Създавайки синергия между тях се генерират условия и предпоставки за изграждане на по-ефективна и солидна политика във всеки един сектор в т.ч. и в този на опазването на околната среда. Друг основен плюс на тези източници на финансиране е, че не създават зависимост от централния бюджет и водят до осигуряване на възможност за по-

автономно управление на локално ниво. По тази линия пред Община Мъглиж са открити следните основни източници на финансиране:

Програми по структурните фондове на ЕС

Основните програми от структурните фондове на ЕС за актуалния програмен период 2, които осигуряват средства за финансиране на дейности в областта на околната среда са Оперативна програма „Околна среда“ и други програми, които имат косвен принос към опазването на околната среда като Оперативна програма „Региони в растеж“, която подкрепя инфраструктурни проекти, „Програма за развитие на човешките ресурси“ 2021-2027, чрез осигуряването на субсидирана заетост за уязвими групи (безработни младежи, лица с увреждания и др.). Практиката в областта показва, че общините на територията на страната се включват в осигуряване на заетост за стартиращи своята кариера младежи, които започват работа в общинските администрации (в т.ч. и в областта на екологията), докато лица с по-ниско образование биват включвани към общински звена за почистване например. Оперативна програма „Добро управление“ също подпомага общинските администрации и други публични институции, повишавайки капацитета на публичните органи, което се използва и за цели за опазването на околната среда. Доколкото тези две програми имат косвено покритие и практически неизмеримо въздействие те няма да бъдат предмет на анализ.

- **Оперативна програма „Околна среда“. В процес на разработване е програма „Околна среда“ за програмен период 2021 – 2027**

Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 продължава усилията на Оперативна програма „Околна среда: 2007-2013 по отношение на осигуряването на механизми и инструменти за опазване на околната среда. ОПОС 2007-2013 г. постигна солидна резултати по отношение на картирането на зоните от значение за Общността в сухоземната територия на България, като също така благодарение на нея се определи природозащитният статус на видовете и местообитанията. Със средства от ОПОС 2007-2013 г. беше разработена Националната приоритетна рамка за действие по Натура 2000 (НПРД).

Оперативна програма „Околна среда 2014 -2020 г.“ е насочена основно към изпълнение на приоритета за устойчив растеж на стратегията „Европа 2020“ и най-вече към следните елементи от определението за устойчив растеж:

- ✿ изграждане на по-конкурентоспособна нисковъглеродна икономика, в която ресурсите се използват по ефикасен и устойчив начин, като в същото време това не отнеме от добавената им стойност;

- ✿ опазване на околната среда, намаляване на емисиите и предотвратяване на загубата на биоразнообразие;

- ✿ възползване от водещата позиция на Европа в разработването на нови екологични технологии и производствени методи.

Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г. допринася и за изпълнението на целите на „Европа за ефективно използване на ресурсите“, която е една от двете водещи инициативи (flagship initiatives) за устойчив растеж в рамките на стратегията „Европа 2020“.

Изпълнението на оперативната програма има за цел да допринесе за намаляване на емисиите на парникови газове в България, което в унисон със стратегията „Европа 2020“ за 20% намаляване на емисиите на парникови газове спрямо нивата от 1990 г. Подобни мерки са предвидени във връзка с процесите на пречистване на отпадъчни води от населените места и по-конкретно, такива които са свързани с изграждане/рехабилитация/реконструкция на съоръжения за третиране на утайки от ПСОВ и доставка на необходимо оборудване, вкл. на вече изградени ПСОВ. Програмата има пряк ефект и за намаляването емисиите на парникови газове.

Изпълнението на програмата е ситуирано в шест приоритетни оси, които са основните стълбове на програмата и дефинират различните приоритети пред нея.

1. Приоритетна ос 1 „Води“

Фокус на инвестициите по приоритетната ос:

- ✓ Изграждане на „В и К“ инфраструктура – средствата са насочени към агломерации с над 10 000 екв.ж.;

- ✓ Доизграждане и/или оптимизиране на мрежите за мониторинг на водите;

- ✓ Оборудване на лаборатории на ИАОС и органите на Държавния здравен контрол за целите на мониторинга;

- ✓ Дейности, насочени към разработване на нови и/или актуализация на съществуващи стратегически документи във връзка с прилагането на Рамковата директива за водите (РДВ) и Рамковата директива за морска стратегия (РДМС).

2. Приоритетна ос 2 „Отпадъци“

Фокус на инвестициите по приоритетната ос:

- ✓ Мерки за подобряване управлението на битовите отпадъци в съответствие с Националния план за управление на отпадъците.

3. Приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“

Фокус на инвестициите по приоритетната ос:

- ✓ Мерки и дейности съгласно Националната приоритетна рамка за действие за мрежата Натура 2000.

4. Приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“

Фокус на инвестициите по приоритетната ос:

- ✓ Създаване на Национална система за управление на водите в реално време;
- ✓ Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения, в т.ч. екосистемно базирани решения;
- ✓ Установяване на 6 центъра за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения;
- ✓ Изпълнение на проучвания и оценки във връзка с втори Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2021-2027 г.;
- ✓ Мерки за превенция и управление на риска от свлачища;
- ✓ Изпълнение на демонстрационни/пилотни проекти и информационни кампании, свързани с превенция и управление на риска от наводнения и свлачища.

5. Приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“

Фокус на инвестициите по приоритетната ос:

- ✓ Преглед и анализ на общинските програми за КАВ;
- ✓ Подпомагане на компетентните органи при изготвянето/преработването, изпълнението и контрола на общинските програми и развитие и оптимизиране на системите за мониторинг на КАВ;
- ✓ Мерки за намаляване на количествата ФПЧ10 и азотни оксиди от основните източници на замърсяване.

6. Приоритетна ос 6 „Техническа помощ“

✓ Дейности, насочени към осигуряване на необходимата подкрепа за управлението и изпълнението на ОП, вкл. за „затваряне“ на програмен период 2007 – 2013 г. и на програмен период 2014-2020 г.;

✓ Дейности, насочени към осигуряване на необходимата подкрепа за комуникация и популяризиране на ОП;

✓ Дейности, насочени към укрепване и повишаване капацитета на бенефициентите.

В момента ОПОС има отворени процедури, които могат да бъдат използвани за кандидатстване и изпълнение на проектите в следващия програмен период 2021-2027.

Програми за трансгранично и транснационално сътрудничество

• Програма „LIFE“

Програма LIFE е разпознаваем финансов инструмент на Европейския съюз, който е предназначен да подпомага проекти за опазване на околната среда, природата и климата на територията на Съюза. Програмата е създадена с цел допринасяне за изпълнението, актуализирането и развитието на политиката и законодателството на Европейския съюз в областта на околната среда и климата.

Програмата е структурирана в две подпрограми, всяка от които обхваща по три приоритетни области:

- I.** Подпрограма „Околна среда“:
 1. Околна среда и ресурсна ефективност;
 2. Природа и биоразнообразие;
 3. Управление и информация, свързани с околната среда.
- II.** Подпрограма „Действия по Климата“:
 1. Сметчаване на изменението на климата;
 2. Адаптация към изменението на климата;
 3. Управление и информация, свързани с климата.

Програмата отпуска финансиране за следните категории проекти:

1. „Традиционни“ проекти:
 - „Пилотни проекти“ – проекти, в които се прилага технически похвати или методи, както и неприменявани такива преди това или в друга географска област, които предлагат ползи в областта на околната среда и климата. Иновативните подходи трябва да са по-ефективни от наличните и познати такива, и които впоследствие могат да бъдат възпроизвеждани и мултиплицирани в други територии

➤ „Демонстрационни проекти“ – това са проекти, които се осъществяват на практика, изпитват, оценяват и разпространяват действия, методики или подходи, които са непознати, неизвестни и неприлагани в различни географски, социални и икономически условия.

➤ „Проекти с най-добра практика“ – тези проекти прилагат подходящи, и икономически ефективни и съвременни практики, техники, механизми, методи и подходи, отчитайки под внимание специфичния контекст, в който се разработва и прилага проекта;

➤ „Проекти за информация, осведоменост и разпространяване“ са насочени към подкрепа на комуникацията, разпространението на информация и повишаването на осведомеността в областите на подпрограмите за околната среда и действия по климата.

2. „Интегрирани проекти“ – това са проекти за, които е характерно, че се изпълняват в голям териториален мащаб в областта на околната среда или климата, като са изисквани от специфичното законодателство на ЕС

3. „Проекти за техническа помощ“ – в същината си тези проекти имат за цел да осигуряват финансова подкрепа на кандидатите при изготвянето на интегрирани проекти посредством отпускането на безвъзмездни средства.

4. „Проекти за изграждане на капацитет“ – тези проекти представляват инструменти, които предоставят финансова подкрепа за действията, необходими за изграждане на капацитета на държавите-членки (ДЧ), включително националните или регионалните звена за контакт на програма LIFE.

5. „Подготвителни проекти“ са проекти, определени основно от Комисията в сътрудничество с държавите-членки и са насочени към конкретни нужди за разработването и изпълнението на политиката и законодателството на Съюза в областта на околната среда или климата.

Програмата е отличен инструмент за осигуряване на средства за реализирането на множество проекти в подкрепа на опазването на околната среда.

За периода 2014-2020 програмата не е финансирала проекти в областта на опазването на околната среда, в които Община Мъглиж участва.

Анализът на данните показва, че Община Мъглиж не е използвала финансиране за провеждане на екологичните си политики през посочените транснационални и трансгранични програми. В случай на отворени мерки Община Мъглиж ще може да кандидатства и да изпълни проекти в следващия програмен период – 2021-2027, в които

горе посоченият източник на финансиране ще продължи да финансира проекти на публични институции в т.ч. и такива за опазване на околната среда.

Основните изводи сочат, че Община Мъглиж не се възползва в максимална степен от възможностите за външно финансиране. Те са подходящ инструмент, чрез който могат да се реализират множество проекти, които не могат да бъдат изпълнени с финансиране само от общинския бюджет.

В този смисъл може да бъде изведена силна препоръка по отношение на създаване (разширяване) на капацитет за системно проучване и идентифициране на финансиращите програми, както в национален така и в международен мащаб. Увеличаването на експертния потенциал в тази посока ще даде по-големи възможности на Община Мъглиж да идентифицира инструменти за провеждане на приоритетните за Общината политики, чрез подготовка и управление на проекти.

- ***Средства от „Предприятията за управление на дейностите по опазване на околната среда“ (ПУДООС)***

ПУДООС е пълен правопреемник на правата и задълженията на Националния фонд за опазване на околната среда, който е държавно предприятие по смисъла чл. 62, ал. 3 от Търговския закон. Предприятието е самостоятелно юридическо лице, създадено със Закона за опазване на околната среда, със седалище и адрес в гр. София. ПУДООС не формира и не разпределя печалба. Основен предмет на неговата дейност е реализация на екологични проекти и дейности в изпълнение на национални и общински стратегии и програми в областта на околната среда. Предприятието отпуска заеми за финансиране на екологични проекти и дейности на общини, физически и юридически лица, а също така финансира неинвестиционни проекти и дейности, способстващи за осъществяване политиката на Министерство на околната среда и водите, в областта на опазване и възстановяване на околната среда. Именно в това си качество то се явява източник на финансиране на местните политики и проблеми свързани с околната среда.

Като основна препоръка може да се изведе като приоритетна цел продължаването на сътрудничеството с ПУДООС за целите на успешното реализиране на политиките в областта на околната среда.

2.14. СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО.

Видно от демографската статистика на НСИ, населението на страната е с постоянно намаляващ брой. От тази негативна статистика не се различават, както Община Мъглиж, така и всички други Общини на територията на Област Стара Загора.

За брой на населението са налични данни до 31.12.2019 г. от НСИ.

В следващата таблица са разгледани последните десет календарни години, за които има статистически данни, с цел демографския анализ да представя реална картина и коректни тенденции.

Година	Брой на население към 31.12 на посочената година	Разлика между текущата година и предходната година от настоящата таблица
2010	12 033	-
2011	10 159	-1 874
2012	10 076	-83
2013	10 000	-76
2014	9 916	-84
2015	9 972	56
2016	9 845	-127
2017	9 785	-60
2018	9 615	-170
2019	9 459	-156

От изложените данни е видно, че през последните десет години се наблюдава постоянно намаление на жителите на Община Мъглиж. Вижда се, че през 2019 г. спрямо 2018 г. се бележи спад на темпа на намаляване на броя на населението на територията на Общината, но това не може да се отчете като тенденция. Единствената година с положителна стойност на разликата между текущата година и предходната година от настоящата таблица е 2015 г. Подобна е статистиката за всяка от общините в Област Стара Загора.

Възрастова структура на населението

Възрастовата структура на населението отразява реално демографските процеси в общината и определя състоянието на демографските показатели за продължителен период в бъдеще. Възрастовата структура на населението в община Мъглиж към 2011г. е една от най-благоприятните в областта и се характеризира с висок дял на младото население (до 15-годишна възраст) – 17.5%. През периода 2004-2011г. се наблюдават положителни изменения във възрастовата структура на населението, изразяващи се в нарастване дела на населението в трудоспособна възраст и намаляване дела на населението в надтрудоспособна възраст. Делът на населението в под-трудоспособна възраст остава непроменен.

Общо за Общината, делът на населението в под-трудоспособна възраст е 17.5%, делът на населението в трудоспособна възраст е 58.7% и населението в над-

трудоспособна възраст представлява 23.9% от населението. Като цяло възрастовата структура на населението в община Мъглиж е относително благоприятна.

Полова структура: Половата структура на населението е относително равномерна и се характеризира с малък превес на мъжете над жените: 51% мъже и 49% жени.

Етническа структура на населението: Община Мъглиж е с най-висок относителен дял на ромското население в област Стара Загора.

Заетост и безработица:

Този показател показва дела на регистрираните безработни лица от икономически активното население. За икономически активно население се считат лицата на възраст от 15 до 64 г. Тези данни се събират от Агенцията по заетостта.

Най – актуалните данни по този показател са към 31.12.2018 г.

За целите на анализа, както и с цел онагледяване на резултатите, бе извършено изчисление на средните стойности за всички общини от територията на Област Стара Загора, като резултатите от него са изведени в отделен ред. Данните са представени в следващата таблица:

Община	Равнище на безработица към 31.12.2018 Данните са с мерна единица % и са актуални към 31.12 на посочената година									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
България	9.1	9.2	10.4	11.4	11.8	10.7	10.0	8.0	7.1	6.1
Средно за област Стара Загора	11.1	10.8	19.0	22.8	25.6	23.7	23.1	16.8	13.1	9.2
Братя Даскалови	21.7	20.0	35.7	40.9	44.5	45.5	46.3	39.7	34.1	28.8
Гълъбово	5.3	6.4	9.4	10.4	11.6	9.8	10.4	8.0	6.2	5.4
Казанлък	7.0	5.9	7.1	9.4	7.7	5.6	4.9	3.9	3.6	3.6
Мъглиж	12.1	12.3	27.2	32.8	36.5	33.0	30.7	17.3	12.2	6.9
Опан	6.0	6.5	12.7	15.9	22.6	14.5	16.5	10.3	4.6	4.1
Павел баня	10.9	9.4	15.0	17.7	17.2	16.3	14.4	6.8	4.3	2.9
Раднево	5.9	6.8	8.2	9.9	10.8	11.5	9.4	6.7	5.6	5.2
Стара Загора	5.4	5.0	5.9	6.9	6.6	6.0	5.1	3.5	3.1	2.6
Чирпан	14.4	14.3	22.3	23.2	22.3	21.5	19.8	14.8	12.9	9.8
Гурково	11.9	9.6	21.3	28.1	32.8	31.2	29.9	24.8	19.7	14.2
Николаево	21.2	22.9	44.2	55.6	68.9	66.0	66.4	48.6	37.7	18.1

Наблюдава се тенденция за намаляване на безработицата на национално и местно ниво. Измененията на всяко ниво вървят заедно, т.е. намаление на безработицата

за определена година се наблюдава, както в Община Мъглиж, така и на територията на Област Стара Загора и в страната.

За Община Мъглиж, вероятно в следствие на икономическата криза през 2008 г, се наблюдава значителен (троен) ръст на безработицата за периода от 2009 до 2013 г. Показателят спира да расте още през 2014 г. и до края на 2018 г. достига до 6,9%, което е почти колкото нивата преди двойния ръст.

Въпреки липсата на официални статистически данни по този показател за 2019 г. (налична е публична информация за 2019г. само на ниво област, при обхват на текущия анализ - ниво община), по информация на Дирекция Бюро по труд – гр. Казанлък, равнището на безработица към 30.04.2020 г. за Община Мъглиж е 15,17%, което показва, че за периода от 2018 г. до месец април 2020 г. равнището на безработица за общината се е увеличило малко над два пъти. Положителното е, че независимо от епидемиологичната обстановка влияеща негативно на всички сектори, през месеците септември и октомври този показател бележи значителен спад – 13,76% към 30.09.2020г. и 10.63% към 31.10.2020г. Въпреки констатираният спад към месец октомври, не се очаква тази тенденция да се запази. Икономическите прогнози предполагат трайно увеличаване на безработицата на национално ниво. Допустимо е отделни общини, развити в сектори, които се повлияват непряко от пандемичната обстановка, да са изключение от прогнозите, но тези изключения се очаква да са епизодични и нетрайни.

Друг факт, който ясно се вижда от изложените данни е, че безработицата на територията на Община Мъглиж е под средното за областта. Това говори, че човешкия ресурс в Община Мъглиж е активен и адаптивен, видно от бързото възвръщане на нивото на безработица след кризата през 2008 г. до едно нормално ниво. Това е благоприятна предпоставка за ускорен икономически растеж на Община Мъглиж.

Механичен прираст на населението

Както се вижда, налице е тенденция за изселване на жителите през последните години, като съществена разлика има само през 2015 г. (+120 души). Въпреки това през 2019 г. общината са напуснали по-малък брой души спрямо напусналите през 2018 г.

На национално ниво механичният прираст е отрицателен за целия изследван период, но е с ясно изразена тенденция за намаляване от 2017 година до края на периода.

Гъстота на населението

За територията на Община Мъглиж се забелязва намаляване на гъстотата на население в последните няколко години. Този процес е обвързан с естествения и механичния прираст и отрицателния естествен прираст, в този смисъл показанията не са неочаквани.

Тези стойности са в пълна корелация и с гъстотата на населението на национално ниво. Както се вижда от диаграмата, общо за България, също е налице спад в гъстотата на населението. Като се има предвид, че броя на населението е бил с половин милион повече преди десет години, то намаляване на гъстотата е очакван резултат.

ИЗВОДИ:

Демографската структура на Община Мъглиж не се различава от тази на национално ниво. Налице е нисък естествен прираст и висока безработица. Относно нивото на безработица е важно да се отбележи, че по този показател Община Мъглиж е под средното за Област Стара Загора, но над средното за страната, което означава, че на регионално ниво има какво все още да се желае като мерки за подобряване на стойността на този показател.

Това са проблеми, които следва да се решат и на национално ниво, за да има отражение при малките селски общини като Мъглиж. Препоръката е да се работи в посока повишаване качеството на живот, както до момента, тъй като видно от развитието на всички коефициенти – през последните години се вижда подобряване в стойностите на икономическите и социалните измерители.

РАЗДЕЛ II. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ /SWOT АНАЛИЗ.

В резултат на проведените изследвания и анализи в хода на изготвяне на настоящия документ, на констатираните факти, регистрираните тенденции и направените хипотези, в тази част от текста се извършва оценка на вътрешните за

Община Мъглиж силни и слаби страни, както и на външните за нея възможности и заплахи, които се разкриват в контекста на нейното развитие.

Селектираният подход за провеждането на оценката се базира на принципите, на които се основава SWOT-анализът. Неговата функционалност се състои в това, че дава възможност за създаване на условия за стратегическо планиране на развитието, както на публични, така и на частни организации. SWOT-анализът се основава на концепцията, че обектът на изследването трябва да се анализира в средите, в които функционира. В този смисъл за обекта на изследване, а именно околната среда на община Мъглиж, се разглеждат особеностите на вътрешната среда - характеристики, както и на външната среда - фактори.

Фокусът на анализа по отношение на вътрешната среда попада на силните и слабите страни, докато по отношение на външната среда се разглеждат възможностите и заплахите, предмет на анализ.

Целта на конкретния анализ е двупосочна. От една страна, се цели установяване на това в кои направления от дейностите по опазване на околната среда Община Мъглиж демонстрира високи и оптимални резултати, къде може да се търси най-голям ефект и балансирано развитие на база наличните силни страни и перспективни възможности, които се задават от външната среда. От друга страна, се цели да се установи как може да се неутрализира или намали действието и негативните ефекти, които произтичат от слабите страни и външните заплахи.

След проведените обстоятелни анализи на наличната информация по отношение на съществуващите тенденции и процеси по компоненти и фактори на околната среда, се реконструират силните и слабите страни на Община Мъглиж в контекста на дейностите по опазване на околната среда, а също така и на възможностите и заплахите, резултат външни въздействия.

Между четирите квадранта съществуват зависимости, които индикират към определени организационни потребности и цели. Свързаността между силните страни и възможностите дава възможност да се проследят за механизмите, които водят до развитие. Зависимостта между слабите страни и заплахите, които произтичат от външната среда, формира основните проблеми, които могат да възпрепятстват развитието на организацията. Връзката между силните страни и заплахите определя рисковете пред развитието на организацията, докато връзката между слабите страни и възможностите извежда ограниченията на развитие.

СИЛНИ СТРАНИ (STRENGTHS)

ОБЩИ:

- Красива природа и чиста околна среда.
- Пътната мрежа на общината е добре развита, всички населени места са свързани с общинския център.

СОЦИАЛНО - ИКОНОМИЧЕСКИ:

- В общината няма недостиг на жилища, населението обитава предимно собствени жилища
- Читалищата имат изключително значение за съществуващото културно многообразие и заедно с учебните заведения са решаващ фактор за интелигентния растеж, преследван от ЕС, чрез инвестиции в образованието, творчеството и иновациите.
- Община Мъглиж има добри културни традиции.

ОКОЛНАТА СРЕДА

- Почвените и климатичните условия в община Мъглиж създават добри предпоставки за развитие на селското стопанство.
- Запазено биоразнообразие - флора и фауна, лечебни растения и диворастващи плодове.
- Чист атмосферен въздух, липса на сериозни източници на замърсяване на околната среда, на наднормен шум и йонизиращи лъчения.
- Плодородна земя и благоприятни климатични условия за биологично земеделие и животновъдство.
- Наличие на защитени зони и територии;
- Наличие на защитени територии;
- Мониторингът и контролът на замърсените обекти са съобразени с нормативната база и се извършват редовно.;
- Извършване на контрол на качеството на водата;
- Липса на големи индустриални замърсители;
- Сравнително малко източници на замърсяване на почвите;

- По отношение на почвите и почвената покривка не се открояват сериозни проблеми.;
- Нарушените терени са малко и не представляват сериозен проблем за общината;
- Старите нарушени терени са рекултивирани.
- Голямо биологично многообразие на територията на общината.
- Съществуващият разнообразен растителен и животински свят е ценност не само от локален и национален мащаб, но и световен мащаб.
- Включване в Регионална система за управление на отпадъци, със депо отговарящо на съвременните екологични изисквания.
- Добре изградена система за организирано сметосъбиране във всички населени места на общината.

УПРАВЛЕНСКИ

- Наличие на нормативна база и стратегически документи на местно ниво за разрешаване на проблемите по опазване на околната среда.
- Изграден капацитет и експертен потенциал за провеждане на успешни политики в областта на опазването на околната среда;
- Създадени мрежи с различни организации и физически лица;
- Опит при работата с ПУДООС;

СЛАБИ СТРАНИ (WEAKNESSES)

ОБЩИ

- Лошо състояние на част от елементите на техническата инфраструктура.

СОЦИАЛНО – ИКОНОМИЧЕСКИ

- Населението на община Мъглиж бележи трайна тенденция на застаряване.

- Естественият прираст е отрицателен, като бележи тенденция на увеличение.
- В селата по-голяма част от жителите са над 65 годишна възраст, а броят на самотно живеещите хора е преобладаващ.
- Общината е с ограничен човешки капитал, което ще бъде ограничаващ и задържащ фактор върху развитието ѝ през следващите години.
- голям брой жилища в селата са необитаеми и свободни, намират се в райони с неподдържана пътна мрежа, без отходни канали и са неблагоустроени, изоставени и полусъборени.
- Ниска екологична култура на населението.
- Слабо развито био земеделие.
- Не се отчита висока способност за създаване на местни икономически ресурси и акумулирането на капитал

ОКОЛНА СРЕДА

- Амортизирана водопроводна мрежа.
- Липса на канализация и ПСОВ в гр. Мъглиж и в селата.
- Заустване на отпадни води в повърхностни водни обекти.
- Основен източник на отопление в общината са твърдите горива.
- Високо ниво на депониране на различни видове отпадъци, включително биоразградими и рециклируеми.
- Липса на система за организирано събиране и оползотворяване на строителните отпадъци.
- Периодично възникване на нерегламентирани замърсявания.
- Липса на собствени финансови средства за съфинансиране на големи екологични проекти.
- Отрицателен баланс между приходите и разходите за дейностите за чистота, озеленяване и управление на отпадъците.

УПРАВЛЕНСКИ

- Липса на висок интензитет при изпълнение на инвестиционни и други проекти в областта на околната среда, финансирани с европейски средства в последните 5 години;
- Липса на обособена самостоятелна дирекция за екология;
- Липса на обособен отдел за екология;
- Слабо възползване от възможностите за финансиране, които предлага ОПОС 2014-2020;

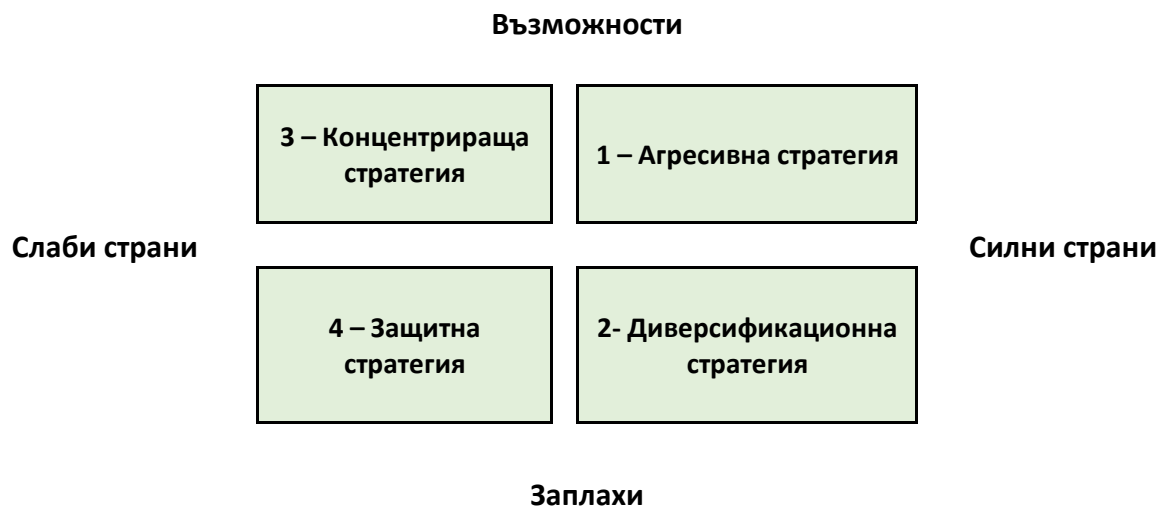
ВЪЗМОЖНОСТИ (OPPORTUNITIES)

- Потенциал за развитие на биологично земеделие, растениевъдство и животновъдство.
- Ресурси, традиции и потенциал за развитие на екологични производства в предприятия от хранително-вкусовата промишленост.
- Изграждане на канализация и ПСОВ.
- Използване на нови технологии за възстановяването на екологичното равновесие и за третирането и оползотворяването на отпадъците.
- Съхранение на зелените системи и залесителни мероприятия.
- Намаляване използването на конвенционални източници на енергия, включително твърди горива, чрез замяната им с възобновяеми такива.
- Въвеждане на нови и интерактивни форми на екологично образование и обучение.
- Повишаване на екологичната култура на населението за опазване на околната среда.
- Усъвършенстване на партньорството с НПО, бизнеса и други общини при подготовка и реализиране на екологични проекти.
- Използване на финансови инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с опазване на околната среда.

- Обособяване на дирекция по екология;
- Обособяване на отдел по екология;

ЗАПЛАХИ (THREATS)

- Замърсяване на околната среда от антропогенни и други фактори.
- Нарастването на енергийните нужди може да доведе до неекологосъобразни решения и увеличаване използването на твърди горива.
- Незаконна сеч и браконьерство в горите.
- Риск от горски пожари и природни бедствия.
- Риск от влошаване на качеството на водата
- Риск от кратки водни ограничителни режими (спиране на водоподаването).
- Обособяване на екологичен проблем, поради невъзможност за оползотворяване на възможностите на система за разделно събиране и за цялостно обхващане на населението в общината;
- Повишаващо се натрупване на биоотпадъци;
- Нарастващи разходи за управление и депониране на отпадъците, чистота и озеленяване.
- Социална чувствителност към повишаване на такса „Битови отпадъци”.
- Недостатъчна държавна подкрепа към местната власт за изпълнение на законовите задължения в сферата на опазването на околната среда.
- Глобално изменение на климата, водещо до изместване на климатичните зони и пораждање на ресурсни проблеми.
- Риск от ускоряване на ерозионните процеси.
- Загуба на биоразнообразие от неконтролирани антропогенни дейности.
- Непокриване на ветеринарно-санитарните изисквания за производство на животновъдна продукция.
- Глобални пандемии и влошаване на епизоотичната обстановка.

На база на проведения SWOT-анализ и позициониране на обекта на анализ съобразно таблицата горе, е определена най-удачната стратегия с дейности за реализиране от Община Мъглиж в бъдеще, в контекста на въпросите по опазване на околната среда. Това е най-благоприятната стратегическа позиция (в първи квадрант), която се заема от агресивната стратегия. Всеки обект на анализ се стреми да заеме максимална площ в квадранта между силните страни и възможностите. Тази позиция е най-благоприятна и стратегията с дейности трябва да е построена така, че заеманата в нея площ само да се увеличава.

От ключова значение за положителното развитие на община Мъглиж при реализацията и на политики за опазване на околната среда е да бъдат предвидени освен дейности за укрепване на силните страни и възползване от възможностите, също и такива за намаляване на слабите страни и ограничаване на заплахите.

РАЗДЕЛ III. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Визията описва крайното желано състояние на околната среда на община Мъглиж според представите на населението и на общинското ръководство.

УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ В ОБЩИНА МЪГЛИЖ, ЧРЕЗ РАЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ

Визията за околната среда описва перспективите за развитие на Общината в близките 5 години. Тя дава общата представа за характеристиките на околната среда в общината в контекста на концепцията за устойчиво развитие. Крайният резултат и изводите направени от анализите за визия са ориентирани към различните сфери на развитие на местно ниво.

Екологична характеристика

Независимо че община Мъглиж се намира в предимно планински район и замърсяването на въздуха, водите и почвите е в рамките на допустимото, са налице предпоставки за сериозно нарушаване на екологичното равновесие. Причина за това е преди всичко наличието на оживен трафик по преминаващите през територията ѝ главни пътища София – Бургас и Русе – Подкова. На територията на общината не съществуват постоянно действащи пунктове за контрол на качеството на въздуха и водата, а теренни изследвания се извършват изключително рядко. Замърсяването на почвите не е обект на никакъв контрол. Вредните емисии, отделяни от автомобилния транспорт влияят чувствително върху флората и фауната на територията на общината. Поддържането на екологичното равновесие чрез почистване и корекции на преминаващите през общината коритата на реки и дерета, полагането на системни грижи за рекултивация на терените по поречието на река Тунджа, нарушени при добива на инертни материали, трябва да бъдат задължителен елемент на общинската политика за опазване на околната среда. През следващия планов период местната управа следва да обърне особено внимание върху цялостно проучване влиянието на добива на инертни материали в региона, да предприеме мерки за предотвратяване възникването на свлачища и други отрицателни явления в резултат на тази стопанска дейност като се търси баланс между бизнес и осигуряване заетост на населението и екология и създаване на благоприятна жизнена среда. Изграждането на канализация във всички населени места и пречиствателна станция за отпадните води на Мъглиж и Тулово като първи етап, следва да бъдат включени като важен елемент на единната програма на общината за опазване на околната среда. Като сериозен проблем се очертава и благоустрояването – освен изграждането на канализация, потребността от ремонт и полагане на нови улични настилки и цялостното благоустрояване на ромските квартали в населените места са пряко свързани с опазването на околната среда и пряката ѝ връзка с опазване живота и здравето на

гражданите. В тази посока следва да се предвидят и мерки за повишаване на екологичната култура на населението като се акцентира върху възпитанието на младото поколение. Обхващането на всички проблеми, свързани с опазването на околната среда, флората и фауната на територията на общината и възпитанието на гражданите са пряко свързани с всички, заложили в плана на общината за периода 2021 – 2027 г. приоритети както в сферата на стопанската дейност (развитие на екологично земеделие, високопланинско животновъдство, туризъм).

РАЗДЕЛ IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

4.1. Генерална стратегическа цел

„Устойчиво управление на околната среда в Община Мъглиж за осигуряване на добри условия за живот и работа, чрез обновяване на инфраструктурата, благоустрояване на населените места и запазване на природните ресурси“.

4.2. Специфични цели

Стратегическата цел на Община Мъглиж в областта на околната среда е да се ангажира и съдейства за опазване и предотвратяване на замърсяването на околната среда по всичките ѝ компоненти и фактори на въздействие, за намаляване на риска за здравето на населението. Опазването на околната среда е свързано с:

- съхраняване на природните ресурси на общината в естествения им вид и създаване условия за устойчиво развитие на територията ѝ;
- осъществяване на строг контрол върху потенциалните източници на замърсяване на компонентите на околната среда;
- оформяне на ново съзнание в населението и участието му при решаване на екологичните проблеми на общината;
- интегриране на въпросите, касаещи околната среда, във всички останали сектори.

Конкретните мерки, които трябва да се вземат съобразно приоритетите в развитието на общината могат да се обобщят, както следва:

„Въздух“ - Рехабилитация на общинската и републиканска пътна мрежа с цел да се избегне праховото замърсяване на въздуха от автомобилния транспорт;

- Създаване на система от зелени площи и благоустрояване с цел предотвратяване праховото замърсяване.

„Води”

- Изграждане на канализационната система в Община Мъглиж;
- Подобряване на водопреносната мрежа;
- Почистване на речните корита и деретата от отпадъци;
- Изграждане на ПСОВ;

„Почви”

- Създаване на условия за развитие на екоземеделие
- Информиране на обществеността за възможностите за финансиране на частни земеделски проекти за биологично земеделие, подобряване на условията за производство, преработка и маркетинг на земеделската продукция;
- Спиране на ерозията чрез механично укрепване и залесяване;

„Отпадъци”

- Разделно събиране на биоразградими отпадъци;
- Оптимизиране на съществуващата система за организирано сметосъбиране;
- Проектно проучване за интереса към домашно компостиране с биокофи (компостери).

„Гори и защитени територии”

- Изготвяне на лесоустройствен проект;
- Изграждане на система за отчитане на влиянието на туристическите дейности.

За приоритизиране на целите на общинската програма за опазване на околната среда са използвани следните критерии:

Влияние върху човешкото здраве;

Влияние върху качеството на живот на жителите и работещите в общината;

Влияние върху развитието на икономиката на общината;

Обществено мнение;

Изпълнение на законови разпоредби;

Степен на влияние и контрол на местните власти.

За постигането на генералната стратегическа цел на Общинската програма за опазване на околната среда са формулирани следните специфични стратегически цели, оценени по приоритетност:

Специфична цел № 1:

Устойчиво и интегрирано управление на водните ресурси

Мярка 1.1: Обезпечаване на добро състояние и управление на водните ресурси на територията на общината.

Подобряване на водоснабдяването и качеството на питейната вода в Община Мъглиж. Изграждане на канализационна мрежа и осигуряване на необходимата инфраструктура за пречистване и отвеждане на отпадъчните води от населените места.

Подобряване на мониторинга и контрола върху състоянието и качеството на повърхностните и подземни води.

Мярка 1.2: Превенция и управление на риска от наводнения и други природни бедствия. Корекция на речни корита, прочистване и укрепване на канали, дерета и др.

Специфична цел №2:

Усъвършенстване на системата за управление на отпадъците

Осигуряване на екологосъобразното управление на отпадъците, чрез предотвратяване и ограничаване на вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

Мярка 2.1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци

Мярка 2.2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и Прилагане на Стратегията и плана за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г.

Мярка 2.3: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на отпадъците

Мярка 2.4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на общината за управление на отпадъците

Мярка 2.5: Участие на обществеността и превръщането ѝ в ключов фактор при прилагане на йерархията на управление на отпадъците

Специфична цел № 3:

Опазване и управление на почвите и биологичното разнообразие

Мярка 3.1: Ограничаване на негативните влияния върху биологичното разнообразие

Опазване и възстановяване на природните екосистеми, генетичното биоразнообразие и обезпечаване на биологичната сигурност, съгласно българското и международно екологично законодателство. Подобряване на контрола върху възможните негативни влияния върху почвите и биологичното разнообразие и обезпечаване постигането на устойчиво използване на биологичните ресурси в Община Мъглиж.

Мярка 3.2: Устойчиво управление на защитените зони по Натура 2000

Включване на териториите с природозащитна стойност в цялостната схема за устройство на територията на Община Мъглиж. Устройване и социализиране на защитените зони по Натура 2000 като част от рекреационния потенциал на общината.

Специфична цел №4:

Опазване качеството на атмосферния въздух и подобряване чистотата на населените места в Община Мъглиж

Мярка 4.1: Развитие и оптимизиране на системите за мониторинг и подобряване качеството на атмосферния въздух

Поддържане на нивата на замърсителите на въздуха в населените места до нормативно определените нива в страната.

Мярка 4.2: Подобряване чистотата на населените места, облагородяване и озеленяване на площите за общественно ползване. Рехабилитация на съществуващата и изграждане на нова пътна и улична мрежа.

Увеличаване и поддържане на зелените площи в населените места.

Специфична цел №5:

Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

Мярка 5.1: Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда в Общинска администрация - Община Мъглиж

Мярка 5.2: Подобряване на информационната обезпеченост и ангажиране на местното население за опазване на околната среда

Създаване на работещ механизъм за обмен на информация сред заинтересованите институции и организации работещи в сферата на околната среда. Осигуряване на публичен достъп до информация относно състоянието на околната среда и общинските дейности по управлението ѝ чрез интернет платформа.

Формулираните по-горе цели на Общинската програма за опазване на околната среда на Община Мъглиж представят не само посоката на развитие на политиката на общината в тази област през следващите няколко години, но са и базиращи за бъдещата стратегия за устойчиво развитие на общината. Постигането на целите заложи в настоящата програма само по себе си е следваща стъпка към систематичното решаване на екологичните проблеми в Община Мъглиж.

РАЗДЕЛ V: ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЪГЛИЖ
2021 Г. – 2027 г.

Специфична цел № 1: Устойчиво и интегрирано управление на водните ресурси

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2	3	4	5	6
Мярка 1.1: Обеспечаване на добро състояние и управление на водните ресурси на територията на общината	1.1.1. Изграждане, разширяване и ремонт на водоснабдителните мрежи в населените места на Община Мъглиж	1500	Община, „В и К” ООД	2021 – 2027	МОСВ, ОПОС, ДБ, Общински бюджет, СПРЗСР, ФЛАГ, Публична инвестиционна програма на МС и др.
	1.1.2. Въвеждане на алтернативни технологии за пречистване на битови отпадъчни води в малките населени места	-	Община	2021 – 2027	МОСВ, ДБ, Общински бюджет и др.
	1.1.2.1. Изграждане на ПСОВ	Няма разчет	Община	2021-2027	
	1.1.3. Осъществяване на постоянен и периодичен мониторинг относно качествата на подаваната питейна вода на територията на Община Мъглиж	-	ВиК РЗИ	2021 – 2027	„В и К” ООД РЗИ

Мярка 1.2: Превенция и управление на риска от наводнения и други природни бедствия	1.2.1. Брегоукрепване, почистване и поддръжка на речните корита в общината	2000	Община	2021 – 2027	ОПОС, ПУДООС, ДБ, Общински бюджет и др.
	1.2.2. Почистване, обезопасяване и благоустрояване на дерета	1800	Община	2021 – 2027	ОПОС, МОСВ, ДБ, Общински бюджет
	1.2.3. Техническо заснемане, проектиране и ремонт на технически съоръжения на язовирите общинска собственост		Община	2021 – 2027	Общински бюджет и др.
	1.2.4. Превенция и управление на риска от наводнения и засушаване в общината (в т.ч. екологосъобразна инфраструктура)	600	Община	2021 – 2027	ОПОС, ДБ, Общински бюджет
	1.2.5. Картиране на уязвимите от наводнения зони в общината.	70	Община	2021 – 2027	ДБ, Общински бюджет
	1.2.6. Превенция и управление на риска от горски пожари	2000	Община	2021 – 2027	ОПОС, СПРЗСР, ДБ, Общински бюджет

	1.2.7. Залесяване/създаване на нови горски насаждения за ограничаване на ерозията	200	Община, частни собственици на гори	2021 – 2027	СПРЗСР, ДБ, Общински бюджет, Частни инвестиции
	1.2.8. Актуализиране на План за действие при бедствия и аварии	20	Община	2021 – 2027	Общински бюджет

Специфична цел №2: Усъвършенстване на системата за управлението на отпадъците

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2	3	4	5	6
Мярка 2.1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци	2.1.1. Организиране на информационни кампании за ползите от разделно събиране на рециклируемите отпадъци		Община и медии	постоянен до 2027г.	Общински бюджет и др.
	2.1.2. Разяснителна кампания сред населението, живеещо в селата за ползите от фамилното компостиране		Община и медии	постоянен до 2027 г.	Общински бюджет и др.
	2.1.3. Почистване на нерегламентирани сметища в покрайнините на селищата в общината	240	Община	постоянен до 2027 г.	Общински бюджет и др.

Мярка 2.2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и Прилагане на Стратегията и плана за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г.	2.2.1. Въвеждане / доразвиване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки във всички населени места на общината	190	Община	2021-2027	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки, Общински бюджет и др.
	2.2.2. Закупуване на контейнери за разделно събиране на растителни и биоотпадъци	220	Община	2021-2027	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО или ОПОС

	2.2.3. Закупуване на компостери за домашно компостиране и реализиране на пилотни проекти по населени места с увеличаване броя на обхванатите домакинства	180	Община	2021-2027	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО ПУДООС и др.
	2.2.4. Отреждане и предоставяне на временни площадки в населените места на общината, на които гражданите да могат да оставят разделно събрани строителни отпадъци от малки ремонтни дейности.	45	Община	2021-2027	Общински бюджет, ПУДООС, и други
	2.2.5. Въвеждане на системи за събиране на масово разпространени и опасни отпадъци, т.ч. /луминисцентни лампи, батерии, акумулатори и отработени масла, електрически и електронни уреди, излезли от употреба МПС и др./	25	Община	2021-2027	Общински бюджет и други

Мярка 2.3: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на отпадъците	2.3.1. Участие в регионалната система за управление на отпадъците – Стара Загора	-	РСУО	2021-2027	РСУО „Стара Загора”, МОСВ
	2.3.2. Поставяне на видеонаблюдение и контрол на критичните точки за образуване на нерегламентирани сметища	60	Община	2021-2027	Общински бюджет, Държавен бюджет, МОСВ
	2.3.3. Подновяване на амортизираните съдове за смет /закупуване на нови/, обновяване и техническа поддръжка на транспортните средства за извозване на отпадъци	-	Община	2021-2027	Общински бюджет
ОБЩО ЗА МЯРКА 2.3.					
Мярка 2.4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на Общината за управление на отпадъците	2.4.1. Приемане на промени в общинската нормативна уредба съобразно развитието и изискванията на европейското, националното законодателство и местните политики за отпадъци	-	-	2021-2027	-
	2.4.2. Обучения на служители в ОА и други общински звена по теми за управление на отпадъците	12	Община, МОСВ, НСОРБ	2021-2027	Общински бюджет, Държавен бюджет и др. източници
	2.4.3. Изграждане на единна информационна система за управление на отпадъците, която да осигурява възможност за събиране, съхранение и обработка на данните	800	Община	2021-2027	Общински бюджет и др. източници

Мярка 2.5: Участие на обществеността и превръщането ѝ в ключов фактор при прилагане на йерархията на управление на отпадъците	2.5.1. Публикуване на обяви за консултации, срещи, обществени обсъждания и други в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове и документи в областта на отпадъците	-	Община	2021-2027	-
	2.5.2. Провеждане на информационни и разяснителни кампании и издаване на информационни материали за разделно събиране и подобряване на управлението на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинската програма за управление на отпадъците за различни възрастови и социални групи	10	Община	2021-2027	Общински бюджет и др.
	2.5.3. Провеждане на местни кампании по почистване на обществени зелени площи, паркове, градинки, площади и др.	35	Община	2021-2027	Общински бюджет и др.
	2.5.4. Организиране на конкурси на екологична тематика за деца и ученици	2	Община, училища и детски градини	2021-2027	Общински бюджет и др.
	2.5.5. Участие в национални кампании на ПУДООС	60	Община, кметства, училища и детски градини	2021-2027	ПУДООС

Специфична цел № 3: Опазване и управление на почвите и биологичното разнообразие

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2	3	4	5	6
Мярка.3.1: Ограничаване на негативните влияния върху почвите и биологичното разнообразие в община Мъглиж	3.1.1. Проучване на потребностите, разработка и реализация на проекти, насочени към запазване и подобряване на биологичното разнообразие в общината	50	Община РИОСВ	2021 – 2027	ПУДООС и други
	3.1.2. Изграждане на нови и поддържане на съществуващи екопътеки в общината	2500	Община	2021 – 2027	СПРЗСР, Общинския бюджет и други
	3.1.3. Подобряване икономическата стойност на горите, увеличаване на зелените системи и залесителни мероприятия	800	Община	2021 – 2027	СПРЗСР, Общински бюджет и други
Мярка 3.2: Устойчиво управление на защитените зони по Натура 2000 в община Мъглиж	3.2.1. Подпомагане изпълнението на мерки по опазване и възстановяване на редки и застрашени растителни и животински видове, както и на ценни природни територии в общината	300	РИОСВ, ДГС, Община	2021 – 2027	ОПОС, ПУДООС и други финансиращи програми
	3.2.2. Изпълнение на предвидените лесоустройствени мероприятия по горскостопанските планове за горските територии	50	Община , ДГС	2021 – 2027	ДБ, Общинския бюджет и други финансиращи програми
	3.2.3. Развитие на предприятия за преработка на диворастващи плодове, билки и гъби.		Частен сектор	2021 – 2027	СПРЗСР, ОПИК и частни инвестиции

Специфична цел №4: Опазване качеството на атмосферния въздух и подобряване чистотата на населените места

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2	3	4	5	6
Мярка 4.1: Реализиране на проекти и дейности за ограничаване вредното въздействие от употреба на твърди горива и внедряване на щадящи околната среда производства					
	4.1.1. Реализиране на проекти за енергийна ефективност в обществени и жилищни сгради	2500	Община	2021 – 2027	Общински бюджет, ДБ, Европейски фондове
	4.1.2. Въвеждане на енергоспестяващо улично осветление в населените места на община Мъглиж	2000	Община	2021 – 2027	ЕИП, Общински бюджет, ДБ, Европейски фондове
	4.1.3. Провеждане на ежегодни информационни кампании за ползите от въвеждането на енергоспестяващи мерки и за вредното въздействие на изгарянето на твърди горива	10	Община	2021 – 2027	Общински бюджет
Мярка 4.2: Подобряване чистотата на населените места, облагородяване и озеленяване на площите за общественно ползване	4.2.1. Увеличаване и поддържане на зелените площи в населените места – дървесна и храстова растителност, цветни алеи и др.	5000	Община	2021 – 2027	Общински бюджет, ПУДООС и други
	4.2.2. Организиране на ежегодни кампании за почистване на обществени зелени площи във всички	35	Община	2021 – 2027	Общински бюджет

	населени на общината				
	4.2.3. Контрол за спазване на нормативните изисквания в областта на опазване на околната среда, включително изсичане на дървета и изгаряне на битови отпадъци	-	Община	2021 – 2027	-
	4.2.4. Намаляване на емисиите на прах от общински улици и пътища, чрез редовно почистване и поддържане	35	Община	2021 – 2027	Общински бюджет

Специфична цел №5: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2		3	4	5
Мярка 5.1: Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда в Общинска администрация	5.1.1. Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда	50	Община	2021 – 2027	НСОРБ, ДБ, Общински бюджет
	5.1.2. Създаване на общинска информационна система за мониторинг и управление на околната среда и регистър на зелени площи	150	Община	2021 – 2027	Общински бюджет
Мярка 5.2: Подобряване на информационната обеспеченост и ангажиране на местното	5.2.1. Консултации и обществени обсъждания в процеса на вземане на решения по общински нормативни	-	Община	2021 – 2027	-

население за опазване на околната среда	актове и документи в областта на опазването на околната среда				
	5.2.2. Издаване и разпространение на информационни материали, свързани с опазването на околната среда	10	Община, РИОСВ, НПО Училища	2021 – 2027	ПУДООС, Общински бюджет
	5.2.3. Провеждане на анкетни проучвания за мнението на населението за опазването на околната среда	-	Община	2021 – 2027	-
	5.2.4. Организиране на конкурси на екологична тематика и „зелени“ училища за деца и ученици от общината	-	Община, Училища, Детски градини	2021 – 2027	-

РАЗДЕЛ VI. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Организацията за изпълнението на общинската Програма за опазване на околната среда на община Мъглиж може да се определи като процес на системно планиране, събиране и анализ на информация и данни, разработване на проекти, кандидатстване за финансиране, реализация на одобрените проекти и редица други контролни и съпътстващи дейности. В този смисъл е целесъобразно Общината да разработи и прилага единна стройна организация за изпълнението на програмата, в която са ясно определени отговорниците за заложените проекти и дейности. За установяване на степента на изпълнение на целите на Общинската програма за опазване на околната среда се предвижда система за наблюдение и оценка, която ще работи при условията на:

- Използване на показатели за наблюдение и оценка
- Съответствие с принципите на публичност, прозрачност и равнопоставеност.

Наблюдението и оценката следва да проследяват ежегодно до каква степен са изпълнени конкретните задачи (чрез показателите) за постигане целите на ОПООС и спазени ли са тези основни принципи. В случаи, че не са изпълнени задачите за съответния период или не са съблюдавани принципите на публичност, прозрачност и равнопоставеност се извършва анализ на причините за това и какви действия следва да бъдат предприети с оглед на тяхното реализиране.

За наблюдение и оценка на изпълнението на ОПООС, координиращ орган е РИОСВ.

По отношение реализацията на заложените в Програмата цели и мероприятия, основната дейност за координация, изпълнение и отчет е задължение на еколога на общината.

Периодично да се извършва актуализация на програмата, свързана с възникнали нови обстоятелства и документи.

Да се представя ежегоден отчет за изпълнението пред Общинския съвет.

Източници на финансиране на екологични проекти

Основните източници за финансиране на екологични проекти са:

- Общинския бюджет;
- Държавния бюджет;
- Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда;

- Националният доверителен екофонд;
- Публична инвестиционната програма на МС;
- Кохезионен фонд;
- Европейски фонд за регионално развитие;
- Финансови ресурси по линия на МОСВ;
- Оперативна програма „Околна среда“ 2021-2027 г.;
- Финансов механизъм на ЕИП;
- Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони 2021-2027 г. (СПРЗСР);
- Програма за иновации и конкурентоспособност 2021-2027 г.;
- Специализирани кредитни линии на банкови институции;
- Механизъм „съвместно изпълнение“ в рамките на протокола от Киото към Рамковата конвенция по изменение на климата;
- Споразуменията за двустранно сътрудничество;
- Международни организации, финансови институции и др.

РАЗДЕЛ VII. МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ

Процесът на организация на изпълнението, осъществяване на мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на настоящата Програма за опазване на околната среда, която дефинира тази политика за периода 2021 – 2027 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице, най-често еколога на общината. Орган за контрол по изпълнение на Програмата е Общинският съвет.

Кметът на общината информира ежегодно Общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година. За целта се изготвя Отчет за изпълнение на Програмата за предходната година, който се представя в срок до 31 март и се публикува на Интернет страницата на общината. Копие от отчета се изпраща на РИОСВ – Стара Загора. Препоръчва се Годишният доклад да съдържа информация за: Същността на общинската политика за опазване на околната среда; Напредъка по изпълнението на целите, приоритетите и мерките; Възникналите проблеми и предприетите мерки за тяхното решаване; Осъществените мероприятия за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на политиката.

За осъществяване на мониторинга се използват следните документи: Въпросници; Протокол за предаване на въпросниците; Протокол за приемане на попълнените въпросници; Анкетни карти; Протоколи от провеждане на публични мероприятия; Матрични карти за оценка на индикаторите; Мониторингови доклади.

Контролът като основна функция на системата за управление има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнение на тази политика.

Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика. Същностната характеристика дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания за законосъобразност в публични институции и органи на местната власт.

Община Мъглиж има разработена и функционираща вътрешна система за финансово управление и контрол, която на практика покрива изискванията за контрол върху законосъобразността на прилаганите инструменти при изпълнение на общински политики. В този смисъл съществуващите субекти на контрол, вътрешни за общината и техните правомощия се уреждат от действащата вътрешна система за финансово управление и контрол. Формите и методите на работа за тях се предопределят от нормативните изисквания.

Реализирането на ПООС на община Мъглиж е непрекъснат процес на изпълнение на дейностите, наблюдение, контрол и актуализация. Отчита се натрупания опит, трудностите и неуспехите, извършват се корекции на съществуващите вече насоки за развитие в посока към адаптиране на новите обстоятелства и промени във вътрешната и външна среда.

Актуализация и допълване на Общинската програма за опазване на околната среда се прави по предложение на Кмета на общината при следните обстоятелства: Промени в макроикономическите и международните условия, и договорености Съществени промени в националното законодателство. Други съображения, които ще

подобрят изпълнението на плана за действие. 28 Измененията, допълненията и актуализацията на Общинската програма за опазване на околната среда се приема от Общински съвет по предложения на Кмета на общината. При разработването, допълването и актуализирането на програмите се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

Главните рискове за постигането на стратегическите цели са свързани с комплекс от фактори, които до голяма степен са трудно предвидими в бъдещето. Това означава, че реализацията на програмата трябва да бъде непрекъснат процес на наблюдение, контрол и актуализация, анализ и корекции при грешки, трудности и неуспехи за адаптиране на планираните дейности към новите обстоятелства и пазарни условия. Основните компоненти на Програмата за опазване на околната среда (визия, цели, приоритети и мерките в плана), имат за цел да дадат преди всичко перспективи и насоки за развитие, но нямат задължителен характер. Тези компоненти не ограничават възможността да бъдат разработвани, предлагани и реализирани и други практически мерки, програми и дейности, стига да са финансово и организационно обезпечени.

РАЗДЕЛ VIII. НОРМАТИВНА И СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

- Интегриран план в областта на енергетиката и климата в Република България 2021-2030 г.
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие 2030 г.
- Национален план за управление на отпадъците в Република България 2021–2028 г.
- Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021–2027 г.
- Националната програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух 2018-2024 г.
- Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030 г.
- Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.

- Национална програма за развитие: България 2030
- Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.
- Национална програма за приоритетно изграждане на селищни пречиствателни станции за отпадъчни води
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие
- Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци
- Стратегия на ЕО относно бъдещото управление на битовите отпадъци
- Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа
- Зелена книга за Европейска стратегия за пластмасовите отпадъци в околната среда
- Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. с посл. изм. (Директива (ЕС) 2018/851) относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.
- Директива (ЕС) 2019/904 Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда.
- Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО;
- Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване;
- Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки;
- Директива (ЕС) 2019/904 Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда; Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба моторни превозни средства;

- Директива 75/439/ЕИО относно отработени масла;
 - Директива 2020/362/ЕС на Комисията от 17 декември 2019 г. за изменение на приложение II към Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно излезлите от употреба превозни средства;
 - Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили;
 - Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и поспециално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието;
 - Директива 78/176/ЕИО на Съвета от 20 февруари 1978 г. относно отпадъците от производство на титанов диоксид;
 - Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС /относно изгаряне на отпадъци и изисквания за комплексни разрешителни за определени инсталации за третиране на отпадъци/;
 - Директива 91/271/ЕИО за пречистването на градските отпадъчни води;
 - Директива 99/31/ЕС за депониране на отпадъци;
- Директива 2004/35/ЕО от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети.
- Директива 85/337/ЕЕС относно оценката на въздействието върху околната среда, изменена с Директива 97/11/ЕС, изменена и допълнена с Директива 2003/35/ЕС относно участието на обществеността при изготвянето на някои планове и програми, касаещи околната среда 31985L0337 31997L0011 32003L0035.
 - Директива 90/313/ЕЕС относно достъпа до информация за състоянието на околната среда, отменена с Директива 2003/4/ЕС относно достъпа на обществеността до информация 31990L0313 32003L0004.
 - Директива 2001/42/ЕС за оценка на въздействието на някои планове и програми върху околната среда 32001L0042.
 - Директива 2008/50/ ЕО от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за почист въздух за Европа

- Директива 2004/107/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 Декември 2004 година относно съдържанието на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух.
- Директива 2001/80/ЕС относно ограничаване на емисиите от определени замърсители, изпускани в атмосферния въздух от големите горивни инсталации.
- Директива 94/63/ЕС за ограничаване на емисиите от ЛОС при съхранение и превоз на бензини между терминали и бензиностанции 31994L0063.
- Директиви 98/70/ЕС , изменена и допълнена с Директива 2003/17/ЕС относно нормите за съдържание на вредни вещества в бензините, газьола за промишлени и комунални цели и дизеловото гориво 31998L007032003L0017.
- Директиви 99/32/ЕС относно намаляване съдържанието на сяра в определени течни горива 31999L0032.
- Директива 2005/33/ЕС, изменяща Директива 99/32/ЕС.
- Директива 99/13/ЕС за ограничаване на емисиите от ЛОС при определени промишлени дейности 31999L0013.
- Директива 2004/42/ЕО от 21 април 2004 година относно намаляването на емисиите от летливи органични съединения, които се дължат на използването на органични разтворители в някои лакове и бои и в продукти за преобоядисване на превозните средства и за изменение на Директива 1999/13/ЕО.
- Директива 97/68/ЕС относно мерките за ограничаване на замърсяването на атмосферния въздух с газо- и прахообразни замърсители от двигатели, инсталирани в извънпътни машини.
- Рамкова Директива 2000/60/ЕС за водите 32000L0060.
- Директива 2006/7/ЕС относно управление на качеството на водите за къпане, отменяща Директива 76/160/ЕЕС 32006L0007.
- Директива 76/160/ЕЕС относно качеството на водите за къпане:31976L0160.
- Директива 98/83/ЕС относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека 31998L0083.

- Директива 75/440/ЕЕС относно изискванията за качеството на повърхностните води, предназначени за питейно битови водоснабдяване, изменена от Директиви 79/869/ЕЕС и 91/692/ЕЕС:31975L0440 31979L0869 31991L0692.

- Директива 91/271/ЕЕС относно пречиствателните станции за отпадъчни води от населени места, изменена с Директива 98/15/ЕЕС:31991L0271 31998L0015.

- Директива 91/676/ЕЕС относно защита на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници 31991L0676.

Директива 80/68/ЕЕС за защита на подземните води от замърсяване с опасни вещества, изменена от Директива 91/692/ЕЕС:31980L0068 и 31991L0692 и Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им

- Директива 2006/11/ЕС за замърсяването на водите с опасни вещества и 7 дъщерни директиви, отменяща Директива 76/464/ЕЕС 32006L0011.

- Директива 76/464/ЕЕС за замърсяването на водите с опасни вещества и 7 дъщерни към нея, всички изменени от Директива 91/692/ЕЕС 31976L0464 31991L0692.

- Директива 92/43/ЕЕС относно съхранението на природните местообитания и на дивата флора и фауна 31992L0043.

- Директива 79/409 за съхранението на дивите птици 31979L0409

- Директива 1999/22/ЕС относно отглеждането на диви животни в зоологическите градини.

- Директива 96/82/ЕЕС относно контрола на големите аварии с опасни химикали 31996L0082.

- Директива 2003/105/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 16 декември 2003 изменяща Директива на Съвета 96/82/ЕС за контрол на големите аварии с опасни вещества 32003L0105.

- Рамкова Директива 2000/14/ЕС относно шумовите емисии на съоръжения, предназначени за употреба извън сградите 32000L0014.

- Директива 2002/49/ЕС за оценка и управление на шума в околната среда 32002L0049.

- Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска), ратифицирана на 25.01.1991 г., в сила за Р България от 01.05.1991 г., обн. ДВ, бр. 23/1995 г.

- Конвенция за биологичното разнообразие е ратифицирана на 29.02.1996 г., в сила за РБългария от 16.07.1996, обн. ДВ, бр.19/1999 г.

- Конвенция по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбиви птици (Рамсарска), ратифицирана, в сила за РБългария от 24.01.1976 г., обн. ДВ, бр. 56/10.07.1992 г.

- Конвенция по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (Вашингтонска, CITES), ратифицирана през 1990 г., в сила за Р България от 16.04.1991 г., обн. ДВ, бр. 6/1992 г.

- Конвенция за защита на световното културно и природно наследство, ратифицирана и влязла в сила за България през 1976 г.

- Конвенция за защита на мигриращите видове (Бонска), ратифицирана със закон - ДВ, бр. 69/1999 г., обн. в ДВ, бр. 16/2000 г., в сила от 01.11.1999 г.

- Закон за опазване на околната среда

- Закон за водите

- Закон за управление на отпадъците

- Закон за чистотата на атмосферния въздух

- Закон за почвите

- Закон за защита от шума в околната среда

- Закон за подземните богатства

- Закон за опазване на земеделските земи

- Закон за биологичното разнообразие

- Закон за лечебните растения

- Закон за защитените територии

- Закон за защита на растенията

- Закон за защита на животните
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати
- Закон за устройство на територията
- Закон за местните данъци и такси

Закон за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане

- Наредба №7 от 22 декември 2003 г. с посл. изм. ДВ. бр.21 от 1 Март 2013 г. за правила и нормативи за устройство на отделните територии и устройствени зони;
- Наредба №7 от 3 май 1999 г. за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух;
- Наредба №12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, с посл. изм. и доп. ДВ бр.79 от 8 октомври 2019 г.;
- Наредба №11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух, доп. и изм. ДВ бр. 25/2017 г., в сила от 24.03.2017 г.;
- Наредба №1 от 10 октомври 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води, с посл. изм. и доп. ДВ бр.102 от 23 Декември 2016 г.;
- Наредба №2 от 13 септември 2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници, с посл. изм. и доп. ДВ бр.30 / 09.12.2011 г.;
- Наредба №3 от 16 октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;
- Наредба №1 от 11 април 2011 г. за мониторингна водите, с посл. изм. и доп. ДВ бр.20 от 15 март 2016 г.;

- Наредба №6 от 9 ноември 2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти, с посл. изм. и доп. ДВ бр.24 от 23 март 2004 г.;
- Наредба №9 от 16 март 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, с посл. изм. и доп. ДВ бр.6 от 16 януари 2018 г.;
- Наредба №2 от 8 юни 2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване, с посл. изм. и доп. ДВ бр.48 от 27 юни 2015 г.;
- Наредба №12 от 18 юни 2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, с посл. изм. и доп. ДВ бр.15 от 21 февруари 2012 г.;
- Наредба за ползването на повърхностните води, обн. ДВ бр. 100 от 16 декември 2016 г.
- Наредба №26 (посл. изм. ДВ. бр.30 от 22 Март 2002 г.) за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт;
- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. (изм. и доп. ДВ. бр.30 от 31 Март 2020 г.) за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Наредбата определя изискванията за предоставяне на информация на НСИ и ИАОС относно отпадъците и съоръженията и инсталациите за отпадъци, вкл. информация от общините.;
- Наредба №2 от 23.07.2014 г. (изм. ДВ. бр.46 от 1 Юни 2018 г.) за класификацията на отпадъците. Наредбата въвежда европейската класификация на отпадъците, задължителна за прилагане и от общините.
- Наредба №4 от 5.04.2013 г. (изм. и доп. ДВ. бр.82 от 5 Октомври 2018 г.) за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;

- Наредба № 6 Обн. ДВ. бр.80 от 13 Септември 2013 г. (изм. и доп. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017 г.) за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

Наредба №7 от 24.08.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;

- Наредба №7 от 19.12.2013 год., посл. изм. и доп., ДВ бр. 7 от 20.01.2017 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци;

- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г., Обн. ДВ. бр.11 от 31 Януари 2017 г.

- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали, Обн. ДВ.. бр.98 от 8 Декември 2017 г.;

- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки Обн. ДВ. бр.85 от 6 Ноември

2012г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;

- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци Обн. ДВ. бр.29 от 30 Март 1999 г.;

- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието Обн. ДВ. бр.63 от 12 Август 2016 г., изм. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2017 г.;

- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти - 08.01.2013 г.;

- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства, Обн. ДВ. бр.7 от 25 Януари 2013 г. (посл. изм. и доп. ДВ. бр.37 от 21 Април 2020 г.);

- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, Обн. ДВ. бр.100 от 19 Ноември 2013 г., изм. ДВ. бр.30 от 15 Април 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.47 от 5 Юни 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;

- Наредба за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори, Обн. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2013 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;

- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, Обн. ДВ. бр.73 от 25 Септември 2012 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;

- Наредба №3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите;

- Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни

мероприятия, обн. ДВ бр. 15 от 16 февруари 2007 г.;

- Наредба №4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите;

- Наредба №2 от 20 януари 2004 г. за привалата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения, обн. ДВ бр. 14 от 29 февруари 2004 г.;

- Наредба №5 от 19 юли 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складовете за билки, посл. изм. ДВ бр.66 от 10.08. 2018 г.;

- Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии с посл. изм. ДВ бр.55 от 7 юли 2017 г.;

- Наредба №54 от 13 декември 2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда, обн. ДВ бр.3 от 11 януари 2011 г.;

- Наредба №6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението, с посл. изм. и доп. ДВ.

бр.26 от 29 Март 2019 г.;

Наредба за изграждане, експлоатация и развитие на национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон в Република България, изм. ДВ бр.40 от 16 Май 2006 г.;

- Наредба за радиационна защита при дейности с източници на йонизиращи лъчения;

- Наредба №9 от 14 март 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти, изм. ДВ. бр.8 от 22 Януари 2002 г.;

- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, Обн. ДВ. бр.57 от 2 Юли 2004 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.67 от 23 Август 2019 г.;

- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, Обн. ДВ. бр.25 от 18 Март 2003 г., посл. изм. ДВ. бр.67 от 23 Август 2019 г.;

- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони Приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., в сила от 11.09.2007 г., посл. изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 30.11.2012 г.

- Указания на Министерството на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда

- Интегрирана териториална стратегия за развитие на Северозападен район 2021-2027 г.

СПИСЪК НА ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БД	Басейнова дирекция	
ВиК	Водоснабдяване и канализация	
ВЕЕС	Висш експертен екологичен съвет	
ПСОВ	Пречиствателни станции за отпадни води	
ДБ	Държавен бюджет	
ДЛС/ДГС	Държавно ловно/горско стопанство	
ЕРЕВВ	Европейския регистър на емисиите на вредни вещества	
ЕРИПЗ	Европейски регистър за изпускане и пренос на замърсители	
ЕО	Екологична оценка	
ЕС	Европейски съюз	
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие ЗВ	Закон за водите
ЗЗВВХВПП	Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества, препарати и продукти	

ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗЗТ	Закон за защитени територии
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЕО	Индивидуални емисионни ограничения
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КР	Комплексни разрешителни
ЛУП	Лесоустройствен план
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НДНТ	Най-добри налични техники
НПОБР	Национален план за опазване на биологичното разнообразие
НПО	Неправителствени организации
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСОБР	Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие
НСОСПД	Национална стратегия по околна среда и План за действие
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОБ	Общински бюджет
ПДК	Пределно допустими концентрации
ПООС	Програма за опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъците

ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
РИОСВ	Регионална инспекция за околна среда и води
ИБР	Източно беломорски район
СКОС	Стандарти за качество на околната среда
СПРЗСР	Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
ТБО	Твърди битови отпадъци/такса „битови отпадъци“
dka	Декар
ха	Хектар
t	Тон